

MANCOMUNITAT
DE CATALUNYA
CRÒNICA OFICIAL

SUMARI

MANCOMUNITAT
DE CATALUNYA
OFICIAL

	Planes		Planes
XVI ASSEMBLEA DE LA MANCOMUNITAT	65	Ensenyament domèstic	83
Resum de les sessions celebrades	65	Secció d'Ensenyament domèstic	83
PRESIDÈNCIA	72	Premis, beques i subvencions	83
Assumptes generals	72	Publicacions	83
Palau de la Generalitat	73	Vària	84
Personal	73	AGRICULTURA	84
Visites i assistència a actes	74	Escola Superior d'Agricultura	84
CULTURA I INSTRUCCIÓ	74	Serveis tècnics d'Agricultura	84
Centres acadèmics	74	Informació de la situació agrícola de la Vall d'Aran	85
Institut d'Estudis Catalans:		Servei de Ramaderia	89
Secció Històrico-Arqueològica	74	Servei de Terra camps	89
Secció de Ciències:		Servei d'Arbres fruiters	89
Laboratori de Psicologia Experimental	75	Servei de Viticultura i Enologia	90
Seminari-Laboratori de Fisiologia	76	Servei d'Acció social agrària	90
Secció Filològica	76	Laboratori dels Serveis tècnics d'Agricultura	91
Serveis científico-administratius	76	Servei forestal	91
Conservació i catalogació de monuments	76	Memòria sobre els animals superiors que podria haver-hi al Parc nacional del Montseny	91
Consell de Pedagogia	76	Cursats	93
Mapa geogràfic de Catalunya	77	Personal	93
Servei Meteorològic de Catalunya	77	Vària	93
Museus, Biblioteques i Arxius	77	OBRES HIDRÀULIQUES I DE SANEJAMENT	93
Junta de Museus de Barcelona	77	TELÈFONS	94
Escola Superior de Bibliotecàries	78	Personal	95
Biblioteques:		Treballs en curs i obres acabades	95
Biblioteques Populars	78	FERROCARRILS	95
Biblioteca Popular de Figueres	79	CARRITERES, CAMINS I PONTS	95
" de Pineda	79	Construcció	95
" de Catalunya	79	Reparació i conservació	97
" del Consell de Pedagogia	79	Camins de bast	99
" Popular de Canet de Mar	79	Camins rurals	99
" del Vendrell	79	Arbrat	99
" de Borges Blanques	80	Material	100
" d'Olot	80	Comunicacions aèries	100
" de Sallent	80	Vària	100
" de Valls	80	BENEFICÈNCIA I SANITAT	101
Ensenyament	80	Beneficència	101
Ensenyament superior:		Sessions de les Juntes de Govern dels Establiments de Beneficència:	
Cursos monogràfics d'Alts Estudis i d'Intercanvi	80	Barcelona	102
Estudis Normals	81	Tarragona	103
Ensenyament primari:		Lleida	104
Edificis Escolars	81	Memòria sobre un viatge d'estudi a l'estranger, relativa a l'assistència familiar dels alienats	105
Edifici escolar de Sant Llorenç Savall	81	Sanitat	109
Escola graduada de Figueres	81	Sanatori de Tuberculosos	109
Ensenyament tècnic-industrial:		POLÍTICA SOCIAL	110
Escola del Treball	82	HISENDA	110
Escola local d'Indústries de Canet de Mar	82	Emprèstits	111
Escola d'Arts i Oficis de Mataró	82	Arbitris	111
Bases per al proveïment d'una plaça de Professor de Dibuix de l'Escola del Treball	82	Personal	112
Escola d'Indústries tèxtils	83		
Ensenyament professional:			
Escola d'Administració	83		
Ensenyament artístic:			
Escola Superior dels Bells Oficis	83		

CRÒNICA OFICIAL

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

ANY III

MARÇ MCMXXII

Núm. 3

XVI ASSEMBLEA DE LA MANCOMUNITAT

RESUM DE LES SESSIONS CELEBRADES

DIA 28 DE FEBRER : PRIMERA SESSIÓ

Comença a les quatre de la tarda. Presideix D. Antoni Jansana, President de l'Assemblea. El Secretari, Sr. Sans i Buigas, llegeix la convocatòria i l'acte de la sessió anterior, que és aprovada.

El President, Sr. Jansana, dedica unes paraules de sentiment a la memòria del Diputat Sr. Fontova, mort recentment. Tot seguit és acordat que podran presentar-se proposicions fins a l'endemà, a les deu del matí.

Reforma del Reglament. — S'obra discussió sobre el dictamen de reforma del Reglament, en el qual intervenen els Srs. Guanyabéns, Jansana, Casanovas, Palau, Vinyals, Marqués, Llobet i Giró, i els contesta, per la Comissió, el seu President, Sr. Bassols. A requeriment del Sr. Casanovas, exposa el seu criteri el senyor President de la Mancomunitat. Aquell senyor Diputat agraeix les manifestacions del Sr. Puig i Cadafalch i demana que es voti la seva proposició.

El Secretari llegeix la proposició incidental següent: «El Diputat que sotascrit té l'honor de proposar incidentalment a la discussió del dictamen de la reforma de l'Estatut i Reglament l'adopció dels següents acords:

1.ª Que l'Assemblea, recollint el sentir reiteradament exposat pels grups polítics que la formen, d'anar a la reforma de l'Estatut i del Reglament de la Mancomunitat amb l'objecte d'aconseguir que tals disposicions responguin a les necessitats de la Corporació, diàriament més intenses en totes les seves manifestacions, creu necessari plantejar una ampla reforma encaminada a organitzar la Mancomunitat en un sentit més democràtic, i que, en principi, respongui a un règim més parlamentari, limitant els poders presidencials i del Consell a les funcions estrictament necessàries a un poder executiu, i enfortint el poder de l'Assemblea deliberant tant en el que es refereix a la seva actuació i sobirania com en nom d'elles, a fi de facilitar les iniciatives de la mateixa i tota l'acció plenament parlamentària en el sentit modern de la paraula.

2.ª Elegir una Comissió, en la qual, proporcionalment, figurin representades les forces polítiques de l'Assemblea, perquè formulí per a la pròxima un projecte total i orgànic de reforma de l'Estatut i del Reglament, encaminant-lo en el sentit indicat en el número anterior.

3.ª Que mentre no s'apliqui la reforma a estudiar i plantejar per la Comissió, des d'aquesta Assemblea s'acordi que regiran les següents modificacions:

a) Se celebraran sessions trimestrals amb caràcter d'ordinàries.

b) Adoptar en ferm l'acord de celebrar només sessions durant les tardes.

c) Destinar en cada sessió una hora a precs, preguntes, mocions i interpellacions, i les restants a l'ordre del dia, projectes d'acord, proposicions, etc.

Palau de la Generalitat, 28 de febrer de 1922. — J. Casanovas.

Llegida la proposició, la Comissió de Reforma del Reglament passa a reunir-se per a emetre dictamen sobre aquell document. Se suspèn la sessió.

En renuar-se, el senyor Secretari llegeix el dictamen següent:

«Reunida la Comissió de Reforma del Reglament sota la presidència del Sr. Bassols, i amb assistència dels Srs. Borrell, Riu i Puig, Grafé i Fornessa, s'assabentà de l'adjunta proposició accidental, acordant, per unanimitat, escoltades les raons exposades en el corresponent debat, proposar a l'Assemblea l'adopció dels següents acords:

1.ª Refusar els dos primers extrems de la proposició.

2.ª Quant a la lletra a) de l'extrem tercer, atès que les reunions extraordinàries poden ésser convocades, en tot cas, pel Consell i forçosament quan ho demanin la tercera part dels Diputats de l'Assemblea, acordà rebutjar tal extrem, si bé expressant el desig que el Consell convoqui l'Assemblea extraordinària quan, havent-n'hi motiu, ho demani un nombre de Diputats, encara que no sigui el reglamentari.

3.^a Quant a la lletra b), s'accepta, i a tal efecte quedarà modificat l'art. 24 del Reglament de l'Assemblea, que quedarà redactat en la següent forma: «Duraran els dies que siguin necessaris, reunint-se en dies successius, no festius, de quatre a vuit de la tarda, temps el qual no podrà prorrogar-se sinó per acord exprés i sense discussió de l'Assemblea.»

4.ª Quant a la lletra c), s'addicionarà a l'art. 27 del Reglament de l'Assemblea el següent paràgraf: «Malgrat el que es disposa en aquest article, a petició de qualsevol Diputat, la tercera sessió de l'Assemblea serà destinada a proposicions, mocions i interpellacions, en la forma que disposa el present Reglament.»

Barcelona, 28 de febrer de 1922. — Josep Grañó, Rafael Borrell, Joan Fornesa, J. M. Bassols.

Oberta discussió sobre el dictamen, el Sr. Casanovas diu que manté la seva proposició, però que accepta, no obstant, la part de transigència de la majoria que el dictamen expressa. Intervenien breument els Srs. Micó i Llobet, als quals contesta el Sr. Bassols per la Comissió.

S'aprova el dictamen amb el vot en contra dels republicans nacionalistes i reformistes.

El Sr. Quintana demana, en virtut de l'extrem quart del dictamen que acaba de votar-se, que la sessió del tercer dia es dediqui a mocions, interpellacions i preguntes.

El President, Sr. Jansana, ho accepta, i és closa la sessió.

DIA 1.º DE MARÇ : SEGONA SESSIÓ

Comença la sessió a dos quarts de cinc de la tarda, presidint el Sr. Jansana. El senyor Secretari llegeix els acords del Consell, dels quals es dona compte a l'Assemblea.

Es ratifiquen sense discussió els següents : Transferències de crèdit referents a establiments de Beneficència. Transferències de crèdit referents a Obres hidràuliques. Transferències de crèdit referents al Consell de Pedagogia. Transferències de crèdit referents a Agricultura. Aceptació del donatiu de la «Torre-portal Bové» de Montblanch.

En llegir-se l'acord del Consell sobre l'Institut Català de Mutualisme, el Sr. Noguera demana que s'ajorni la discussió fins que el senyor Conseller de Política social sigui present.

Projecte d'autorització a la Junta de la Casa de Caritat per a alienar algunes finques de la seva propietat. — Es llegeix el projecte. Intervenien els Srs. Jaques i Pérez de Rozas per a demanar que amb aquestes alienacions no es perjudiquin els interessos de la Mancomunitat.

El Conseller de Beneficència, Sr. Estadella, els contesta que no es tracta de béns de la Mancomunitat, sinó de la hisenda particular de la Casa de Caritat, i que aquella Corporació no pot, per tant, dictar regles per a aquella alienació, sinó permetre-la o no. Manifesta que, no obstant, poden estar tranquils els senyors Diputats que es procedirà amb legalitat estricta.

Es ratifica l'acord del Consell.

El Conseller de Política social, Sr. Bofill i Matas, diu que tenint en compte les condicions dels Srs. Moragas i Barret en assumptes de previsió social, el Consell acordà nomenar-lo Conseller adjunt, nomenament del qual dona compte a l'Assemblea.

Pan ús de la paraula els Srs. Casanovas, Vidiella i Guanyabéns, aquests dos darrers per a demanar que es delimitin les atribucions dels Consellers adjunts.

El Sr. Bofill i Matas els contesta dient que el Sr. Moragas no intervingrà més que en aquells afers que es relacionin amb matèries tècniques de la seva competència.

El Sr. Casanovas no considera admissible la presència del Sr. Moragas a l'Assemblea, puix que no ha estat elegit per sufragi. Intervenien també els Srs. Llobet, Guanyabéns, Pérez de Rozas i Vidal de Llobatera, i el Sr. Bofill i Matas els contesta, donant-se per satisfets aquells senyors Diputats.

Es ratifica l'acord del Consell.

Autorització al Consell Permanent per a operacions de préstec. — Es llegeix el projecte del Consell i el dictamen de la Comissió.

Després d'un parlament del Sr. Guanyabéns, dis-

cutint l'autorització, és aprovat el dictamen de la Comissió.

Institut Català de Mutualisme. — Intervé el senyor Noguera i, com a conclusió del seu discurs, presenta la proposició incidental següent:

«L'Assemblea de la Mancomunitat de Catalunya, recollint l'estat d'opinió de les multituds mutualistes de la nostra terra temeroses de veure contrariat el seu lliure desenvolupament per l'actuació de l'Estat en l'anunciat projecte de llei referent a Assegurances sobre la malaltia, encarrega al Consell Permanent la defensa de les Germandats catalanes, expressió de l'esperit de previsió i del sentiment fraternal de la terra catalana.»

El Conseller Sr. Bofill explica la gènesi del projecte que el Consell presenta a l'Assemblea i la seva significació i importància, demanant que s'introdueixin en el projecte la mínima quantitat de modificacions.

El President de la Comissió, Sr. Galceran, demana que es reunixi la Comissió per a dictaminar.

Passa a reunir-se la Comissió.

Pressupost ordinari per a 1922-23. — Es llegeix el dictamen de la Comissió.

El Sr. Noguera i Comet combat la totalitat del Pressupost, essent contestat pel Sr. Estapé, President de la Comissió d'Hisenda.

El Sr. Guanyabéns intervé també per a combatre la totalitat.

Es suspèn la discussió d'aquest dictamen per a donar compte del dictamen de la Comissió de Política social referent a la proposició incidental del Sr. Noguera.

El Sr. Galceran manifesta que la Comissió creu que la proposició ha de passar al Consell.

El Sr. Bofill l'accepta, i el Sr. Noguera es dona per satisfet de les manifestacions que ha donat el senyor Conseller de Política social. Retira la proposició, però la presenta com a moció al Consell.

S'aprova el dictamen de la Comissió.

Continua la discussió de la totalitat del Pressupost, fent ús de la paraula el Sr. Llobet, al qual contesta el Sr. Estapé.

Es closa la sessió a les vuit del vespre.

DIA 2 DE MARÇ : TERCERA SESSIÓ

Comença a dos quarts de cinc de la tarda, presidint el Sr. Jansana. A petició del Sr. Quintana, formulada el primer dia de sessió, i en virtut de l'art. 4.º del dictamen de Reforma de Reglament, aquesta sessió és dedicada a mocions, interpellacions i preguntes.

El Sr. Quintana formula al Consell les següents mocions:

Que es compleixin les ordres de tràmit de restauració del Portal de Santa Catarina, a Torroella de Montgrí; que es recordi que existeix un acord de creació d'una escola de música a l'Empordà; que es prolongui la carretera de la costa fins a Palamós, com a via de turisme.

El Sr. Sol li contesta.

El Sr. Pereña demana que s'aclareixi quan és que els Ajuntaments han d'estar al corrent de pagaments per a l'atorgació d'obres públiques. S'interessa, demés, per l'Escola de Comerç de Lleyda.

Li contesta el Sr. Vallès i Pujals dient-li que els Ajuntaments han d'estar al corrent de pagament en el moment de l'atorgació i en el de la inauguració del servei.

A propòsit d'aquesta qüestió s'obra una àmplia discussió a la qual prenen part els Srs. Vidiella, Jaques i Pereña, als quals contesten els Srs. Sol i Puig i Cadafalch. També intervenen els Srs. Vinyals, Llobet i Micó, contestant-los el President de la Mancomunitat.

El Sr. Robert demana se l'informi del tràmit en què es troba la seva interpellació sobre la repoblació forestal al marge dels rius. Li contesta el Sr. Mias.

El Sr. Ferran s'interessa pel servei de telèfons a l'Empordà, per les perforacions artesianes a Castelló d'Empúries i per les obres públiques que afecten vies de comunicació.

Li contesten els Srs. Guasch, Riera i Lloret, Consellers dels Departaments interessats.

El Sr. Noguera explica la seva interpellació sobre telèfons interessant-se per a conèixer l'opinió del Consell en quan a la concessió de la xarxa telefònica que s'ha demanat a l'Estat. Li contesten els Srs. Guasch i Puig i Cadafalch manifestant que s'estava tramitant aquest afer i que era prematur emetre cap judici.

El Sr. Noguera presenta a l'Assemblea la següent proposició:

«L'Assemblea de la Mancomunitat de Catalunya acorda dirigir-se al Govern de l'Estat interessant-li la més ràpida resolució de la instància presentada pel Consell Permanent sol·licitant la concessió de les línies telefòniques de Barcelona i Mataró i expressa la seva confiança que la dita resolució serà favorable, atenent així el desig unànime del poble de Catalunya.»

En acabar la seva lectura, davant l'aprovació de l'Assemblea, diu que el que és necessari és demostrar davant els adversaris de Catalunya que existeix en tots els partits absoluta unitat.

El President declara que la proposició està concebuda en tals termes que no hi ha inconvenient a acceptar-la. I s'aprova la proposició.

El Sr. Quintana comença la seva interpellació sobre l'autonomia, glossant actuacions polítiques del partit que representa la majoria de l'Assemblea.

Li contesta el Sr. Puig i Cadafalch.

Rectifica el Sr. Quintana i fa ús de la paraula, per al·lusions, el Sr. Vinyals, el qual defineix la seva posició política.

Queda clos aquest debat.

El Sr. Butinyà s'interessa per la carretera de Banyoles a Besalú i el Sr. Riera ofereix informar-se del seu estat.

El Sr. Pereña demana al senyor Conseller de Carreteres i camins que li exposi el criteri que ha regit per a la formació del pla-selecció de camins veïnals.

El Conseller Sr. Riera li explica a abastament.

El Sr. Pereña es declara satisfet de les seves manifestacions.

El president pregunta si algun Diputat desitja formular alguna interpellació, moció o pregunta. Prega als Diputats que d'aquí endavant es notifiquin a la Taula les interpellacions que desitgin formular-se. En mèrits del nou reglament poden discutir-se en aquesta sessió les proposicions dictaminades.

Proposició sobre les càrregues als pobles per vies mancomunals. — És llegida la següent proposició: «Els Diputats que sotasciuen tenen l'honor de proposar a l'Assemblea l'adopció del següent acord:

Que a partir del dia 1.º d'abril pròxim serà de compte total de la Mancomunitat la conservació dels camins mancomunals existents i finida l'obligació especial que actualment tenen alguns Ajuntaments de contribuir, en forma diferent de la general que la Mancomunitat té establerta, a la conservació d'aquests. — Paulí Geli. — Josep M. Masramon.»

El Sr. Geli la defensa.

El Sr. de Riba, President de la Comissió, defensa el dictamen d'aquesta en el sentit que la distinta tributació neix de la distinta subvenció que dona l'Estat.

El Sr. Geli diu que no es refereix a aquesta tributació, sinó a la que fa referència a la contribució a què els pobles estan sotmesos per conservació de les vies mancomunals.

El Sr. Riera li explica amplament els motius de la distinta tributació, i després d'intervenir el Sr. Ferran i de rectificar el Sr. Geli és aprovat el dictamen.

Proposició sobre Acció social agrària. — La signa el Sr. Palau Rabassó, i diu:

«El Diputat que sotasciui proposa l'adopció dels següents acords:

1.º Dependent del Patronat d'Acció social agrària es constitueix una secció que tingui per objecte l'endeament de les aspiracions socials i econòmiques de caràcter col·lectiu dels Sindicats agrícoles, Cooperatives de producció, transformació de consum, Mutualitat, Caixes rurals i altres associacions de l'agricultura catalana.

2.º El Consell Permanent de la Mancomunitat fixarà el nombre i designarà els individus que han de constituir la dita secció.

Aquest presentarà, dintre el termini de sis mesos, una memòria que determini les formes més viables per al compliment de la dita comesa i el capital necessari per al seu desplegament. — S. Palau Rabassó.»

La Comissió proposa que passi al Consell.

El Sr. Palau defensa la seva proposició.

El Sr. Mias demana que per la complexitat del problema plantejat es deixi que el Consell en faci un estudi detingut.

Després d'intervenir els Srs. Geli i Galceran s'aprova el dictamen.

Es closa la sessió a un quart de nou.

DIA 3 DE MARÇ : QUARTA SESSIÓ

Comença a dos quarts de cinc, presidint el Sr. Jansana.

Continua el debat sobre la totalitat del Pressupost.

El Sr. Guanyabéns rectifica i comenta les paraules que el President de la Comissió, Sr. Estapé, pronuncià en la segona sessió, referint-se especialment a l'emissió d'Emprèstit. Rectifiquen ambdós senyors.

Intervé el Sr. Jaques combatent l'Emprèstit i el capítol de carreteres i camins, demanant explicacions sobre la destinació que es donarà a certes partides.

El Sr. Vallès i Pujals contesta amplament al senyor Jaques i respon també el discurs pronunciat pel Sr. Noguera i Comet en la sessió d'ahir, donant compte del projecte de substitució del Contingent redactat pel Govern. Comenta les xifres dels diferents capítols del Pressupost, dolent-se que no s'hagin pogut desenrotllar tots els propòsits que el Consell tenia, dintre un pressupost extraordinàriament restringit.

El Conseller de Carreteres, Sr. Riera, contesta també al Sr. Jaques, explicant detalladament les partides del pressupost de Carreteres i camins.

El senyor President de l'Assemblea prega els senyors Diputats que sien breus en les rectificacions.

El Sr. Noguera agraeix les paraules del Sr. Vallès i Pujals i diu que el projecte del Govern que ha explicat el senyor Conseller d'Hisenda no representa res des del punt de vista nacionalista català.

El Sr. Vallès i Pujals contesta al Sr. Noguera manifestant-li que el projecte no és una solució del problema nacionalista, sinó de certs aspectes de les hisendes locals, i que no pot deixar d'interessar a la Mancomunitat perquè ve a augmentar el Pressupost.

El Sr. Jaques rectifica.

El Sr. Pérez de Rozas, per la minoria radical, diu que no combatirà el Pressupost perquè el seu partit és ja representat en el Consell i que, per tant, el votaran per disciplina de partit, la qual cosa haurien de fer també les esquerres nacionalistes.

El Sr. Casanovas intervé en nom dels nacionalistes republicans per manifestar que encara que tenen re-

presentació al Consell estimen necessari demanar detallades explicacions de l'actuació d'aquell representant.

Els Consellers Srs. Estadella, Mias i Lloret agraeixen les manifestacions de les seves minories.

El President declara acabada la discussió de la totalitat del Pressupost i obra discussió per capítols.

En demanar el Sr. Pérez de Rozas que sigui votada la totalitat, el senyor President diu que pot provocar votació a la primera esmena que es presenti.

Pressupost d'Ingressos : cap. 1.ª (Govern i administració de la Mancomunitat):

	Pessetes
Ordinaris.....	743.770
Emprèstit.....	40.000
Total.....	783.770

Pressupost d'Ingressos : Cap. 1.ª (Contingent). Import : 13.443.038'63 pessetes.

Després d'una breu intervenció dels Srs. Butinyà, Llobet, Ferran i Vallès i Pujals, el Sr. Pérez de Rozas demana votació nominal. S'aprova el cap. 1.ª per 58 vots contra 1.

Els Srs. Agelet, Noguer, Llobet, Solà, Vinyals, Ferran i Micó expliquen llur vot.

El Sr. Jansana posa a votació nominal la prorroga de la sessió per una hora. Per 33 vots contra 25 és refusada la prorroga.

Es closa la sessió a les vuit de la nit.

DIA 4 DE MARÇ : CINQUENA SESSIÓ

A les quatre de la tarda s'obra la sessió, presidint el Sr. Jansana.

Prosegueix la discussió per capítols del Pressupost. Queda aprovat el cap. 2.ª (Beneficència). Import: 2.849.686'84 pessetes.

Després d'unes explicacions del Conseller Sr. Sol al Sr. Vidiella és aprovat el cap. 3.ª (Cultura). Import: 245.921'91 pessetes.

S'aproven tot seguit els següents capítols:

Cap. 4.ª (Telèfons). Import : 1.082.000 pessetes.

Cap. 5.ª (Agricultura). Import : 70.690 pessetes.

Es llegeix la següent esmena al cap. 6.ª (Arbitris i altres ingressos):

«Els Diputats que sotasciuen tenen l'honor de proposar a l'Assemblea la següent ampliació al cap. 6.ª, art. 1.ª:

«Els arbitris per a la utilització de carreteres i camins veïnals a càrrec de la Mancomunitat, s'ampliaran amb una nova tarifa per cada vegada que un vehicle passi per una carretera, fixant en 0'10 pesseta per quilòmetre el recorregut per als automòbils que no vulguin matricular-se. — Ramon de Berenguer. — Joaquim Avellà. — S. Palau. — Martíria Butinyà.»

Aquesta esmena promou un debat, en el qual intervenen els Srs. Palau, Ferran i Vidiella. Els contesta el Sr. Riera.

Es llegeix la següent esmena:

«El Diputat que sotasciui proposa a l'Assemblea que l'arbitri núm. 9 de la primera part de permisos per a edificacions i obres en carreteres i camins veïnals a càrrec de la Mancomunitat quedi redactat en la següent forma:

«9.ª Per a permisos per a tallar boscos i arbredes, situats dintre de la zona d'urbanització o servitud de les vies mancomunals, per cada 50 metres lineals de bosc, comptats paral·lelament al camí:

En la zona de primera classe, 30 pessetes; en la zona de segona classe, 15 pessetes; en la zona de terce-

ra i quarta classe, 10 pessetes.» — Santiago de Riba i d'Espanya.»

El senyor President de la Comissió prega que sigui llegida una altra esmena del mateix senyor que es refereix a igual matèria. Així es fa. Diu el següent:

«El Diputat que sotasciui proposa que s'afegeixi a l'art. 9.ª de l'arbitri per a la tala de boscos, el següent:

«Quan els dos costats de la carretera siguin d'un mateix propietari, pagarà solament per un d'ells encara que talli els arbres dels dos costats.» — Santiago de Riba i d'Espanya.»

La Comissió accepta aquesta segona esmena i el Sr. de Riba retira la primera.

Intervenien els Srs. Berenguer i Vidiella, als quals contesta el Sr. Estapé, per la Comissió. Rectifiquen els dos primers senyors Diputats. El senyor Conseller d'Hisenda els contesta confirmant les manifestacions del Sr. Estapé.

El Sr. Berenguer manté el seu vot contra el dictamen, que queda aprovat.

Es llegeix aquesta altra esmena:

«El Diputat que sotasciui proposa a l'Assemblea que acordi que per a les empreses que disfrutin de concessions per al transport amb vehicles automòbils se'ls atorguin patents especials en virtut dels quals l'arbitri a satisfer sigui proporcional al nombre de quilòmetres de vies mancomunals compreses, en el recorregut per al qual tinguin la concessió. — Lluís de Llobet.»

La Comissió la refusa.

El Sr. Llobet la defensa, adherint-se a les seves manifestacions el Sr. Berenguer qui ha votat, en la sessió de la Comissió, en contra del dictamen d'ella.

El Sr. Estapé els contesta. Després de rectificar el Sr. Llobet, s'aprova el capítol 6.ª (Arbitris i altres ingressos). Import : 975.996'45 pessetes.

Sense discussió són aprovats els següents capítols:

Cap. 7.ª (Subvencions i reintegraments). Import: 1.675.235'61 pessetes.

Cap. 8.ª (Emprèstits). Import : 12.000.000 pessetes.

Cap. 9.ª (Caixa de Crèdit Comunal). Import : 400.000 pessetes.

Queda aprovat el Pressupost d'Ingressos.

Cap. 1.ª del Pressupost de Despeses.

S'aprova una esmena proposant que les dietes dels senyors Diputats no residents a Barcelona sien en endavant de 30 pessetes per dia de sessió.

El Sr. Noguer pregunta si hi ha alguna partida destinada a millorar les condicions de la Sala de l'Assemblea.

El Sr. Vallès i Pujals explica les quantitats que seran destinades a aquesta reforma.

El Sr. Quintana prega que es dotin de servei taquígràfic les sessions de l'Assemblea.

El Sr. Vallès i Pujals diu que el Consell té en compte aquest propòsit, i espera poder publicar des de l'Assemblea pròxima un Diari de Sessions.

Queda aprovat el cap. 1.ª (Govern i administració de la Mancomunitat):

	Pessetes
Ordinaris.....	743.770
Emprèstit.....	40.000
Import total...	783.770

Es llegeix una esmena del Sr. Quintana a la part. 74 de l'art. 4.ª proposant un augment de sou als metges del servei de Beneficència.

La Comissió la rebutja.

El Sr. Quintana defensa la seva esmena pronunciant un discurs en el qual s'analitza i comenta l'obra benèfica de la Mancomunitat i es censura l'actuació d'alguns establiments de Beneficència.

El Sr. Marquès intervé per a manifestar, com a membre de la Junta d'Establiments de Beneficència de Barcelona, que els establiments al seu càrrec estan ben dotats i funcionen perfectament.

El Sr. Quintana diu al Sr. Marquès que ha estat membre dimissionari de la Junta de Govern dels Establiments de Beneficència de Girona i explica els motius de la seva dimissió.

El Sr. Marquès insisteix que considera inoportunes les paraules del Sr. Quintana.

El Conseller de Beneficència, Sr. Estadella, contesta a aquest senyor Diputat, enumerant la tasca que ha realitzat el Consell i dona també coneixement a l'Assemblea dels nous establiments benèfics que es volen crear. El discurs del Sr. Estadella, que ha estat aplaudit en diversos moments, és rebut en acabar amb una ovació dels senyors Diputats.

El Sr. Quintana elogia la tasca de l'actual Conseller pels seus projectes, i recorda també amb elogi el treball realitzat per l'anterior Conseller, Sr. Riera, l'herència del qual, recollida pel Sr. Estadella, té la certesa que serà ampliada i millorada encara. Els senyors Diputats aplaudeixen també al Sr. Quintana.

Després d'una intervenció del Sr. Palau s'aprova el cap. 2.ª (Beneficència):

	Pesetes
Ordinaria.....	6.869,036'44
Emprèstit.....	1.735,000
Total.....	8.604,036'44

Es llegeix el dictamen de la Comissió d'Hisenda sobre l'esmena del Sr. Llobet al cap. 1.ª d'Ingressos, redactada en el sentit de què passa a estudi del Consell.

El Sr. Llobet diu que se li expliqui què vol dir aquest acord. El Sr. Estapé li explica. Com el Sr. Llobet insisteix, el Sr. Vallès i Pujals diu que el Consell no pot avançar el criteri que seguirà perquè ha d'estudiar abans el contingut de l'esmena i la seva aplicació que serà efectuada en el vinent Pressupost. El Sr. Llobet retira l'esmena.

El Sr. President obra discussió sobre el capítol de Cultura.

L'esmena del Sr. Quintana a l'art. 2.ª de la part. 124 és refusada per la Comissió. El Sr. Marquès explica els motius del refús.

Els Srs. Vidiella i Iglesias presenten la següent esmena:

1.ª Que es consignï en el cap. 3.ª, art. 4.ª del Pressupost de Despeses la quantitat de 5.000 pessetes destinada a subvencionar les Escoles i Biblioteca del Centre de Lectura de Reus.

2.ª Que aquestes 5.000 pessetes, als efectes de l'anivellament del Pressupost, siguin deduïdes del capítol 10, art. 10, epígraf «Imprevistos». — Vidiella.

El Sr. Vidiella fa la defensa, fent l'elogi del Centre de Lectura de Reus. El Sr. Sol, Conseller d'Instrucció pública, deplorea que la Comissió no hagi trobat manera de complaure els desigs del Sr. Vidiella que són també els seus, puix reconeix la valor de l'obra que el Centre al·ludit realitza, i que promet estudiar la manera d'aportar una quantitat dintre de l'actual exercici a aquell fi.

El Sr. Iglesias es manifesta en pro de l'esmena i elogia també l'obra del Centre de Lectura.

El Sr. Guanyabéns, com a membre de la Comissió, diu que reconeix la tasca d'aquesta entitat, però que subvencionar-la seria sentar un precedent per a totes les organitzacions culturals de Catalunya. Protesta que el Sr. Sol hagi promès la subvenció.

El Sr. Sol diu que si hi ha economies es farà una transferència que haurà d'ésser portada a l'Assemblea. Demana al Sr. Vidiella que retiri l'esmena.

Els Srs. Guanyabéns i Vidiella es donen per satisfets de les paraules del Sr. Sol i aquell senyor Diputat retira l'esmena.

El Sr. Noguera anuncia una proposició en el sentit que l'Assemblea acordi unes bases per a la concessió de subvencions.

El Sr. Sol manifesta la seva conformitat.

El Sr. Micó subscriu la proposició incidental del Sr. Noguera i demana que es consignï una major quantitat per a subvencions. El Sr. Llobet demana que s'extinguin aquelles subvencions a les entitats agrícoles.

El Sr. Puigrefagut s'adhereix a la proposició del Sr. Noguera. És acceptada aquesta proposició.

El Sr. Giró demana que es presti més atenció a l'ensenyament primari.

El Sr. Vinyals s'adhereix a les manifestacions d'aquest senyor Diputat.

El Sr. Micó discuteix les característiques essencials del pressupost de Cultura.

El Sr. Marquès intervé per a combatre les manifestacions del Sr. Giró.

El Conseller de Cultura, Sr. Sol, contesta als senyors oradors.

S'acorda prorrogar la sessió per menys d'una hora.

Rectifiquen els Srs. Giró, Vinyals, Micó, Marquès i Sol. És llegida una esmena del Sr. Roger creant una pensió a un estudiant de tenora. La Comissió acorda passar-la al Consell. A prec dels Srs. Quintana i Roger el Conseller Sr. Sol promet que s'atendrà el desig expressat en l'esmena.

El Sr. Murall s'interessa perquè la consignació per a investigacions prehistòriques pugui servir també per a estudiar la cova d'En Vidiella. El Sr. Sol manifesta que el prec del Sr. Murall passarà a l'Institut d'Estudis Catalans.

El Sr. Palau elogia el sentit de la partida destinada a educació física. El Sr. Sol ho agraeix.

S'aprova el cap. 3.ª (Cultura):

	Pesetes
Ordinaria.....	1.913,072'13
Emprèstit.....	488,800
Total.....	2.401,872'13

El senyor President de l'Assemblea dona compte de la mort del Diputat Sr. Briand. Dedicava paraules d'elogi a la memòria del difunt senyor Diputat, a les quals contesten els Srs. Iglesias, Palau, Micó, Pérez de Rozas i Marquès, adherint-se en nom dels partits respectius al sentiment expressat per la Presidència.

Com que l'hora de prorroga ha transcorregut, és closa la sessió, convenint els senyors Assembleistes en celebrar sessió el dilluns vinent.

DIA 6 DE MARÇ : SISENA SESSIÓ

Comença a un quart de cinc, presidint el Sr. Jan-sana.

S'obre discussió sobre el capítol de Política social.

El Sr. Noguera combat l'actuació de la Mancomunitat en política social. Li contesta el Sr. Bofill i Matas, Conseller del Ram. Després de rectificar ambdós senyors Diputats s'aprova el cap. 4.ª (Política social): Ordinaria : 108,600 pessetes.

El Sr. Micó sol·licita explicacions sobre algunes partides del cap. 5.^a

Intervenen els Srs. Noguera per a referir-se al pla-selecció recentment acordat pel Consell, i el Sr. Palau per a formular una pregunta al Consell sobre la suficiència d'una consignació.

Demés, intervenen els Srs. Palau, Llobet i Giró.

A tots contesta abastament el senyor Conseller de Carreteres.

Prenen part en el debat el Sr. Berenguer, per al·lusions, demanant que es doni compte a l'Assemblea de les obres que es volen començar, i el Sr. Micó, que considera insuficient la consignació d'aquest capítol.

Rectifiquen els Srs. Giró, Noguer i Llobet.

El Sr. Puigrefagut s'adhereix a les manifestacions del Sr. Berenguer.

El Sr. Riera, Conseller de Carreteres, els contesta.

Després de rectificar el Sr. Giró, s'aprova el cap. 5.e (Obres públiques; Carreteres, camins i ponts):

	Pesetes
Ordinaris.....	2.431,751'80
Emprèstit.....	7.694,399'30
Total.....	10.126,151'10

També s'aproven, sense discussió, els següents capítols:

Cap. 6.e (Obres hidràuliques i de sanejament):

	Pesetes
Ordinaris.....	25,000
Emprèstit.....	290,000
Total.....	315,000

Cap. 7.e (Ferrocarriis secundaris):

	Pesetes
Ordinaris.....	54,500
Emprèstit.....	278,000
Total.....	332,500

Cap. 8.e (Telèfons):

	Pesetes
Ordinaris.....	702,235
Emprèstit.....	808,000
Total.....	1.510,235

Oberta discussió sobre el cap. 9.e, el Sr. Llobet sol·licita subvencions per als Sindicats agrícoles.

El Sr. Palau creu insuficient la consignació per a la creació de l'Escola de Zootècnia.

El Sr. Berenguer sol·licita que s'augmenti la consignació per a publicacions divulgadores.

Els contesta el Conseller d'Agricultura, Sr. Mias.

Els Srs. Palau i Llobet rectifiquen agraint les paraules d'aquest senyor Conseller.

Intervé el Sr. Robert manifestant que millor que publicacions creu la celebració de curses com es veient ara. Pregunta per l'estat dels tràmits de l'adquisició de la finca de Caldes de Montbuy.

Ll contesta el Sr. Mias dient que només falta signar l'escriptura de compra.

El Sr. Robert agraeix les manifestacions del senyor Conseller.

Queda aprovat el cap. 9.e (Agricultura):

	Pesetes
Ordinaris.....	656,642
Emprèstit.....	359,000
Total.....	1.015,642

S'aprova sense discussió el cap. 10.e (Hisenda):

	Pesetes
Ordinaris.....	7.237,962'07
Emprèstit.....	306,800'70
Total.....	7.544,762'77

Queda aprovat el Pressupost ordinari de la Mancomunitat per a 1922-23.

El President de l'Assemblea ordena la lectura d'una proposició del Sr. Noguer i Comet i altres, perquè la Mancomunitat s'adrexi al Govern demanant la solució del problema de Notaries.

La Comissió l'accepta.

El Sr. Quintana es felicita de l'acceptació de l'esmena, però opinant que aquesta i el dictamen pateixen d'un cert prurit casuístic, reduint-se a modificar alguns articles del Reglament de Notaries, presenta una altra proposició que diu així:

«El Diputat que subscriu, atesa la resultància del debat sobre la proposició que, firmada pels Diputats Srs. Serafi Casanovas, Isamat i altres, ha estat presentada a l'Assemblea, s'honora proposant a aquesta l'aprovació de la següent proposició incidental:

«La Mancomunitat de Catalunya es dirigirà al Govern d'Espanya reclamant la immediata constitució d'un organisme territorial compost principalment per l'element notarial, el qual tindrà el comès i les facultats d'adaptar les lleis generals sobre Registres i Notariat votades a les Corts a les necessitats peculiars del Règim jurídic privat de Catalunya, i exerceixi ensem les funcions reglamentàries i les de resolució i interpretació que siguin suscidades per consultes sobre la dita matèria.»

Palau de la Generalitat, 6 de març de 1922. — Albert de Quintana.»

Es prorroga la sessió per acord de l'Assemblea.

El Sr. Jansana pregunta al Sr. Quintana si vol que la seva proposició passi com a moció al Consell.

El Sr. Quintana diu que accepta mentre l'Assemblea deliberi després.

El Sr. Casanovas presenta una proposició sobre la suspensió de garanties, la llibertat dels presos governatius i la guerra del Marroc.

La Comissió accepta la proposició, exceptuant la part que es refereix a la guerra del Marroc.

El Sr. Puigrefagut demana que es suspengui la sessió per a reprendre-la demà, i demana votació nominal per a la prorroga.

El President, interpretant el sentir de la majoria de senyors Diputats, suspèn la sessió fins que el Consell hagi determinat a propòsit de la proposició del senyor Quintana.

Es reprèn la sessió als deu minuts.

El Sr. Casanovas defensa la proposició. El Sr. Micó s'adhereix a les manifestacions del Sr. Casanovas.

El Sr. Pérez de Rozas creu que la Mancomunitat no ha d'intervenir en el problema del Marroc en cap sentit, puix que ha de limitar-se a administrar. No està d'acord amb el Sr. Casanovas en el sentit de què cal abandonar el Marroc.

Els Srs. Puigrefagut i Palau accepten el dictamen de la Comissió.

Rectifiquen els Srs. Casanovas i Puigrefagut.

El Sr. Estapé sol·licita que es voti el dictamen per extrems. S'aprova l'extrem que es refereix a garanties i llibertat dels presos governatius amb el vot en contra dels Srs. Pérez de Rozas, Giró, Pla, Guanyabéns, Micó, Noguer, Riu i Puig i Casanovas que no estan conformes amb l'incís «quan el govern ho cregui oportú».

El segon extrem que es refereix a la Llei de Jurisdiccions és també aprovat.

S'aprova el dictamen sobre la proposició del senyor Noguer referent a l'erecció d'un monument a En Pep Ventura.

La Comissió no accepta una proposició del Sr. Solà i altres a favor d'una subvenció per als orfes de la província de Girona.

El Sr. Solà defensa la proposició i el Sr. Solà li contesta. Passa com a moció al Consell.

La proposició següent del Sr. Quintana i altres passa al Consell com a moció. Diu així:

«El Diputat que sotascriu té l'honor de proposar a l'Assemblea l'adopció del següent acord:

La Mancomunitat de Catalunya, obrant com a genuïna i integral representació de la Nació Catalana, es dirigirà a l'Estat espanyol per a pregar-li que, amb classificació d'urgència, empenhui la preparació i porti al Parlament l'obra de reforma integral de la Legislació penal, mitjançant la revisió de totes les lleis bàsiques i complementàries que formin la dita matèria, totes les quals hauran d'ésser essencialment reformades i substituïdes per altres, la finalitat immediata de les quals ha de comprendre:

a) Llei de previsió de la delinqüència, amb l'objecte d'aminorar els efectes de les causes orgàniques fisiològiques, congènites i patològiques que d'una manera atterradora nodreixen a Espanya el cens de la criminalitat.

b) Llei substantiva en els conceptes de la responsabilitat, imputabilitat, delictes i pena que signifiquin un valor actual i no arcaic pel que constitueix avui, en tot el món, un grau mínim de progrés en aquesta branca de la ciència jurídica.

c) Reorganització de la llei orgànica del poder judicial amb separació absoluta en ingrés i en escalafó dels funcionaris destinats a administrar justícia en l'ordre civil, en el penal; amb separació així mateix de la carrera fiscal, per a la qual els funcionaris hauran de demostrar especial preparació i aptituds. Augment també, de dotacions dels dits funcionaris, amb l'objecte d'assegurar-los un mínim d'indpendència econòmica que es cregui indispensable per a llurs funcions.

d) Reforma de la llei d'Enjudiciament criminal, amb tendència a simplificar els tràmits, donant major celeritat al procediment i concedint a tot acusat una ampliació del dret que es deriva de l'art. 118 de la Llei vigent, en el sentit que li sigui reconeguda la facultat absoluta de reclamar la presència del seu advocat defensor en tot interrogatori a què sigui sotmès, facultat que ha d'estimar-se com a precepte obligatori i irrenunciable i estès, per tant, a tot acusat, que haurà de ser proveït d'advocat en torn d'ofici, cas de no designar-lo lliurement.

e) Reforma de la Llei del Jurat, ampliant la jurisdicció d'aquest en tot delictes de caràcter públic, reduint a un magistrat-president l'actual tribunal de Dret; suprimint la recusació no fonamentada; donant a conèixer als jurats la pena que es demana als processats, i, per mentre subsisteixi la de mort, declarar-la inaplicable per aquells la culpabilitat dels quals no hagi estat declarada per veredictes unànimes.

f) Reformar l'actual coexistència de jurisdiccions en sentit de declarar de competència de la civil totes les causes instruídes per delictes comuns, sigui quina sigui la condició de l'acusat, passant així mateix a la jurisdicció civil qualsevol delictes comès per pàisans, sense cap excepció per raó del lloc on es cometi ni de la persona física o jurídica que en sigui víctima.

g) Reformar la jurisdicció militar i de la marina de guerra, la qual quedi en l'ordre penal reduïda a jutjar els delictes especials comesos per persones pertanyents a l'exèrcit o subjectes al servei militar actiu, en files, o per qualsevol persona si són també delictes especials i comesos en període en què l'Estat estigui en guerra en son territori contra potència estrangera; exigint, però, que les funcions judicials, fiscals i de defensa siguin exercides per funcionaris del cos jurídic militar, amb exclusió de tot altre, llevat dels defensors o acusadors privats, que podran ser sempre, indistintament, els citats funcionaris o els advocats civils.

h) Promulgació de lleis que vinguin a omplir la

missió penitenciària de l'Estat, vergonyosa en la legislació actual, reformant tot l'establert i creant establiments correccionals, de penes aflictives, colònies penitenciàries, manicomis judicials, reformatoris per a menors delinqüents i tot el que sigui necessari per a la reeducació moral i readaptació social dels condemnats.

Palau de la Generalitat, 28 de febrer de 1922. — Albert de Quintana.»

La següent proposició del Sr. Vidiella passa al Consell com a moció:

«El Diputat que sotascriu proposa:

1.ª Que per persones tècniques de la Mancomunitat es faci un estudi en cada població del que sigui més convenient a realitzar referent a urbanització, com il·luminació, dotació d'aigües, clavegueres, alineació de carrers i places, modificacions en els caserius, passeigs i altres.

2.ª Que per atendre la major seguretat personal i la major vigilància en els camps, apartant-se de nomenaments únicament deguts al favor de polítics, es cerqui la manera de substituir l'actual guarderia rural per un altre sistema, ja sigui per guardes-jurats, prenent per norma els Mossos de les Esquadres, o aquella que més convenient pugui resultar perquè el seu règim es desenrotlli sota l'autoritat municipal. — Ramon Vidiella.»

Es llegeix la proposició següent del Sr. Quintana: «Que la Mancomunitat de Catalunya contribueixi amb la quantitat de 15,000 pessetes a la subscripció oberta a favor de la Rússia famolenca. — Albert de Quintana, Noguer i Comet, Riu i Puig, A. Perea, Iria, Casanovas.»

Intervenien els Srs. Micó, Puigrefagut i Pérez de Rozas.

El Sr. Puig i Cadafalch diu que el Consell es preocuparà seriosament de l'assumpte.

El Sr. Quintana agraeix les seves paraules.

S'aprova el dictamen de la Comissió.

Passa al Consell, com a moció, la següent proposició del Sr. Vidiella:

«Els a baix signats tenen l'honor de proposar que, amb càrrec al capítol de Beneficència, sigui concedida a la Casa de Beneficència de la ciutat de Reus la quantitat de 50,000 pessetes, o bé aquella que es consideri més justa i equitativa per atendre les despeses que importi el sosteniment dels asilats d'aquelles cases. — Ramon Vidiella (segueixen altres firmes).»

Es llegeix el següent acord del Consell recaigut sobre la proposició del Sr. Quintana referent a Notaries:

«El Consell Permanent, complimentant l'encàrrec de l'Assemblea, vist el dictamen de la Comissió d'Interessos generals sobre la proposició referent al nou Reglament Notarial i la proposició incidental del Diputat Sr. Quintana,

Proposa a l'Assemblea l'adopció de l'acord que segueix:

1.ª La Mancomunitat de Catalunya, considerant que les modificacions del Reglament Notarial, que són proposades en el dictamen de la Comissió, serien la més mesurada manera de resoldre el conflicte actualment plantejat i de fer comortable el regiment actual del Notariat, mentre no se n'estableixi un altre de més adequat a les característiques jurídiques del nostre poble, aprova el referit dictamen de la Comissió d'Interessos generals.

2.ª Així mateix, recollint l'orientació assenyalada en la proposició incidental del Sr. Quintana, i sabent i entenent que les Institucions i l'esperit jurídic de Catalunya constitueixen una de les característiques essencials del nostre poble, contra la qual cap objecció teòrica ni cap malícia o conveniència d'ordre pràctic pot seriosament oposar-se, i que només poden elaborar, interpretar i aplicar degudament el dret aquelles Magistratures que personifiquen el criteri i els valors del poble que n'és

el creador, la Mancomunitat declara que només la solució que atengui i consagri aquests principis, atorgant a Catalunya la facultat d'adaptar les lleis generals votades per les Corts a les necessitats peculiars del nostre règim jurídic, així com la de reglamentar-lo i aplicar-lo, podrà ésser considerada pel nostre poble com a règim definitiu.

El Sr. Puig i Cadafalch manifesta que aquest és el criteri del Consell, i demana que es voti per unanimitat. Així és fet.

El Sr. Geli al·ludeix a uns incidents que ocorregueren el dia abans a una festa de centres excursionistes. Demana a l'Assemblea que manifesti el seu sentiment i protesta d'aquells fets.

El senyor President del Consell creu que cal esperar notícies fidedignes dels fets i aleshores el Consell obrirà com cal.

El Sr. Geli agraeix les paraules del senyor President.

El Sr. Jansana, President de l'Assemblea, declara acabades les tasques de la 16.ª Assemblea de la Mancomunitat.

Són tres quarts de deu de la nit.

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Pendre esment dels acords i proposicions deliberades en l'última Assemblea de la Mancomunitat, i de les mocions que en aquella se li feren, acordant, demés del tràmit normal i ordinari d'aquells acords per les diverses Seccions a les quals afectin, el següent ordre de tràmit especial:

1.ª Passar a coneixement de la Secció d'Acció social la proposició incidental del Diputat Sr. Noguer i Comet sobre defensa de les entitats mutualistes, presentada amb motiu de pendre esment l'Assemblea de l'acord del Consell de creació de la Institució Catalana de Mutualisme.

2.ª Comunicar a la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut la petició verbal del Diputat Sr. Quintana interessant el complement dels treballs de restauració del Portal de Santa Catarina, de Torroella de Montgrí.

3.ª Donar coneixement a la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts de la petició verbal del Diputat Sr. Quintana interessant la perllongació de la carretera de Palamós, per la costa, fins a la frontera, com un mitjà auxiliar de propulsió de turisme.

4.ª Interessar de la Secció Forestal que dongui compte al Diputat Sr. Robert de l'informe que hagi recaigut amb motiu de la moció que presentà a l'Assemblea d'agost darrer sobre arranjament de l'arbrat a les conques dels rius afectades pels temporals.

5.ª Passar al senyor Conseller del Servei de Carreteres, camins i ponts el dictamen de la Comissió cor-

responent, en què, amb motiu d'una proposició del Sr. Geli interessant que s'alliberin els pobles de la província de Girona del compromís d'aportar pedra per a la conservació dels camins veïnals, s'encomana al Consell l'estudi i implantació del sistema més avinent.

6.ª Passar al Conseller d'Agricultura el dictamen aprovat per l'Assemblea amb motiu de la proposició del Diputat Sr. Palau interessant la creació d'un Patronat d'Acció social agrària.

7.ª Encomanar al Consell de Pedagogia l'informe de les següents mocions, recollides pel senyor Conseller d'Instrucció pública:

Una, interessant que es concedeixi una subvenció anual de 500 pessetes, com a premi, a l'estudiant de l'instrument de tenora o de tiple que, en concurs, reveli més condicions.

Una altra, encomanant la formulació d'unes bases per a regular la concessió de subvencions a entitats i corporacions culturals.

Passar també al Consell de Pedagogia els dictàmens aprovats per l'Assemblea de les proposicions interessants la participació de la Mancomunitat en un monument a Pep Ventura, i una subvenció als Orfeons d'Olot, Banyoles i Figueres.

8.ª Passar a l'Oficina d'Estudis Jurídics el dictamen aprovat per l'Assemblea referent a la proposició en què s'interessava una petició al Poder públic de reforma de les lleis penals.

9.ª Passar a la Secció de Política social la proposició acceptada en l'Assemblea de contribuir a la subscripció de socorsos als famèlics russos; les mocions recollides pel Conseller del Servei, en les quals s'interessava una bonificació per a millora de les pensions de retir obrer, i l'enrobustiment de la gestió de la Junta local d'Emigració de Barcelona.

10. Passar a la Secció de Beneficència una moció recollida pel Conseller del Servei, en la qual s'interessava el millorament de la Casa de Beneficència de Reus.

11. Passar a l'Oficina d'Estudis Jurídics el dictamen acceptat per l'Assemblea sobre defensa del règim jurídic de Catalunya.

12. Facultar la Presidència perquè, en la deguda avinentesa, interressi del Govern, segons l'acord de l'Assemblea, el restabliment de les garanties constitucionals, la llibertat dels presos governatius i la derogació de la llei de Jurisdiccions; perquè assenyali al Consell la deliberació que calgui adoptar amb motiu de la moció interessant els auxilis tècnics de la Mancomunitat per a obres municipals, i perquè disposi la informació necessària, prèvia a tot acord, amb motiu de la denúncia feta a l'Assemblea pel Diputat Sr. Geli, referent als successos de l'Aplec d'Entitats Excursionistes de Catalunya al Mas Sardà.

(Sessió del dia 7 de març de 1922.)

PRESIDÈNCIA

ASSUMPTES GENERALS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Donar comunicació a l'Alcalde de Sant Carles de la Ràpita del telegrama del Ministre de Foment, amb

motiu de les gestions de la Mancomunitat, interessades per aquella Alcaldia.

— Acceptar l'oferta de fundació a perpetuitat en la Capella de Sant Jordi del Palau de la Generalitat d'un Benifet, amb la dotació de 50.000 pessetes nominals, constituïda per D. Casimir Clapers i Berenguer, i condicionada en la forma que en son dia es determinarà, facultant-se la Presidència per a ultimar la gestió i

resolució de tots els tràmits que calguin en aquest assumpte.

— Pendre esment del report de D. Josep M. Soler i Coll referent a la possible acció global de la Mancomunitat a la Vall d'Aran.

— Assabentat, amb satisfacció, dels treballs extraordinaris realitzats pels serveis de premsa i d'informació, amb motiu de la setzena reunió de l'Assemblea darrerament celebrada, encomanar al senyor Interventor que presenti la corresponent proposta d'acord per al pagament dels treballs dels taquígrafs i dels altres elements que han intervingut en el referit servei.

(Sessió del dia 7 de març de 1922.)

Satisfes al Dr. Riera una quantitat igual a la que correspon als senyors Consellers en concepte de dieta, per les comissions d'assumptes del Servei de Carreteres, camins i ponts, al seu càrrec, i a Madrid, els dies 20 a 25 de febrer, ambdós inclusius, i al Sr. Vallès i Pujals, per comissions d'assumptes d'interès per la Mancomunitat, a Madrid, els dies 6 a 8 i 13 a 16 de febrer darrer.

(Sessió del dia 8 de març de 1922.)

Que constés en acte el seu sentiment per l'accident de què ha estat víctima el Diputat de la Mancomunitat D. Emili Galceran.

— Pendre esment d'un ofici de l'Associació Catalana de Beneficència regirant la cooperació de la Mancomunitat a les finalitats que li estan encomanades.

— Aprovar la relació de les despeses de viatge i estades a Madrid, efectuades pel Conseller de Finances, durant els dies 7 a 11 del corrent mes de març, que importa 755'15 pessetes, a satisfer amb càrrec a la part. 378 del Pressupost vigent.

(Sessió del dia 15 de març de 1922.)

Que constés en acte el testimoni de condol del Consell Permanent per la mort del Diputat de la Mancomunitat D. Emili Galceran i Giralt, President que fou de la Comissió d'Acció social de l'Assemblea, comunicant-se aquest acord a la família.

(Sessió del dia 22 de març de 1922.)

Fer pública la protesta unànime de la Mancomunitat pel nomenament d'Alcaldes de R. O., assabentant al Gover d'aquest acord.

(Sessió del dia 29 de març de 1921)

PALAU DE LA GENERALITAT

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

A proposta de la Presidència i dels Consellers dels Serveis respectius, encomanar a l'Arquitecte D. Joan Rubió el projecte de les obres de reforma a fer en el Palau de la Generalitat, per tal de completar les que s'hi han realitzat, especificant les que es puguin treure a subhasta i les que convingui fer per administració.

(Sessió del dia 8 de març de 1922.)

Aprovar l'acte de recepció provisional, signada el dia 4 del mes que som pel senyor Diputat D. Josep Grañé, delegat del Consell Permanent; D. Joan Rubió, Arquitecte, i D. Joaquim Bosch, contractista de les obres de construcció, d'un pis intermedi en les sales del Palau de la Generalitat immediates al Pati dels Tarongers i reforçament dels sostres antics existents en aquelles sales.

— Ateses les comunicacions del senyor Arquitecte

interí de la Mancomunitat, autoritzar-lo perquè realitzi per administració les obres d'acabament i restauració del Saló del Palau de la Generalitat destinat a les reunions de l'Assemblea, i l'acabament de les obres de la façana del dit Saló en el Pati dels Tarongers, destinant-li, respectivament, les quantitats de 1,950 i 1,900 pessetes, amb càrrec a la part. 36 del vigent Pressupost, havent de justificar-se oportunament la inversió de les susdites quantitats mitjançant els comptes corresponents.

(Sessió del dia 16 de març de 1922.)

Vist l'informe del senyor Arquitecte interí de la Mancomunitat D. Joan Rubió i Bellver, sobre les condicions d'equilibri en què es troben les galeries del Pati de Sant Jordi, i tenint en compte la necessitat urgent d'assegurar-ne l'estabilitat, encomanar-li els treballs d'apuntament immediat necessaris i l'estudi del projecte complet de les obres que posteriorment convingui realitzar.

(Sessió del dia 29 de març de 1922.)

Completant l'acord pres en la sessió anterior, i als efectes d'urgència que se li volgué donar, obrir un crèdit de 10,000 pessetes al senyor Arquitecte interí de la Mancomunitat per a les obres d'apuntament de la galeria del Pati de Sant Jordi del Palau de la Generalitat.

(Sessió del dia 30 de març de 1922.)

PERSONAL

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Atenent la conveniència de proveir immediatament la plaça de Cap del Negociat de Consell, Presidència i Serveis generals, consignada en el cap. 1.º, art. 2.º, partida 5 del Pressupost de despeses de la Mancomunitat per a l'any econòmic 1922-23, nomenar, amb caràcter interí, D. Ramon Cunill i Bastús per exercir aquest càrrec, amb el sou de 6,000 pessetes anuals, a comptar des del 1.º d'abril pròxim, i per mentre no s'acordi la provisió definitiva de la dita plaça, encomanant a aquest efecte al Cap-director d'Administració que formuli tot seguit i presenti a l'aprovació del Consell les bases que hauran de regir per les corresponents oposicions.

— Havent esguard que en el Pressupost de la Mancomunitat per l'any 1922-23 dintre els quadres del personal subaltern figura una plaça de porter-ordenança suplent de porter major, i atès l'informe del senyor Majordom de la Mancomunitat, referent a les raons que es tingueren en compte pel senyor President de la Diputació de Barcelona per a encomanar de fet a l'ordenança D. Jaume Canela l'exercici de la referida funció sempre que ha estat necessari, nomenar el susdit empleat per a ocupar l'esmentada plaça, amb el sou de 3,000 pessetes anuals, a comptar del dia 1.º d'abril proper.

— Atès el dictamen del Cap-director d'Administració, desestimar la instància formulada per Francesc Cadena, ordenança-ciclista interí, demanant augment de sou.

— Adoptar els següents acords:

1.º Acceptar el traspàs dels porters, ordenances i mossos de la Diputació de Barcelona que des del dia 1.º d'abril propinent passaran a dependre de la Mancomunitat de Catalunya, respectant-los tots els drets que els corresponguin, d'acord amb el Reglament de la Mancomunitat, quedant afectes no obstant el servei que prestaven a la Diputació i que continuaran exercint.

2.º El referit personal subaltern quedarà adaptat a les consignacions del cap. 1.º, art. 2.º del Pressupost

de la Mancomunitat per a l'any 1922-23, en la forma que es detalla a continuació:

Part.	Pessetes
24 Francesc Bayo i Novella, porter major, amb el sou de.....	3,300
25 Jaume Canela i Cañellas, porter-ordenança, suplent de porter major, amb el sou de.....	3,000
26 Gaspar Esteban i Navarro, porter-ordenança, amb el sou de.....	2,500
Francesc Saludes i Guerrero, porter-ordenança, amb el sou de.....	2,500
Antoni Gómez i Muñoz, porter-ordenança, amb el sou de.....	2,500
Trifó Moraleda i Casanovas, porter-ordenança, amb el sou de.....	2,500
Francesc Molina Escobedo, porter-ordenança, amb el sou de.....	2,500
Silveri Xiberta i Parera, porter-ordenança, amb el sou de.....	2,500
Josep Llorens i Torras, porter-ordenança, amb el sou de.....	2,500
Carles Oller i Esteve, porter-ordenança, amb el sou de.....	2,500
Ramon Gaspar i Santerill, porter-ordenança, amb el sou de.....	2,500
27 Vicens Solanes i Castellnou, mosso de neteja, amb el sou de.....	2,500
Mamuel Díaz de la Puente, mosso de neteja, amb el sou de.....	2,500
28 Joan Rovira i Oller, ordenança-xofer interí, amb el sou de.....	3,000
29 Josep Gómez Bernal, ordenança-ciclista, amb el sou de.....	1,250
Francesc Cadena i Martí, ordenança-ciclista interí, amb el sou de.....	1,250
30 Enric Martorell Vilaplana, electricista i encarregat de la calefacció, amb el sou de.....	4,000
31 Gratificació a Trifó Moraleda i Casanovas, ordenança que realitza el servei de caixa	500

3. Els porters, ordenances i mossos continuaran percebent la indemnització per lloguer de casa que els venia abonant la Diputació de Barcelona a raó de 40 pessetes mensuals cada un, amb càrrec a la part. 64 del Pressupost de la Mancomunitat per l'any 1922-23.

— Que els funcionaris del Departament d'Administració que a continuació s'esmenten quedin adaptats a les corresponents partides del Pressupost de la Manco-

munitat per l'any 1922-23, que han sofert modificacions en relació a l'anterior Pressupost, en la següent forma: D. Ramon Cunill i Bastús, Cap interí del Negociat de Consell, Presidència i Serveis generals, cobrarà el sou de 6,000 pessetes, amb càrrec a la part. 5.

El mateix, cobrarà la gratificació de 2,000 pessetes ne concepte de Secretari particular de la Presidència, amb càrrec a la part. 13.

D. Miquel Cases i Pous, Auxiliar segon agregat a la Secretaria particular, cobrarà la gratificació de 2,000 pessetes, amb càrrec a la part. 13.

D. Josep M. López-Pico i D. Antoni Rovira i Virgili, Oficials, cobraran el sou de 4,000 pessetes cadascun, amb càrrec a la part. 8.

D.ª Manuela Puig i Serrat, telefonista, cobrarà el sou de 3,000 pessetes, amb càrrec a la part. 12.

D.ª Concepció López i Aznar, telefonista auxiliar, cobrarà el sou de 2,500 ptes., amb càrrec a la part. 12.

D. Joan Rubió i Bellver, Arquitecte interí, cobrarà el sou de 6,000 pessetes, amb càrrec a la part. 22.

(Sessió del dia 30 de març de 1922.)

VISITES I ASSISTÈNCIA A ACTES

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Donar-se per assabentat de les explicacions de la Presidència de la recepció amb què, en nom de la Mancomunitat, havia obsequiat els membres de la missió científica de la Universitat de Toulouse que han visitat Barcelona i a les autoritats franceses vingudes amb motiu de la inauguració de l'Institut Francès a la nostra ciutat; assabentant-se'n amb satisfacció, així com de la salutació que els esmentats delegats han dirigit a la Mancomunitat en retornar a la seva pàtria.

(Sessió del dia 15 de març de 1922.)

Autoritzar la Presidència per a organitzar els homenajes i obsequis que cregui convenient amb motiu de la visita que ha de fer a Barcelona una missió científica de les Universitats franceses del nord, corresponent a la que els feu la missió de metges de Catalunya.

— Accedint a la invitació del Director de la Fira de Mostres, visitar-la oficialment, assenyalant per l'endemà, a dos quarts de quatre de la tarda, la visita.

(Sessió del dia 22 de març de 1922.)

CULTURA I INSTRUCCIÓ

CENTRES ACADÈMICS

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS SECCIÓ HISTÒRICO-ARQUEOLÒGICA

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Passar a informe de la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans la petició de D. Emili Pascual d'Amigó interessant un record commemoratiu

dedicat als herois del Bruch de l'any 1808, en el pont que té en construcció la Mancomunitat i que ha d'unir els dos Bruchs amb el de la parròquia.

(Sessió del dia 15 de març de 1922.)

La Presidència donà compte al Consell que assabentada la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut de les manifestacions fetes pel Diputat Sr. Murall a la darrera Assemblea de la Mancomunitat i recollides pel Conseller d'Instrucció pública, Sr. Sol, respecte de la cova d'En Vidiella a Benifallet, acordà enviar-hi tot seguit un delegat del Servei d'investigacions prehistò-

riques perquè explorés la referida cova i estudiés les altres que pugui haver-hi a les riberes de l'Ebre.

(Sessió del dia 23 de març de 1922.)

SECCIÓ DE CIÈNCIES

Acords del Consell Permanent

LABORATORI DE PSICOLOGIA EXPERIMENTAL

Acordà el Consell:

Atès l'informe del Secretari general del Departament d'Ensenyament tècnic i professional del Consell de Pedagogia, i a proposta del Conseller, aprovar les següents bases per a la creació d'un Laboratori de Psicologia Experimental sota el patronatge científic de l'Institut d'Estudis Catalans:

1.ª El Laboratori de Psicologia Experimental tindrà per missió propulsar i encoratjar en la nostra terra els treballs originals d'investigació científica en el camp de la seva activitat i d'incorporar a la cultura nostra les descobertes de l'estranger.

2.ª Per a realitzar la seva missió el Laboratori de Psicologia Experimental orientarà les seves tasques amb una doble actuació científicopràctica.

3.ª En la seva actuació científica el Laboratori es consagrarà a l'estudi de la moderna psicologia experimental, oferint guiatge i mitjans de recerca als investigadors i als estudiants que vulguin preparar tesis de psicologia.

4.ª En la seva actuació pràctica el Laboratori realitzarà les funcions següents:

Primera. — Facilitarà als alumnes dels Estudis Normals l'adquisició dels coneixements tècnics necessaris per llurs treballs experimentals de psicologia i pedagogia.

Segona. — Prepararà experiències típiques de psicologia i pedagogia per a orientar els treballs dels mestres d'escola primària.

Tercera. — Podrà proporcionar dades científiques als Laboratoris de Psicologia aplicada.

5.ª El personal del Laboratori estarà integrat: a) per un Director; b) un Ajudant, i c) un Servent; podent-se ampliar la plantilla eventualment en les condicions que determini el Consell Permanent.

6.ª El càrrec de Director serà retribuït amb un sou mínim anual de 7.000 pessetes; el d'Ajudant amb el de 2.000 pessetes, i el de mossos amb 1.800 pessetes.

7.ª El Director serà nomenat pel Consell Permanent a proposta del ple de l'Institut d'Estudis Catalans, i previ l'informe escrit de la Secció de Ciències, la qual actuarà amb caràcter de Ponència, justificant la proposició pels mèrits de l'escollit. El nomenament de Director subsistirà per tota la durada del Laboratori de Psicologia Experimental.

8.ª Els nomenaments del personal adscrit seran fets per la Secció de Ciències de l'Institut d'Estudis Catalans, a proposta de la Direcció del Laboratori, entenent-se que llur validesa serà pel termini de cinc anys, podent-se renovar els nomenaments en la mateixa forma. Les propostes de nomenament de personal que la Direcció faci s'entendran acceptades per la Secció de Ciències si dintre el termini d'un mes després de llur presentació la Secció no recava de l'Institut en ple l'acord de declinar-les.

El Director podrà destituir el personal auxiliar, comunicant-ho, en forma raonada, a la dita Secció.

9.ª La Comptaduria i Depositaria de la Mancomunitat curaran de la comptaduria i depositaria del Laboratori, satisfent la nòmina de personal que cada mes li comuniqui el Director i pagant les factures de material

i altres despeses dintre de les consignacions del pressupost anual que la Direcció haurà d'establir en època oportuna i trametre al Consell de Pedagogia amb el vist i plau del President de la Secció de Ciències.

10.ª L'alta inspecció científica del Laboratori estarà encomanada al ple de l'Institut d'Estudis Catalans, el qual l'exercirà per mitjà d'un delegat, membre de la Secció de Ciències, qui haurà de vetllar pel compliment de les bases transcrites i redactar un informe anual de les tasques realitzades.

Per a facilitar al delegat el compliment de la seva missió, el Director procurarà assabentar-lo anticipadament de totes les oportunitats que s'ofereixin amb interès especial per a poder apreciar la valor de les tasques de la Institució, havent igualment de facilitar-li per escrit les dades i notícies que el delegat per a la seva documentació li demani en igual forma.

Annualment el Director farà remesa al Delegat, perquè la traslladi a la Secció de Ciències i al Consell Permanent, d'una memòria sobre el funcionament del Laboratori.

11.ª El Director farà remesa al Consell Permanent d'un exemplar de totes les publicacions del Laboratori i d'una còpia de les memòries i documents que al seu criteri mereixin ser coneguts. El Delegat de l'Institut d'Estudis Catalans trametrà igualment al Consell Permanent una còpia del seu report anual sobre les tasques del Servei.

12.ª El Director del Laboratori establirà anualment, trametent-lo al Consell de Pedagogia, l'inventari del material no fungible adquirit durant l'any anterior, detallant-ne les característiques i referint-lo a les factures satisfetes per la Comptaduria.

13.ª El període de treball del Laboratori correspondrà amb el calendari establert per les Escoles superiors de la Mancomunitat.

14.ª Per despeses d'entreteniment, material i publicacions del Laboratori es consignarà anualment la quantitat que resulti de la diferència entre el producte líquid del dipòsit constituït per a atendre les despeses del Laboratori i el que representi la quantitat que es consigni per personal.

15.ª El Consell Permanent podrà concedir les quantitats eventualment necessàries per a complementar la instal·lació del Laboratori i per a l'edició de publicacions especials, previ informe de la Secció de Ciències, a les corresponents propostes raonades de la Direcció.

16.ª El Laboratori estarà dividit en Seccions, corresponent a cada una un treball determinat. El Director distribuirà les tasques i fixarà els horaris de les Seccions, al treball de les quals podran ser admesos tots els estudiants de Psicologia que a judici de la Direcció posseeixin els coneixements necessaris de Física i de Fisiologia. L'admissió serà gratuïta, comproment-se els que la sol·licitin a participar durant un termini mínim d'un any en les tasques de la Institució.

17.ª El Director podrà complementar els treballs experimentals amb lliçons teòriques i lectures relacionades amb les recerques del Laboratori, i organitzarà, cada curs, una o més conferències públiques per a fer conèixer els treballs de la Institució.

18.ª En tot ço que no estigui previst en les bases anteriors regirà les tasques i l'organització del Laboratori un reglament intern formulat pel Director, el qual serà remès al Consell Permanent per a la seva aprovació, junt amb l'informe de la Secció de Ciències.

19.ª L'incompliment per part d'alguna de les persones afectes al Laboratori de Psicologia de les obligacions assenyalades en les bases anteriors, serà prou perquè el Consell Permanent pugui deixar sense efecte el nomenament respectivament.

Base addicional. — De conformitat amb l'informe de

la Secció de Ciències de l'Institut d'Estudis Catalans, és nomenat Director del Laboratori de Psicologia M. George Dwelshauvers, Professor als Estudis Normals i organitzador del dit Laboratori. És nomenada Ajudanta Mme. G. Dwelshauvers, la qual ha treballat desinteressadament en el Laboratori des de la seva fundació.

Es entès que la retribució del Director i de l'Ajudanta comença des del 1.º de gener de 1922.

(Sessió del dia 8 de març de 1922.)

SEMINARI-LABORATORI DE FISIOLOGIA

Acordà el Consell:

Vist l'informe del Departament d'Ensenyament tècnic i professional, i a proposta del Conseller d'Instrucció pública, autoritzar el Seminari-Laboratori de Fisiologia perquè, en les seves relacions exteriors, pugui utilitzar els impresos destinats al futur Institut de Fisiologia.

(Sessió del dia 7 de març de 1922.)

SECCIÓ FILOLÒGICA

Notícies i documents

En les sessions celebrades per aquesta Secció s'han examinat diverses qüestions generals referents al Diccionari Literari i s'ha continuat l'estudi de paraules.

Han estat sotmeses a estudi d'aquesta Secció diverses formes de documents per a la confecció definitiva d'un formulari general de documents oficials.

El Dr. Griera ha donat compte a la Secció de les seves conferències donades a Bonn, Colònia i Priburg i ha exposat els resultats de la seva enquesta a l'Alguer donant a conèixer les característiques del dialecte català d'aquella ciutat.

En Pere Arnalot ha donat compte a la Secció de les seves conferències donades a Hambourg sobre diverses qüestions de Catalunya i dels cursos de llengua catalana donats per ell com a lector de la Universitat d'aquella ciutat alemanya.

SERVEIS CIENTÍFICO-ADMINISTRATIU

CONSERVACIÓ I CATALOGACIÓ DE MONUMENTS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Vistos, amb satisfacció, els projectes de restauració de la Torre Portal Bové, de Montblanch, oferta a la Mancomunitat, preparats per la Secció de Conservació de Monuments, encomanar a aquesta Secció que formuli el pressupost de les obres de restauració, informant el Consell de la utilització que podria donar-s'hi.

(Sessió del dia 15 de març de 1922.)

Notícies i documents

Exercint el càrrec de Ministre d'Hisenda el Sr. Cambó fou inclosa a l'Aranzel una partida gravant amb 100 per 100 l'exportació d'antiguitats. Havent tingut esment que era realitzada una forta campanya contra tan lloable disposició fou adreçada la comunicació següent a D. Antoni Maura, President del Consell de Ministres:

«Excm. Sr.: La introducció a l'Aranzel de partida referent a l'exportació d'antiguitats serà factor important per a la conservació del patrimoni artístic del país.

Espanya tenia les portes absolutament obertes per a la sortida dels seus tresors artístics, contrastant amb ço establert en la majoria dels països europeus i fins de les repúbliques americanes, on és prohibida l'exportació de les obres d'art pre-colombià.

Esperant una legislació protectora eficaç que limiti el dret individual a favor dels interessos nacionals, la qual convé sia promulgada amb urgència, el gravamen de l'Aranzel és indispensable. I l'eficàcia del mateix resideix en la quantia de la tarifa establerta, la qual en cap manera cal reduir.

En expressar al Govern la complaença amb què aquest Servei ha vist les disposicions adoptades pel Ministre d'Hisenda, l'exhorta al manteniment íntegre de les mateixes i a què s'apliquin amb el major radicalisme.

Barcelona, 4 de març de 1922. — JERONI MARTORELL, Arquitecte-director.»

— Una Comissió, de la qual formaven part els senyors Alcalde i Rector de Cervelló, visità al President de la Mancomunitat interessant la intervenció del Servei per a reparar l'església de Santa Maria, antiga parroquia de la població, avui abandonada i gairebé en ruïnes. Es tracta d'una església actualment d'una nau, amb cúpula sobre trompes i campanar damunt, obra romànica de les darreries del segle XI o principis del XII. El Director del Servei va ésser el dia 26 a l'esmentada població iniciant els treballs per a la conservació del monument.

— Han ingressat a l'Arxiu de la Secció les fotografies de monuments del Vallès, presentades i premiades en el Concurs fotogràfic celebrat a Sabadell per l'Acadèmia Catòlica amb motiu de les festes del cinquantenari de sa fundació.

En conjunt constitueixen un valuós recull de les obres d'art existents en dita ciutat i pobles veïns, essent els temes i autors de les fotografies els següents:

Fotografies de conjunts arquitectònics d'art religiós. (Clixés de D. Lluís Mas.)

Fotografies d'objectes artístics al servei del culte. (Clixés de D. Francesc Casesas i Riera.)

Fotografies d'art civil: carrers, cases, finestrals, escuts. (Clixés de D. Josep Ribatallada.)

Fotografies d'art rural: masies (conjunts exteriors i interiors). (Clixés de D. Miquel Agulló.)

El Servei considera molt estimable la col·laboració pública espontània i valuosa que l'aportació d'aquestes fotografies significa.

— El Servei ha deixat en préstec col·leccions de dispositius per a la projecció per a les lliçons d'arqueologia organitzades a Tarragona per la Societat Arqueològica, a càrrec del Rvnd. D. Ramon Sabater, i per unes conferències donades a Valls per D. Pau Romeva, de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.

— Han visitat la Secció el Dr. August L. Mayer, Professor de la Universitat de Munic, i el Dr. M. Gómez Moreno, Catedràtic a la Universitat de Madrid i Professor del Centre d'Estudis Històrics.

CONSELL DE PEDAGOGIA

Notícies i documents

Conferència a Reus. — Aquest Consell, en la seva reunió del 8 de febrer, a l'objecte de secundar el pla de conjunt de la Comissió de Cultura general, encomanà al Sr. Campalans, Secretari general del Departament d'Ensenyament tècnic i professional, una conferència en el Centre de Lectura de Reus sobre l'actuació cultural de la Mancomunitat.

Aquesta missió fou complimentada amb un èxit ben falaguer el dia 10 del mateix mes.

MAPA GEOGRÀFIC DE CATALUNYA

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Autoritzar a D. Manuel Ferrer de Franganillo, com a Director del Servei Geogràfic de la Mancomunitat de Catalunya, per a firmar amb el Sr. Adolf Lammerer, com a Director del Topografischen Büro de Munic, el conveni per a la impressió de sis fulles del Mapa de Catalunya, en les mateixes condicions en què ha estat fet l'assaig d'edició i que, taxativament, s'especificaran en el mencionat conveni.

(Sessió del dia 22 de març de 1922.)

Pendre esment que el senyor Enginyer-director interí del Servei Geogràfic de Catalunya no havia fet ús de l'autorització que per acord del Consell de 12 d'octubre de l'any últim tenia per a adquirir un aparell «Composteur», destinat a les Oficines del Mapa, pel preu màxim de 400 pessetes, esdevingut innecessari donada la forma de reproducció del Mapa definitivament assajada, i atesa la petició de l'esmentat senyor Enginyer-director, s'acordà autoritzar-lo perquè pugui invertir el crèdit indicat de 400 pessetes en l'adquisició d'un moble calaixera per a la guarda i ordenació de plànols.

(Sessió del dia 23 de març de 1922.)

SERVEI METEOROLÒGIC DE CATALUNYA

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Vist l'informe del Secretari general del Departament d'Ensenyament tècnic i professional del Consell de Pedagogia, i a proposta del Conseller del Servei, nomenar, de conformitat amb les condicions assenyalades en el Reglament d'Oficines de la Mancomunitat, per la durada de cinc anys, Director del Servei Meteorològic de Catalunya el Dr. D. Eduard Fontserè i Riba, amb l'assignació de 5.000 pessetes anuals, que percebrà amb càrrec a la part. 155, que pel sosteniment d'aquest Servei figura en el Pressupost aprovat per l'exercici de 1922-23.

— Distribuir en la forma següent la quantitat de 32.520 pessetes, consignades en la part. 155 del Pressupost ordinari per a l'exercici de 1922-23 (Servei Meteorològic):

Part.	Personal tècnic	Ptes.
1	Gratificació al Director.....	5,000
2	Sou d'un meteoròleg.....	3,600
3	Sou de tres Ajudants.....	6,600
4	Sou d'un encarregat de Laboratori i aparells.....	1,800
5	Impost sobre utilitats.....	1,508
<i>Personal subaltern</i>		
6	Jornals.....	2,400
<i>Material</i>		
7	Aparells, mobiliari i biblioteca.....	7,000
8	Despeses de la xarxa catalana i observatoris forans.....	2,000
9	Secretaria, impresos, comunicacions i petites despeses.....	1,612
10	Publicacions.....	1,000
	Total.....	32,520

(Sessió del dia 23 de març de 1922.)

MUSEUS, BIBLIOTEQUES I ARXIS

JUNTA DE MUSEUS DE BARCELONA

Notícies i documents

Extracte dels acords presos en reunió celebrada el dia 10 de març de 1922. — Fou presidida pel M. Il·ltre senyor D. Josep Llimona, amb assistència dels Il·ltres. Srs. don Lluís Nicolau d'Olwer, D. Josep Barbey, D. Manuel Fuxà, D. Josep M. Bassols, D. Jaume Bofill i Matas, D. Ferran Valls, D. Manuel Rodríguez Codolà, D. Francesc d'A. Galí, D. Francesc Pujols i el Director dels Museus, Secretari, D. Joaquim Folch i Torres.

Adquirir en ferm set plaques de Manisses, segle XVII, de les que s'acordà fer contraoferta en la sessió anterior.

Adquirir, a proposta de la Comissió de Biblioteca, algunes obres estrangeres il·lustrades.

Haver-se enterat, amb satisfacció, de què s'ha pogut enviar a recollir, amb destinació al Museu, la taula romànica d'Encamp.

En vista de la certificació oficial obtinguda del Govern civil de la província, respecte les associacions de caràcter marcadament artístic que han estat inscrites en aquell registre des del començ de l'any 1918, i als efectes de l'elecció dels dos nous senyors Vocals que per renovació reglamentària dels representants de les associacions artístiques barcelonines han d'entrar a formar part de la Junta, es determinà quines de dites entitats tenen dret a designar compromissaris per a l'elecció dels esmentats Vocals.

Haver-se enterat satisfactòriament de l'ingrés i instal·lació en el Museu de la Ciutadella de les obres que formen la col·lecció en dipòsit de D. Leopold Gil, les quals havien estat fins ara en el Saló Reina Regent del Palau de Belles Arts.

Agrair degudament el donatiu fet per D. Lluís Plandiura d'un retaule gòtic, segle XV, pintat al tremp, escola del Maestrazgo.

Ignal acord recaigué respecte d'un fragment de mosaic, procedent d'Itàlica, del qual ha fet donació D. Emili Cabot.

Estimar també, com cal, la donació condicionada, segons escriptura notarial, que ha fet D. Lluís Farando de Saint-Germain, referent a la seva col·lecció de ceràmica antiga, valenciana i catalana.

Senyalar per al vinent dia 25 del mes que som, a dos quarts de dotze del matí, l'acte inaugural de l'exhibició d'exemplars adquirits per a les col·leccions dels Museus durant el trienni 1919-22, interessant-hi l'assistència de l'Excm. Sr. Alcalde i de l'honorable senyor President de la Mancomunitat de Catalunya, i fent la invitació al mateix de les autoritats, corporacions i personalitats, dins la forma acostumada en solennitats precedents; detallant en una memòria succinta les esmentades adquisicions i exposant el pla seguit i les aspiracions sentides per la Junta en favor de l'enriquiment dels Museus i l'estat en què es troben els diferents afers en què ve ocupada la seva activitat.

Encomanar a l'eminent arqueòleg D. Elies Tormo una monografia sobre el pintor valencià Reixach, autor del retaule de Cubells, adquirit fa poc.

Extracte dels acords presos en sessió del dia 24 de març de 1922. — Fou presidida pel M. Il·ltre Sr. D. Josep Llimona, amb assistència dels Il·ltres. Srs. D. Josep Barbey, D. Lluís Nicolau d'Olwer, D. Manuel Vega i March, D. Josep M. Bassols, D. Ricard Canals, D. Jeroni Martorell, D. Francesc Pujols i el Director dels Museus, Secretari, D. J. Folch i Torres.

Reconeguda i detingudament examinada la instal·

lació feta en la planta baixa, part esquerra, del Museu de la Ciutadella, dels exemplars adquirits per la Junta en el trienni 1919-22, degudament classificats en les corresponents Seccions, i cada un d'ells amb la seva rotulació, s'acordà trobar de conformitat la dita instal·lació i disposada per la inauguració senyalada oficialment per a l'endemà, aprovant-se també la forma i extensió de les invitacions a l'acte.

Accedir al canvi instat per D. Emili Cabot, entre un tros de teixit hispano-àrab del segle XIV i altre de vellut venecià del XV, existents en el nostre Museu, i dels quals resta una part important dels mateixos en ell, i dos fragments de teixit aràbig-egipcians, del segle XII, procedents de l'alba de l'abat Biure, que entrega en canvi dit senyor.

Senyalar el dimecres, dia 29 de març, a les tres de la tarda, per a convocar als senyors Compromissaris que han designat les respectives associacions artístiques de Barcelona a què elegeixin els dos senyors Vocals que, en representació de les mateixes, han d'entrar a formar part de la Junta substituint als il·lustres senyors D. Manuel Rodríguez Codolà i D. Ramir Lorenzale, que cessen reglamentàriament.

Extracte dels acords presos en sessió del dia 31 de març de 1922. — Felicitar a l'Excm. Sr. Marquès d'Alfàlla per haver estat elegit Alcalde-President de la Corporació Municipal i significar-li la plaença de la Junta, la presidència honorària de la qual assumeix amb el susdit nomenament.

A proposta de la Comissió de Biblioteca, aprovar la selecció d'obres a adquirir i d'exemplars repetits a canviar de la Biblioteca del Monestir de Montserrat. Encomanar el subministre d'obres noves i algunes subscripcions a revistes.

A proposta de la Comissió d'Art Contemporani, fer contraoferta d'un quadre a l'oli, «Adoració del Crist», de D. Joaquim Vayreda. Oferir preu de vuit escultures i un dibuix de D. Venanci Vallmitjana i d'un paisatge a l'oli de D. Joaquim Vayreda.

A proposta de la Comissió d'Art Medieval i Modern, fer contraoferta d'un canalobre de ceràmica, decorat en blau, manufactura de Paterna (segle XVI), procedent de Manisses; de catorze socarrats procedents d'un sostre de Paterna; d'una taula valenciana (segle XVI), representant la Resurrecció; d'una placa d'evangelari, d'esmalt de Límoges (segle XIII); d'una altra placa d'igual manufactura i època, forma circular; d'un plat de Manisses, de reflex metàl·lic (segle XVI); de tres taules i restes de fustam d'un sostre policromat, tipus moresc (segle XIV); d'un pixis d'esmalt de Límoges, sense tapa (segle XVI); d'un fragment d'encenser, d'igual època i origen; d'una naveta per a encens, decorada d'esmalt de Límoges (segle XIII); d'un copó esmaltat, obra possiblement catalana del segle XIV; d'altre copó en bronze sobredaurat i cabuixons, d'igual època. Adquirir, pel preu rebaixat, un tinter, obra ceràmica de Terol, de les darreries del segle XV.

Consignar en acte la satisfacció pel nomenament de D. Joan Llimona i per la reelecció del Sr. Rodríguez Codolà, proclamats, segons escrutini de la votació verificada el dia 30 de març de 1922, per a formar part de la Junta en representació de les Associacions artístiques de Barcelona.

Encomanar a l'Arquitecte assessor de la molt il·lustre Comissió Municipal de Cultura que faci amb urgència un pla total del que calgui realitzar per al complet arranjament de les claraboies del Museu de la Ciutadella, a fi de concertar després, en casa adequada, un tant anyal per a la conservació en perfecte estat de les dites claraboies.

Proposar a la M. Il·ltre. Comissió de Cultura, a fi

que a tothora la ciutat estigui disposada a vetllar eficaçment per al decor artístic d'edificis i monuments, que creï dintre d'ella un organisme dedicat a ço que fa referència a ornamentació pública, amb la finalitat que es desprèn d'aquesta denominació, i al qual organisme podria també encomanar-se-li la celebració dels concursos anyals disposats per a premiar els millors edificis i establiments que es vagin inaugurant.

ESCOLA SUPERIOR DE BIBLIOTECÀRIES

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

1.ª Nomenar per la durada de tres mesos, a partir del dia 1.ª del present mes de març, D. Jaume Massó i Torrents, Professor substitut de Literatura general a l'Escola Superior de Bibliotecàries;

2.ª Consignar, amb càrrec al cap. 5.ª de l'anex núm. 16 del Pressupost vigent, la quantitat de 750 pessetes, montant de les tres dotzaves parts corresponents als mesos de març, abril i maig d'enguany, que deixarà de percebre el professor titular durant la seva absència; i

3.ª Que s'entengui, als efectes de la nòmina, que D. Jaume Massó i Torrents començà el seu comès el dia 1.ª de març de l'any actual.

(Sessió del dia 7 de març de 1922.)

BIBLIOTEQUES

Acords del Consell Permanent

BIBLIOTEQUES POPULARS

Acordà el Consell:

Atès l'informe del Secretari general d'Ensenyament primari i secundari, i a proposta del Conseller del Servei, adoptar els següents extrems:

I. Les vacants que es produeixin a conseqüència dels concursos anuals de Bibliotecàries es declararan en el mateix concurs i seran proveïdes tot seguit entre les concursants que hagin resultat aprovades. Cas que el nombre d'aquestes no abasti per a totes les vacants produïdes, el Consell de Pedagogia proveirà les interinitats, d'acord amb l'art. 16 del Reglament de Biblioteques Populars.

II. S'aproven les bases de concurs formulades pel Consell de Pedagogia, de conformitat amb el que es preceptua en l'acord anterior, com segueix:

1.ª El Consell de Pedagogia de la Mancomunitat de Catalunya obra concurs, amb exercici entre les Bibliotecàries de la Mancomunitat, per a la provisió de les següents places:

Places amb categoria de Directora: Biblioteca de Valls, Biblioteca de Figueres i Biblioteca de Pineda.

Places amb categoria d'Auxiliar: Auxiliar de Figueres i Auxiliar del Vendrell.

2.ª Les vacants que resultin de la provisió de les places tretes a concurs podran proveir-se, a mesura de la seva producció, entre les senyorettes concursants que en aquest concurs restin aprovades. Si el nombre d'elles no fos suficient, el Consell de Pedagogia queda facultat per a proveir les interinitats, d'acord amb el que preveu l'art. 16 del Reglament de Biblioteques.

3.ª S'establirà un ordre absolut de mèrit per a cada una de les categories, i, d'acord amb ell, les senyorettes concursants tindran dret a elegir, segons preveu l'art. 17 del Reglament i els articles addicionals 33 i 35.

4. El concurs tindrà lloc el dia 12 del pròxim mes d'abril. Les senyorettes Bibliotecàries que hi vulguin prendre part hauran de comunicar-ho per instància, dirigida al senyor President del Consell de Pedagogia, abans del dia 9 del mateix mes.

Acordà, demés, el Consell fer extensió el concurs a la provisió d'una plaça de Bibliotecària del Centre Excursionista de Catalunya, encomanant-se al Consell de Pedagogia que completi la convocatòria amb la base addicional reglamentària corresponent.

(Sessió del dia 7 de març de 1922.)

BIBLIOTECA POPULAR DE FIGUERES

Acordà el Consell:

Aprovar la certificació i relació valorada del tercer termini de construcció de l'edifici destinat a Biblioteca Popular en la ciutat de Figueres, a favor del contractista D.ª Dolors Sabà, vídua de Coderc, de 10,669'81 pessetes, amb càrrec a la part. 95 del Pressupost vigent.

(Sessió del dia 16 de març de 1922.)

Vist també l'informe del Secretari general d'Ensenyament primari i secundari, i a proposta del Conseller del Servei, designar el Diputat de la Mancomunitat don Ramon Noguera i Comet perquè procedeixi a la recepció provisional de l'edifici destinat a Biblioteca Popular en la ciutat de Figueres.

(Sessió del dia 23 de març de 1922.)

BIBLIOTECA POPULAR DE PINEDA

Acordà el Consell:

Aprovar la certificació i relació valorada del quart termini de construcció de l'edifici destinat a Biblioteca Popular en la vila de Pineda, a favor del contractista D. Josep Codina i Martorell, de 5,030'75 pessetes, amb càrrec a la part. 95 del Pressupost vigent.

— Consignar la quantitat de 3,093 pessetes, amb càrrec a la part. 95 del cap. 3.º, art. 1.º del Pressupost vigent, per a construcció de parets de contenció de terres i limitació del solar de l'edifici destinat a Biblioteca Popular en la vila de Pineda.

(Sessió del dia 16 de març de 1922.)

Notícies i documents

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

El moviment d'aquesta Biblioteca durant el present mes de març ha estat com segueix:

Llegidors, 3,335. Obres servides a la Sala de lectura, 2,408. Obres servides en préstec, 448. Obres registrades, 620. Obres catalogades, 519.

— Llista de donadors de llibres corresponent al present mes: Mn. M. Paura Sans, Mancomunitat de Catalunya, Biblioteca del Monestir de Montserrat, Junta para Ampliación de Estudios, Smithsonian Inst. Washington, S. Bonavia, F. Bruner Prieto, A. Pulido, L. Sáez Fernz-Casariago, A. Maseras, V. Noguera, Dalmau Carles i Pla, S. A., Consol general d'Alemanya, Servei Meteorològic de Catalunya, La Catalana Agrícola Algodonera, S. A., Maggs Bros, A. Serafi Casanovas, Banca Marsans, E. Castells, Arxiu de la Mancomunitat de Catalunya, F. Escalas, J. Terradas, Societat de Filatelistes, Rvnd. P. L. Navás i L. de la Figuera.

— El Sr. Blanco Fombona, Director de l'Editorial América, ha fet donatiu a la Biblioteca dels llibres que

l'esmentada Editorial va exposar en la darrera Fira de Mostres.

— S'ha donat a la impremta el *Bulletí d'Adquisicions* de l'any 1921.

BIBLIOTECA DEL CONSELL DE PEDAGOGIA

El moviment d'aquesta Biblioteca, durant el mes de març, ha estat el següent:

Llibres consultats a la Biblioteca: Obres generals i Llibres d'infants, 43; Filosofia, 15; Religió, 4; Pedagogia i Ciències socials, 124; Filologia, 26; Ciències pures, 63; Ciències aplicades, 43; Belles Arts, 21; Literatura, 49; i Geografia i Història, 45. Total, 433 llibres.

Servei de préstec: Obres generals i Llibres d'infants, 85; Filosofia, 20; Religió, 8; Pedagogia i Ciències socials, 132; Filologia, 16; Ciències pures, 84; Ciències aplicades, 42; Belles Arts, 21; Literatura, 203; i Geografia i Història, 58. Total, 669 llibres.

Els lectors inscrits han estat 31 i els assistents a la Biblioteca 733.

BIBLIOTECA POPULAR DE CANET DE MAR

Durant el mes de març han concorregut a la Biblioteca 386 lectors: 87 homes, 100 dones i 199 infants. Han estat consultades 619 obres, repartides, per ordre de preferència, de la següent manera: 431 Llibres d'infants, 76 de Literatura, 53 de Coneixements generals, 16 de Filologia, 14 de Ciències aplicades, 9 de Religió, 7 de Ciències teòriques, 4 de Filosofia, 4 de Geografia i Història, 3 de Ciències socials i Dret i 2 de Belles Arts.

A domicili s'han llegit 81 llibres, repartits així: 55 de Literatura, 8 de Belles Arts, 4 de Coneixements generals, 4 de Ciències socials i Dret, 4 de Ciències aplicades, 3 de Filosofia, 2 de Ciències teòriques i 1 de Filologia.

De la Biblioteca de Catalunya s'han llegit 15 llibres. Han utilitzat el préstec 48 lectors: 20 homes i 28 dones.

S'han inscrit novament 7 lectors: 5 homes i 2 dones. El nombre d'inscrits puja a 129.

— L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana ha regalat a la Biblioteca el llibre d'En Pere Blasi *Geografia elemental de Catalunya*.

S'han rebut de la Central de Biblioteques tres obres noves.

També s'ha rebut el cartell anunciador dels Cursos monogràfics d'Alts Estudis i d'Intercanvi, primavera de 1922, i el cartell de propaganda de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.

BIBLIOTECA POPULAR DEL VENDRELL

Els llegidors concurrents en aquesta Biblioteca han estat 1,324: 278 homes, 258 dones i 788 infants. S'han llegit 1,331 Llibres d'infants, 304 Obres generals, 23 de Filosofia, 27 de Religió, 16 de Ciències socials i Dret, 12 de Filologia, 33 de Ciències pures, 54 de Ciències aplicades, 45 de Belles Arts, 343 de Literatura i 65 d'Història i Geografia. Total, 2,253 obres.

— El dia 9 va finir el mes de pràctiques l'alumna de tercer any Na Josepa Coll, començant-lo l'alumna del mateix any Na Providència Tomás.

El dia 19 varen visitar la Biblioteca el Dr. D. Eduard Roman i el Dr. Masdexart, de Barcelona.

— De l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana s'ha rebut una *Geografia elemental de Catalunya*, de Pere Blasi, que ha tingut entusiàstica acollida pels

llegidors. De la mateixa Associació es rebé també un anunci, dibuixat per l'Obiols, que hem exposat al vestíbul.

BIBLIOTECA POPULAR DE BORGES BLANQUES

Durant el mes de març han concorregut a la Biblioteca 625 lectors: 43 homes, 3 dones i 579 infants, els quals han consultat 808 obres, repartides, entre les diferents matèries, de la següent manera: 20 de Coneixements generals, 1 de Ciències pures, 3 de Ciències aplicades, 2 de Belles Arts, 22 de Literatura, 8 d'Història i 754 Llibres d'infants.

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana ha tramès a aquesta Biblioteca un exemplar del llibre *Geografia elemental de Catalunya*, d'En Pere Blasi.

BIBLIOTECA POPULAR D'OLOT

Durant el mes de març han concorregut a la Biblioteca, 458 lectors: 243 homes, 43 dones i 172 infants, els quals han consultat 602 obres, repartides, entre les diferents matèries, de la manera següent: Llibres d'infants, 357; Obres generals, 20; Filosofia, 2; Religió, 5; Ciències socials i Dret, 8; Filologia, 6; Ciències pures, 23; Ciències aplicades, 27; Art, 43; Literatura, 70, i Història i Geografia, 41.

El total de lectors inscrits en el Servei de préstec és 134. Els novament inscrits durant aquest mes, 3. Han disfrutat d'aquest servei 47 lectors, als quals se'ls han servit 73 obres, o sigui: Obres generals, 11; Filosofia, 6; Ciències socials, 4; Ciències pures, 5; Ciències aplicades, 5; Art, 1; Literatura, 36, i Història i Geografia, 5.

S'han registrat 4 obres rebudes en el transcurs del mes, les quals són: Ll. Duran i Ventosa, *Regionalisme i Federalisme*; P. Arcangeli, *Literatura japonesa*; Mancomunitat de Catalunya, *Comissió d'Educació general*, i P. Blasi, *Geografia elemental de Catalunya*.

BIBLIOTECA POPULAR DE SALLENT

Durant aquest mes han assistit a la Biblioteca 646 lectors: 260 homes, 29 dones i 357 infants. Les obres llegides han estat 852, repartides de la següent forma: Llibres d'infants, 399; Literatura, 106; Belles Arts, 66; Història i Geografia, 65; Ciències aplicades, 39; Obres generals, 44; Filologia, 35; Ciències pures, 28; Ciències socials i Dret, 28; Filosofia, 14, i Religió, 8.

Al préstec de llibres a domicili, inaugurat fa poc temps, s'han inscrit 10 lectors, deixant-se aquest mes 9 llibres: 1 de Ciències aplicades, 1 de Belles Arts, 6 de Literatura i 1 d'Història i Geografia.

— Durant aquest trimestre que fineix hem rebut dos importants lots de llibres de la Central de Biblioteques Populares. Un d'ells està constituït principalment d'obres per a infants, venint a augmentar el fons ja existent i constituint la delícia dels nens i nenes que acudeixen a aquesta Biblioteca en trobar coses noves a llegir, doncs la seva incansable i encuriosida vista ja havia recorregut totes les pàgines per a ells escrites.

També s'ha rebut de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana un exemplar de la *Geografia elemental de Catalunya*, de Pere Blasi, publicada recentment.

— El dijous, dia 9, a la tarda, el segon grup de nens de l'Escola graduada, que dirigeix D. Joan Vilà, acompanyats pel seu mestre D. Alexandre Alabart, feren una visita col·lectiva a la Biblioteca, a fi de consultar els

llibres necessaris per la redacció d'un treball escolar. Amb aquest motiu la major part dels llibres que componen la secció infantil foren escampats per les taules i remesos a cada un dels nens per la seva lectura i comentaris.

— El dia 12, i amb motiu d'inaugurar una sèrie de set concerts en dies festius organitzats per l'Orfeó Sallentí, tinguérem la visita a la Biblioteca del mestre En Joan Llongueras, acompanyat del tenor solista de l'Orfeó Català N'Emili Vendrell i de diversos elements de la població.

BIBLIOTECA POPULAR DE VALLS

Durant el mes de març han concorregut a la Biblioteca 633 lectors: 355 homes, 90 dones i 188 infants; havent-se consultat 715 obres, les quals, repartides entre les diferents matèries, són: Llibres d'infants, 308; Obres generals, 67; Filosofia, 12; Religió, 3; Ciències socials, Dret i Pedagogia, 7; Filologia, 11; Ciències pures, 22; Ciències aplicades, 19; Belles Arts, 31; Literatura, 154, i Història i Geografia, 81.

Demés, foren deixats en préstec 74 llibres de diferents matèries a 39 homes i 13 dones que s'aprofitaren del servei.

Es serviren 3 obres de la Biblioteca del Consell de Pedagogia i 1 de la de l'Institut d'Estudis Catalans.

Durant aquest mes de març han estat 7 els inscrits al Servei de préstec, havent-se donat ja el núm. 85.

— S'han registrat 56 llibres enviats fa poc de la Central de Biblioteques.

La col·lecció local s'ha vist augmentada per dos opuscles de dues conferències donades a la Sala d'actes d'aquesta Biblioteca, sobre «Nousard i Molières», els dies 2 i 19 del mes passat, per En Joan Francesc Vidal i Jové.

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana ha fet donatiu a la Biblioteca de la *Geografia elemental de Catalunya*, de Pere Blasi.

De la Mancomunitat s'ha rebut l'obra *Comissió d'Educació general*.

— El dia 5 del corrent rebérem la visita de l'honorable dama D.ª Francisca Bonnemaïson, vídua de Verdagner.

— Continua amb una assistència ben satisfactòria el curs d'Història de Catalunya donat setmanalment a la Biblioteca per la Bibliotecària Srta. Mercè Enrich.

A primers d'abril començarà a donar-se a la Biblioteca un curs de poètica i literatura generals professat per En Joan Francesc Vidal i Jové.

ENSENYAMENT

ENSENYAMENT SUPERIOR

Acords del Consell Permanent

CURSOS MONOGRÀFICS D'ALTS ESTUDIS I D'INTERCANVI

Acordà el Consell:

Vist l'informe del Departament d'Ensenyament tècnic i professional del Consell de Pedagogia, atesa la conformitat de la Secció d'Intervenció i a proposta del Conseller del Servei, autoritzar el Consell de Pedagogia per a invertir, amb càrrec a la part. 93 del Pressupost vigent, fins a la quantitat de 3.185'18 pessetes, per tal de subvenir a les despeses dels cursos confiats als Professors B. Hermann Weyl, Dr. Abel Rey, i altres de

caràcter general que puguin ocasionar els cursos de la present estació de Cursos monogràfics que han de pro-
fessar-se.

(Sessió del dia 7 de març de 1922.)

Notícies i documents

Durant els dies 17, 18 y 21 del present mes, a les set de la tarda, en l'Institut d'Estudis Catalans, el Dr. Lluís Nicolau d'Oliver explicarà les lliçons del curs que sobre «La Crònica de Jaume el Conqueridor i els seus problemes» té al seu càrrec en la present estació de Cursos monogràfics.

En les tres lliçons de què consta aquest curs des-
enrotllarà el Professor el següent programa:

L'autenticitat de la Crònica reial i la prioritat de les seves versions són problemes que graviten damunt la història de la nostra literatura. Una revisió acurada dels textos, i la crítica dels fonaments de les opinions emeses sense oblidar la valoració estètica de l'obra, serà feta pel Professor en recerca d'una solució acceptable, i d'acord amb el següent programa: I. El Monarca i la seva Crònica. II. Redacció catalana i redacció llatina. III. Els diferents textos de la redacció catalana. IV. Conclusió.

La matrícula serà limitada. El preu de la inscripció és de 5 pessetes, i pot formalitzar-se tots els matins, de nou a dos quarts de dues, en el Departament d'Ensenyament tècnic i professional del Consell de Pedagogia (Urgell, 187), i per les tardes, de sis a set, a l'Institut d'Estudis Catalans.

— Procedent de Tolosa, on ha estat honorat per aquella Universitat amb la concessió del títol de Doctor Honoris Causa, va arribar a Barcelona l'il·lustre Professor de la Universitat d'Harvard, M. J. D. M. Ford, a l'objecte de donar una conferència sobre «Alguns aspectes de la Literatura Hispano-Americana» que forma part de la present sèrie de cursos monogràfics organitzats sota els auspicis del Consell de Pedagogia de la Mancomunitat de Catalunya i de l'Institut d'Estudis Catalans. L'acte serà públic i haurà lloc en el Palau de la Generalitat (Saló de Sessions de la Diputació) el pròxim dimecres, dia 29, a les set de la tarda.

Entre les personalitats que acudiren a saludar al Professor Ford hi figuraven, a més de diverses representacions de les entitats de cultura de la nostra ciutat, la de l'Excm. Sr. President de la Mancomunitat, el Secretari d'Ensenyament tècnic i professional del Consell de Pedagogia i diferents professors dels nostres centres docents.

ESTUDIS NORMALS

Notícies i documents

Organització de Conferències de Música. — Atenent una necessitat expressada repetidament per la Ponència d'Estudis Normals s'acordà confiar a D. Joan Llongueras unes conferències setmanals d'educació musical.

ENSENYAMENT PRIMARI

Acords del Consell Permanent

EDIFICIS ESCOLARS

Acordà el Consell:

Vist l'informe del Secretari general d'Ensenyament primari i secundari del Consell de Pedagogia, i a pro-

posta del Conseller d'Instrucció pública, proposar als Ajuntaments de Torrens, La Masó i Palau Sabadell les condicions que seguidament s'esmenten, i que són aprovades com a generals sobre condicions d'utilització dels Edificis Escolars construïts per la Mancomunitat de Catalunya, recaptant dels esmentats Municipis l'oportuna aprovació:

1.ª La Mancomunitat de Catalunya facilitarà l'Edifici-Escola per als serveis d'ensenyament de la localitat, amb exclusió absoluta de tot altre servei. L'edifici servirà des del primer moment per a l'ensenyament oficial primari, sens perjudici de què es pugui destinar a possibles funcions d'ensenyament a càrrec dels Municipis, però sempre en aquest cas haurà de recaure acord exprés del Consell Permanent de la Mancomunitat.

2.ª En compensació d'aquest usdefruit, els Ajuntaments vindran obligats a la conservació de l'edifici, especialment en els següents aspectes: Cura de taulades i paviments, reposició de vidres, conservació dels serveis d'aigua, llum i desguassos, conservació de parets, portes i finestres. Les reparacions de caràcter constructiu que afectin a l'estructura de l'edifici aniran a càrrec de la Mancomunitat de Catalunya.

3.ª La Mancomunitat de Catalunya es reserva a tothora el dret d'utilitzar els Edificis-Escola de la seva propietat per a instal·lar en ells Escoles o altres serveis de cultura pel seu compte. En aquest cas, s'avisarà als Ajuntaments amb un plaç prudencial que es procurarà que no interrompi els cursos començats.

(Sessió del dia 23 de març de 1922.)

EDIFICI ESCOLAR DE SANT LLORENÇ SAVALL

Acordà el Consell:

Vist l'informe del Secretari general d'Ensenyament primari i secundari, i de conformitat amb la proposta del Conseller d'Instrucció pública, aprovar la recepció definitiva de l'edifici destinat a Escola, en el poble de Sant Llorenç Savall, de conformitat amb l'acte signat el dia 9 de gener proppassat pel Diputat D. Joan Bosch, en representació del Consell; per l'Arquitecte-director de les Obres, D. Antoni de Palguera, i pels contractistes D. Josep Mas i D. Felix Casas.

(Sessió del dia 7 de març de 1922.)

ESCOLA GRADUADA DE FIGUERES

Preparació de l'avantprojecte. — Havent de precisar la superfície del terreny que ha d'ocupar l'Escola graduada de Figueres a fi de què l'Ajuntament de dita ciutat pugui complimentar l'acord del Consell Permanent, data 12 de gener de 1921, sobre cessió de terrenys, el senyor Secretari del Departament creu que convindria refermar les línies generals del projecte que, segons el pla de l'Assemblea de gener de 1920 es basen en l'ensenyament des dels graus nomenats maternals fins els catorze anys per assajar un tipus de cultura suficient i necessari per tothom. Dins aquest criteri creu el Sr. Galf que s'haurien de prevenir almenys set grans o seccions amb tots els elements d'higiene i de treball, com dutxes, secció mèdica, laboratoris, tallers, sales de dibuix, biblioteca, etc., que l'ensenyament modern exigeix. Així mateix creu el Sr. Galf que caldria adoptar un criteri en ço que es refereix al tipus d'edifici, no tan sols perquè correspongui al pensament educatiu que ha d'orientar l'Escola, sinó també perquè s'adapti a les condicions geogràfiques del país i al sentit estètic de les nostres construccions. El Sr. Galf, d'acord també amb el criteri de l'Arquitecte D. Lluís Planas, i considerant les condicions climatològiques de l'Empordà i les del

lloc on l'Escola ha d'ésser edificada, creu que convindria adoptar un tipus de planta quadrada o lleugerament rectangular amb pati central i porxades exteriors en la part de llevant i migdia que recordessin en el possible les grans cases pairals de la nostra terra. Seguint el criteri exposat, l'edifici que caldria per l'Escola graduada de Figueres ocuparia una superfície de 1.645 metres quadrats, a la qual caldria afegir-hi un espai lliure al voltant de l'edifici de 1.930 metres quadrats, en total 3.755 metres quadrats que hauria de cedir la ciutat de Figueres. El Consell de Pedagogia aprovà la proposta del senyor Secretari del Departament i encarregà el Conseller tècnic D. Francesc d'A. Gali que es posí d'acord amb l'Arquitecte D. Lluís Planas i l'esmentat senyor Secretari en tot el que es refereixi a presentació de l'avantprojecte de l'edifici.

ENSENYAMENT TÈCNICO-INDUSTRIAL

Acords del Consell Permanent

ESCOLA DEL TREBALL

Acordà el Consell:

Pendre els següents acords:

1.ª Donar per presentada i acceptada, a partir del dia 1.ª del mes de febrer darrer, la renúncia que del seu càrrec de professor de dibuix del curs d'Ampliació de l'Ensenyament de Manyans de l'Escola del Treball va presentar en aquella data D. Gaietà Courte.

2.ª Comunicar aquest acord a la Intervenció i a l'Escola del Treball, als efectes oportuns.

3.ª Deixar sense efecte l'acord del dia 16 del passat mes de febrer, en virtut del qual s'ordenava la publicació d'un concurs per al proveïment de la càtedra dels tres cursos de Dibuix de l'Ensenyament de Manyans de l'Escola del Treball.

4.ª Treure a Concurs, amb les mateixes condicions aprovades pel concurs obert per al proveïment de la càtedra de Tecnologia Elèctrica de l'Ensenyament d'Electricistes de l'Escola del Treball, excepció feta de les característiques particulars d'aquest ensenyament i del plan assenyalat per a la presentació d'instàncies, que en aquest cas finirà el dia 30 del pròxim mes d'abril, la provisió de la plaça de Professor de Dibuix dels quatre cursos de l'Ensenyament de Manyans de l'esmentada Escola, que està dotada amb 1.500 pessetes anuals i comporta l'obligació de sis hores setmanals de classe.

(Sessió del dia 7 de març de 1922.)

Pendre els següents acords:

1.ª Assignar al Sr. Rosend Montcunill una gratificació mensual de 100 pessetes, a partir del 1.ª del corrent i fins el 30 del vinent mes de juny, per portar interinament la direcció de la classe de dibuix per a manyans, quatre cursos, i fer dues hores més de classe de les que li corresponen.

2.ª Abonar aquesta gratificació amb càrrec a la part 5.ª del vigent pressupost interior de l'Escola, en quan al corrent mes de març, i amb càrrec a la part 5.ª del Pressupost 1922-23, en quan als restants mesos fins a la fi de juny.

(Sessió del dia 23 de març de 1922.)

ESCOLA LOCAL D'INDÚSTRIES DE CANET DE MAR

Acordà el Consell:

Vist l'informe del Departament d'Ensenyament tècnic i professional, i a proposta del Conseller d'Instrucció

pública, previ l'informe d'Intervenció, i de conformitat amb la certificació lliurada per D. Lluís Planas i Calvet, Arquitecte adjunt als Serveis de Cultura de la Mancomunitat, lliurar, amb càrrec a la part 110 del Pressupost corresponent a l'exercici econòmic de 1920-21, i a favor de D. Josep Cabruja i Pelu, contractista de les obres d'habilitació de l'edifici destinat a l'Escola local d'Indústries de Canet de Mar, la quantitat de 12.163'11 pessetes a què ascendia l'import de les obres efectuades en l'esmentat edifici el dia 28 del proppassat mes de febrer.

(Sessió del dia 7 de març de 1922.)

ESCOLA D'ARTS I OFICIS DE MATARÓ

Acordà el Consell:

Passar a informe del Consell de Pedagogia una instància dels alumnes de l'Escola d'Arts i Oficis de Mataró interessant de la Mancomunitat que els faciliti material d'estudi.

(Sessió del dia 7 de març de 1922.)

Notícies i documents

BASES

PER AL CONCURS LLIURE PEL PROVEÏMENT DE LA PLAÇA DE PROFESSOR DELS QUATRE CURSOS DE DIBUIX DE LA SECCIÓ DE MANYANS DE L'ESCOLA ELEMENTAL DEL TREBALL.

1.ª Podran pendre part en aquest Concurs:

a) Els que siguin o hagin estat Professors o Auxiliars a l'Escola a la qual és anexa la càtedra concursada.
b) Els posseïdors de títol de Llicenciatura en Universitat o Escola Superior de l'Estat o de la Mancomunitat.

2.ª Els aspirants presentaran llurs instàncies ajustades a les prescripcions vigents a les Oficines de la Mancomunitat de Catalunya (Palau de la Generalitat), des de la data de la publicació de l'anunci corresponent en la CRÒNICA OFICIAL de la Mancomunitat de Catalunya fins a les tretze hores del dia 30 d'abril vinent, junt amb els programes de les assignatures, les càtedres de les quals concursin, les relacions de mèrits, treballs i documents que puguin il·lustrar el judici del Jurat i una memòria justificativa dels programes presentats. Els títols i documents que els aspirants desitgin retirar hauran d'anar acompanyats de còpies esteses en deguda forma.

Els aspirants hauran d'acreditar trobar-se lliures del servei militar, o estar-lo prestant en la situació corresponent, per mitjà d'un certificat del Secretari de la Comissió mixta de Reclutament respectiva, o amb els documents lliurats per les autoritats militars que corresponguin.

Els actuals Professors de l'Escola queden dispensats d'acompanyar llurs sol·licituds de les relacions de mèrits, treballs i memòries, adés dits.

3.ª Constituiran el Jurat el senyor Conseller d'Instrucció pública, o el senyor Diputat a qui delegui, que actuarà de President; dos Vocals, que nomenarà el Consell de Pedagogia entre les persones que s'hagin especialitzat en aquest ensenyament, i un Secretari tècnic del dit Consell, que actuarà de Secretari.

4.ª El nomenament es farà per cinc anys, i en la forma següent:

Si en vista dels documents i treballs presentats a concurs i altres circumstàncies, resulta unanimitat en el parer del Jurat respecte del concursant al qual s'hagi

d'adjudicar la càtedra, quedarà aquest designat i es proposarà al Consell Permanent pels respectius nomenaments. En cas contrari, el Jurat podrà pendre acord eliminatori i proposar a la resta dels concursants els exercicis que estimi convenients per completar el judici a què haurà donat lloc la presentació de documents i treballs.

5.ª S'entén que en presentar-se a concurs els concursants accepten el calendari i règim establert a l'Escola i se sotmeten a les modificacions que poguessin sofrir el pla, els programes i el reglament de personal docent, dins les condicions i règim generals de la Mancomunitat de Catalunya.

6.ª El concursant que sigui designat per a ocupar la càtedra del present concurs percebrà el sou íntegre assignat en el cas que no professi actualment altres càtedres a la Universitat, Escoles especials i Escoles Superiors de la Mancomunitat. Els concursants que no estiguin en aquestes condicions hauran de fer constar en les corresponents instàncies llur conformitat amb les escales de sous i règim d'acomulacions que s'estableixin.

3.ª Publicar el corresponent anunci en la CRÒNICA OFICIAL de la Mancomunitat de Catalunya, i en la premsa diària, en la forma de costum.

Aquest càrrec comporta l'obligació de sis hores setmanals de classe, i és dotat amb 1,500 pessetes anuals.

ESCOLA D'INDÚSTRIES TÈXTILS

La Direcció de les Escoles d'Indústries tèxtils i tintories de la Universitat Industrial, a fi de donar majors facilitats al públic, ha acordat obrir les tardes dels dissabtes la seva Biblioteca que és l'única a Catalunya especialitzada en la indústria dels teixits.

Aquesta Biblioteca compta avui en dia amb gran nombre de volums especialitzats i rep moltes revistes tèxtils, així nacionals com estrangeres. Hom hi troba el catàleg de les obres que de l'esmentada indústria tenen les biblioteques de la Cambra de Comerç, del Consell de Pedagogia de Catalunya i del Museu de Reproduccions, que és l'inici del catàleg general de les obres que de les indústries tèxtils compta la nostra ciutat distribuïdes en les seves biblioteques públiques. La Biblioteca d'Indústries tèxtils, circulant i pública, té la sala de lectura oberta de deu a dotze dels matins dels dies feiners i de tres a dos quarts de sis de la tarda dels dissabtes, i l'Oficina de préstec de nou a dotze del matí i de quatre a sis de la tarda.

ENSENYAMENT PROFESSIONAL

Notícies i documents

ESCOLA D'ADMINISTRACIÓ

Acordà el Consell:

Atès l'informe del senyor Interventor general, concedir a l'Escola de Funcionaris d'Administració local la subvenció de 3.000 pessetes per a atendre les despeses que va ocasionar la celebració de la darrera Setmana Municipal, celebrada els dies 4 a 9 del passat juliol, satisfent-se aquesta quantitat amb càrrec al cap. 10, art. 10, part. 378 del Pressupost vigent.

(Sessió del dia 29 de març de 1922.)

Notícies i documents

Curs de Dactilografia a l'Institut de Cultura. — A proposta del senyor Secretari del Departament, i complint un acord del Consell Permanent, data 20 de gener de 1921, el Consell de Pedagogia acordà obrir un concurs per a la concessió de tres matrícules per al curs de Dactilografia de l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona. El concurs s'obrirà entre les alumnes de l'esmentat Institut de Cultura, i el Jurat s'integrarà amb elements del citat Institut i un Secretari tècnic del Consell de Pedagogia.

ENSENYAMENT ARTÍSTIC

Acords del Consell Permanent

ESCOLA SUPERIOR DELS Bells OFICIS

Acordà el Consell:

Encomanar a l'Arquitecte D. Joan Rubió la continuació de les obres de l'Escola dels Bells Oficis, segons el pla que assenyali el Consell de Pedagogia.

(Sessió del dia 8 de març de 1922.)

ENSENYAMENT DOMÈSTIC

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

La inscripció de la Mancomunitat a les tasques del pròxim Congrés d'Escoles Menagères de París, designant la Srta. Concepció Farran, Directora dels Ensenyaments domèstics de la Mancomunitat, per a assistir-hi, corrent a càrrec de la Mancomunitat les despeses de la referida inscripció.

(Sessió del dia 23 de març de 1922.)

Notícies i documents

SECCIÓ D'ENSENYAMENT DOMÈSTIC

El Consell de Pedagogia autoritzà a les senyorettes auxiliars de la Secció per assistir a un curs de licoreria en l'Escola Superior d'Agricultura.

PREMIS, BEQUES I SUBVENCIONS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Vist un altre informe del Secretari general del Departament d'Ensenyament primari i secundari, i a proposta del Conseller del Servei, concedir al Cos d'Adjunts dels Jocs Florals de Lleyda la quantitat de 150 pessetes, en concepte de premi, amb càrrec a la part. 398, cap. 10, art. 10 del Pressupost de 1922-23.

(Sessió del dia 23 de març de 1922.)

PUBLICACIONS

Notícies i documents

Bulletí dels Mestres: Repartiment de despeses. — El senyor Secretari del Departament donà compte del cost

aproximat de cada número del *Bulletí dels Mestres* en la forma següent: Impremata, 330 pessetes; col·laboració, 90 pessetes; mecanògrafa, 10 pessetes; enviament, 50 pessetes; amb el qual queda un marge d'elasticitat de 20 pessetes per número per arribar a les 500 calculades inicialment. El Consell es donà per enterat, i a proposta de l'esmentat senyor Secretari s'acordà fixar el preu de col·laboració per totes les seccions, excepte la de Notícies breus, a raó de 7 pessetes pàgina impresa. Així mateix s'acordà elevar a 4 pessetes pàgina la col·laboració de *Quaderns d'Estudi*.

VÀRIA

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Aprovar la relació presentada per l'Oficina de Pagaduria del Departament de Cultura com a justificant dels lliuraments expedits durant els exercicis de 1919-1920 per a atendre als serveis de l'esmentat Departament.

(Sessió del dia 15 de març de 1922.)

AGRICULTURA

ESCOLA SUPERIOR D'AGRICULTURA

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Encomanar a l'Arquitecte D. Joan Rubió el projecte d'ampliació, fins on sigui possible, segons les consignacions existents, de l'Escola d'Agricultura.

(Sessió del dia 8 de març de 1922.)

A proposta del Conseller d'Agricultura, autoritzar una excursió dels alumnes de darrer curs d'especialitat Enològica a les comarques del Nord d'Espanya que posseeixen indústries enològiques o agrícoles, cenyint principalment el seu objectiu a la comarca de La Rioja i estenent-se a les ciutats de Saragossa, Aro, Logronyo, Bilbao i Valladolid l'estudi de la fabricació de sucres, alcohols, licors, àcid tàrtric, cidra, olis de llavors, gelatines, adobs i conserves, corrent les despeses, que es consideren a favor de la Mancomunitat i es calculen en unes 1.200 pessetes, a càrrec de la part. 355 del cap. 33 del Pressupost de 1922-23, destinada a excursions i viatges d'estudi.

(Sessió del dia 30 de Març de 1922.)

SERVEIS TÈCNICS D'AGRICULTURA

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Encarregar a la direcció del Servei d'Agricultura que prepari tot el que calgui per tal de treure immediatament a subhasta les obres de prolongació del cos actual de l'edifici general del Departament d'Agricultura, amb càrrec a la total consignació de la part. 347 del Pressupost vigent.

— Vista la comunicació dirigida al senyor President del Consell Permanent pel Diputat de la Mancomunitat D. Alfred Pereña, amb data 10 de gener proppassat, referent a la forma com s'han prestat els auxilis tècnics al Sindicat Agrícola L'Oliva Arbequina, d'Arbeca, en la qual es dona coneixement de què, un cop acabada l'obra del molí d'oli de l'esmentat Sindicat i remès el plànol del celler, l'Arquitecte D. Cèsar Martinell ha presentat el compte dels seus honoraris al Sindicat, tal i com si el Sindicat s'hagués dirigit a ell particularment

encomanant-li els serveis prestats, i que el Sindicat en veure el compte li va replicar que no era a ell a qui havia de presentar-lo, sinó a la Mancomunitat, ja que ella era qui l'havia fet anar a Arbeca, atinent el preu del Sindicat per mediació del Diputat Sr. Pereña, i que el Sindicat L'Oliva Arbequina no es va dirigir mai al Sr. Martinell per demanar-li cap treball personal particular, sinó que per les obres del molí es va acollir a l'auxili que en altres ocasions s'havia atorgat a altres Sindicats.

Atès l'informe emès respecte aquest assumpte pel senyor Director dels Serveis d'Agricultura, i tenint present demés els acords de caràcter general sobre concessió d'auxilis tècnics als Sindicats Agrícoles, adoptats per l'Assemblea de la Mancomunitat i pel Consell, respectivament, en 30 de maig de 1916 i 4 de desembre de 1919, a proposta del Cap d'Administració, amb la conformitat del Conseller d'Agricultura,

Assabentar el senyor Diputat D. Alfred Pereña, en contestació a la susdita comunicació, que, consultats tots els antecedents relatius a la concessió d'auxilis tècnics als Sindicats Agrícoles, no apareix que per part de la Mancomunitat s'hagi adquirit cap compromís de pagar honoraris a l'Arquitecte D. Cèsar Martinell, ni pel que fa referència al Sindicat L'Oliva Arbequina, d'Arbeca, ni a cap altre; que en el cas de l'esmentat Sindicat ni tan sols resulta que recaigués oportunament l'indispensable acord previ del Consell Permanent per tal de determinar en cada cas les condicions en què es concedeix la referida ajuda tècnica, defecte, però, que va quedar de cert mode subsanat per l'acord del Consell de 4 de desembre de 1919, aprovant el compte presentat per D. Emili Rovirosa, amb motiu d'encàrrecs rebuts de la Direcció d'Agricultura per a la prestació a diferents Sindicats, entre ells l'anomenat L'Oliva Arbequina, d'auxilis tècnics en la forma acostumada, o sigui limitant-se als de caràcter industrial, mes no al projecte i direcció de les edificacions, tal i com es va declarar per altre acord del Consell de la mateixa data 4 de desembre de 1919, disposant que per auxilis tècnics es remetin aquells que es refereixen a la part industrial de les instal·lacions, és a dir, elecció de maquinària, distribució de locals, ordenació dels treballs d'elaboració i transformació dels productes, deixant a un Arquitecte lliurement escollit pel Sindicat el que es refereix a la construcció; i, finalment, que no deixa de ser significatiu el fet que essent molt nombroses les concessions d'auxilis als Sindicats Agrícoles solament dos hagin promogut qüestió respecte a l'abast d'aquella prestació, un d'ells

el dit L'Oliva Arbequina, que per cert si algun dubte podia tenir sobre aquest punt havia d'haver quedat completament esvaït des del moment que havent-se dirigit el seu President, per carta, al senyor Conseller d'Agricultura la Direcció del mateix Servei li va respondre amb data 26 de juny de 1920 quin era el seu criteri, de conformitat amb tot el que resta exposat.

(Sessió del dia 8 de març de 1922.)

Vist l'informe emès pel senyor Director dels Serveis tècnics d'Agricultura, amb motiu de la moció presentada a l'Assemblea pel Diputat Sr. Robert referent a l'acció de la Mancomunitat sobre la reproducció dels ocells menaçada a conseqüència dels estralls dels temporals, aprovar les següents conclusions:

1.ª Sol·licitar del Govern que autoritzi a les entitats agrícoles i a les societats protectores d'animals i plantes, el nomenament d'agents o vigilants que amb atribucions d'agents de l'autoritat tinguin per únic objecte perseguir les transgressions de les lleis protectores dels ocells.

2.ª Excitar el zel, i si convé estimular-lo amb premis, dels Mossos d'Esquadra perquè cuidin de fer complir les referides lleis.

3.ª Obtenir la col·laboració dels mestres a tan útil obra perquè infiltrin en l'esperit dels nois l'amor i la protecció als ocells, fent-los veure la utilitat llur.

4.ª Encomanar a la Direcció dels Serveis tècnics d'Agricultura que, posant-se d'acord amb la Comissió d'Educació general, confeccionin un cartell per a la seva fixació en lloc visible en tots els Municipis i Escoles de Catalunya, i un llibret petit de divulgació dels ocells útils, que podria ser semblant a l'editat per l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, escrit pel seu Secretari, D. Jaume Maspons, fent-se del nou llibret un tiratge abundant per a remetre'l als mestres a fi que trobin base per a les instruccions que d'aquesta matèria hagin de donar als nois de les Escoles.

— A proposta del Conseller d'Agricultura, concedir al Sindicat Agrícola de Sampedor l'auxili tècnic que ha sol·licitat per la construcció d'un Celler cooperatiu, mitjançant el pagament de 150 pessetes, fixades en les bases acordades pel Consell en la seva reunió del dia 4 de desembre de 1919, per la concessió d'auxilis tècnics, bases a les quals haurà de subjectar-se.

(Sessió del dia 23 de març de 1922.)

Conformada per la Presidència la memòria de D. Josep M.ª Soler i Coll, i vistes les conclusions que s'hi formulen sobre la propulsió d'iniciatives que escaurien a la Mancomunitat en la Vall d'Aran, fer pública la referida memòria en la CRÒNICA OFICIAL i assabentar el Departament d'Agricultura de les iniciatives proposades en ordre als Serveis Agrícoles perquè en son dia pugui tenir-les presents en ordenar els plans de divulgació, i als Departaments de Carreteres i de Cultura les iniciatives en ordre a serveis que s'adiuen amb la seva respectiva intervenció.

(Sessió del dia 29 de març de 1922.)

(La Memòria a la qual es refereix l'anterior acord comença a publicar-se en aquest exemplar de la CRÒNICA.)

Notícies i documents

La Direcció dels Serveis va celebrar una conferència a Bellvis preparatòria del Curset de divulgació.

INFORMACIÓ

DE LA SITUACIÓ AGRÍCOLA DE LA VALL D'ARAN, EN OCASIÓ D'UNES CONFERÈNCIES ALLÍ DONADES, PER ENCÀRREC DELS SERVEIS TÈCNICS D'AGRICULTURA, PER D. JOSEP M.ª SOLER I COLL.

La nostra tasca. — Organitzar, i millor dit encara, donar un cicle de conferències agrícoles en les nostres valls pirenenques durant la temporada d'hivern no és pas cosa fàcil. Demés dels coneixements propis del cas, ultra la possessió de les característiques agrícoles de la comarca, manquen altres condicions d'ordre físic per part del conferenciant.

La rigor de l'estació, l'abundor de les neus, les inclemències del temps i l'escassetat i dificultats de les comunicacions fan que el professor tingui d'ésser a l'ensens excursionista.

És així el que va influir en el meu nomenament per a anar a la Vall d'Aran, durant el present hivern, no deixant per mi d'ésser una veritable satisfacció el veure com l'excursionisme i la pràctica dels esports de neu hagin tingut amb aquest fet una nova consagració esdevinent un mitjà imprescindible per a la propagació divulgadora de la ciència agrària en la nostra alta muntanya.

Per altra part no eren per a mi desconegudes aquelles terres, car també l'excursionisme me les havia presentades i donades a conèixer, no solament des del punt de vista geogràfic i artístic, sinó també agrícolament.

Car així com l'excursionista arquitecte quan corre muntanyes, després de les bel·leses naturals, el que més pregonament queda fixat en la seva pensa són els monuments de mèrit artístic; així com el botànic fervent no véu més que flors, i el geòleg estrats i roques, l'agricultor estudia el bestiar en els pasturatges d'alta muntanya, els prats i conreus en el fons de les valls, els procediments i arres de treball emprats, els rendiments i condicions econòmiques... en una paraula, fa agricultura.

Veü's aquí una altra aplicació de l'excursionisme, el qual m'ha permès aplicar i explicar coneixements adquirits mercès a ell.

La primera vegada que vaig visitar la Vall d'Aran va ésser en finir la meua carrera d'Enginyer-agrícola, a l'Escola Superior d'Agricultura, quan, acompanyat el primer curs d'alumnes sortit de la mateixa pel seu director (en aquells temps) D. Josep M.ª Valls, recorreguérem durant vint-i-set dies consecutius les terres catalanes.

La segona vegada va ésser a l'hivern, en tasca de propagació de la pràctica del ski, pensionat per la Mancomunitat, amb els companys del Centre Excursionista de Catalunya, Estasen i Badia.

Fetes aquestes aclaracions a faiso de pròleg, anem a descriure breument la meua darrera estada a la Vall d'Aran.

El dia 2 de gener de 1922 sortia de Barcelona per l'Estació de França, degudament equipat i amb els skis al coll, eines que no deixaré mai que es tracti d'anar per aquelles regions en data semblant; a elles haig d'agrair l'haver pogut donar les conferències que vaig donar.

La manera més ràpida de fer el viatge és sortir de Barcelona a les 2.27 de la tarda, arribant a la frontera (Cerbère) aproximadament a les 9.15. Després de visar els passaports i sopar, car hi ha temps per a fer-ho, es pren el tren ràpid de les 11.45. A Narbona es pren el ràpid Marsella-Bordeaux fins a Toulouse, ciutat on s'hi arriba a les 2.30, aproximadament, de la nit; la parada de Toulouse és de tres hores, és a dir, fins a les 5.35 del matí, en quina hora surt el tren que va a Bayona; es baixa a l'Estació de Montrejean a les 8, on s'agafa el tren de

Montrejeau a Luchon, a les 9, el qual deixa en l'Estació de Marignach, mitja hora després. Allà un tranvia elèctric porta fins a Fos, després de passar per Sant Beà. A Fos, un servei d'automòbils es cuida de portar els viatgers a la Vall, arribant més o menys amunt de la mateixa, segons la quantitat de neu. Quan ho fa fins a Viella, es pot contar ésser en aquesta població a les 13,30.

En sortir de Barcelona el temps era esplèndid; en arribar a Toulouse plovisquejava amb aquell xim-xim finíssim indicador de les nevades en els cims pireneus... de totes maneres no feia fred.

A l'entrar a la Vall d'Aran la pluja anà esdevenint cada vegada més abundant, estant recoberta la carretera de restes de neu i de glaç, en els quals les rodes de l'auto hi patinaven de costat d'una manera esgarriosa. A Viella el paisatge era nevut per complet, no passant més endavant el servei d'automòbils.

La primera conferència s'havia anunciat en la capital de la Vall pel dia 4, és a dir, per l'endemà de la meua arribada. Estavem a 3, i, per tant, després de dinar, vaig procedir a fer la visita al senyor Alcalde, D. Francisco Vidal, el qual em va dir que era tard per a fer el pregó i que ja el donarien l'endemà matí.

Vers les vuit, després de sopar, la pluja es transformà en neu, la qual continuà caient tota la nit venint a engroixir d'una manera considerable la capa regular que ja cobria tota la Vall des del nivell de Viella per amunt, és a dir, dels 1.000 metres sobre el nivell del mar.

Els ports quedaren tancats, els correus tan a peu com a cavall interromputs, el servei d'automòbils de Salardú a Fos, que ja no passava de Viella, impossible. L'Enginyer de carreteres de l'Estat, Cap de la província, que havia vingut en visita d'inspecció, amb tot i anar provist de trineus i d'un potent tir de tres caballs no podé passar pel pont de Garós, veient-se obligat a tornar enrera.

Això no hauria estat res si el vent no hagués vingut a complicar-ho a mitja nit.

A la matinada el torb i el temporal eren imponents; la neu, sacsejada amb furia per terribles bufades, anava d'un costat a l'altre, fent impossible el trànsit; tothom restava a casa seva i sols jo, mercès al meu equipament i als skis, vaig donar una volta vers les quatre de la tarda, essent-me necessari l'ajut d'un a terra per a deixar passar les ratxades de vent carregades de neu que ferien la cara com a finíssimes agulles.

Per petició del senyor Alcalde varem acordar deixar la conferència per al dia següent, car no era d'esperar l'assistència de ningú en aquell temps.

El dia 5, al matí, tot seguia de la mateixa manera. Durant la nit el xiular del vent i l'espategar de les finestres m'indicaren que el temps estava en contra nostra i de l'agricultura.

Per la tarda, vers el capvespre, la cosa es va arreglar quelcom; per tant, decidírem fixar com a hora més a propòsit la de l'endemà matí en sortir de l'ofici, car era el dia de Reis.

El dia 6 sortírem de missa major nevant copiosament; el pregó encara corria pels carrers quan amb el senyor Alcalde pujarem al saló de sessions de la casa de la Vila.

Enceses les estufes, car la temperatura era baixa, vaig donar la conferència amb seixanta o setanta persones de públic, la qual cosa pot considerar-se, per tant, com a un èxit si es té en compte el temps detestable regnant.

Els temes tractats en aquesta conferència i en les restants donades en els altres pobles de la Vall foren referents a les modificacions que podrien introduir-se en aquella regió per a intensificar la producció agrícola i ramadera, versant, per tant, sobre l'ús dels adobs, alter-

nació de conreus, utilització d'eines perfeccionades per al conreu dels prats (principal riquesa agrícola de la comarca), alimentació del bestiar, higienització de les habitacions d'aquest, industrialització lletera, etc., etc.; és clar que amb les variacions naturals de cada localitat, provinents, en general, de les diferències de latitud dintre de la mateixa vall.

La tarda del dia de Reis, així com l'endemà, seguí nevant, però com que ja havia escrit a Salardú notificant-los-hi la meua arribada perquè ho tinguessin tot preparat per a celebrar la conferència, a la tarda del dia 7 vaig emprendre la marxa vers aquesta població, capital de l'Alt Aran.

El trajecte es fa ordinàriament en dues hores, però amb els skis que no lliscaven, a causa de la mala qualitat de la neu, que era tova i flonja, i amb la fatiga produïda per la calor i el pes de la capa impermeable, necessària car estava nevant copiosament, me van ésser precisos cinc hores llargues per a arribar a la fi de la meua excursió. La vall estava deserta; jo era l'únic que transitava.

Vaig dinar a Arties, a casa del meu amic Delseny, avui Alcalde, al qual coneixia de l'altra vegada que havia estat en la Vall quan a l'hivern vàrem divulgar la pràctica del ski, i per al qual instrument havia demostrat grans entusiasmes, ja que ell és un dels millors guies i caçadors de la comarca.

Li vaig demanar si li semblava que tindria èxit una conferència a Arties, i em va dir que no; que el que li agradaria fóra que li enviéssim alguns llibres sobre assumptes agrícoles per a llegir, ell i els seus subordinats, en les nits d'hivernada.

Tard era quan vaig arribar a Salardú, per la qual cosa va ésser necessari deixar la conferència per a l'endemà en sortir de missa major, car era el diumenge dia 8.

En l'estatge de les escoles, que per cert mereixerien ésser una mica més confortables, vaig celebrar la meua conferència, amb concurrència potser més nombrosa que a Viella.

Després de dinar, amb un temps esplèndid, car el dia s'havia aixecat magnífic, brillant el sol amb tota la seva potència, fent reluir la neu que tot ho enmantellava, vaig iniciar el meu retorn vers Viella, el qual es verificà sense entrebanes de cap mena, això sí, amb els skis als peus, car a Salardú en plena plaça el gruix de la neu era de 0,80 metres. Al matí una nombrosa caravana d'homes que ja feia dies que esperaven a Salardú, intentaren el pas del port de la Bonaigua, acompanyats dels correus.

El dia 9, amb l'auto del servei, arribava a Bossost a primeres hores de la matinada. La nevada havia estat poc considerable en el Baix Aran, car les diferències d'altitud són considerables.

L'Alcalde fela pocs dies que s'havia mort, essent per cert molt sentida la seva pèrdua per la població i per tot l'Aran.

Malgrat això, s'organitzà la conferència per a després de sopar en el local de les escoles, mercès a la cooperació de l'Ajuntament i dels mestres.

La conferència de Bossost ha constituït un veritable èxit, car el nombre dels assistents va assolir la xifra de cent cinquanta, nombre considerable en aquelles terres.

El dia 10, al matí, vaig traslladar-me a Les, on també vaig donar la conferència després de sopar, la qual constituï un altre èxit, semblant al de Bossost, si bé més reduït el nombre de concurrents (uns noranta o cent), també la població és més petita; estant molt agraïts a la Mancomunitat per l'important millora de la construcció del nou pont damunt la Garona.

Entrada la nit, car la conferència va finir tard de la vetlla, a peu i sots un clar de lluna esplèndid que platejava la neu dels cims, vaig retornar a Bossost on tenia

els equipatges, donant així per finida la meua missió, la qual amb tot i el mal temps en els primers dies, mercès als skis i a una mica de cansament per la meua part, va ésser completa, celebrant-se una conferència en cada una de les viles en què s'havia projectat donar-les, les quals per la seva homogenia distribució geogràfica de la Vall, van fer que l'actuació dels Serveis tècnics d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya sigui coneguda de tot l'Aran.

L'Agricultura aranesa. — Quatre paraules sobre l'agricultura aranesa.

Com en totes les valls pirenenques poblades, podem distingir en l'Aran quatre regions diferents col·locades escalonadament segons les alçàries i no totes iguals quant a l'interès des del punt de vista de l'interès agrícola.

Són aquestes les següents: zona alpina superior, zona alpina inferior, zona subalpina i zona superior muntanyosa, esmentant-les per ordre descendent.

Comprèn la primera les regions de les neus perpètuas fins als cims més enlairats.

La segona és la dels grans pasturatges de muntanya, única font d'aliment per al bestiar durant l'estiu, millor dit, des de què les neus desapareixen fent que el sol fecunditzi aquelles terres. I diem única font, car durant l'estiu si bé es dallen els prats de les riberes i es recol·lecten les collites d'altres forratges, blat-de-moro, fajol, remolatxes, etc., etc., aquests aliments es guarden per a l'hivern, quan la neu tot ho cobreix.

La tercera és la regió dels boscos, compresa entre els 1.000 i 2.000 metres damunt el nivell del mar, l'extensió de la qual regió és d'unes 65.000 hectàrees, existint masses isolades de 1.000 i 3.000 hectàrees.

Estan generalment orientades vers nord o nord-est, començant en el seu límit inferior pel faig, el qual es va barrejant amb el pi (silvestris i montana) i l'avet, a mesura que es puja, fins a quedar aquests darrers constituint masses pures que vers els 1.500 van clarejant per a desaparèixer en els 2.400 metres.

L'aprofitament dels boscos que són propietat communal es fa mitjançant la intervenció dels capatassos de munts.

Les tres zones que acabem d'esmentar són les que en menys escala pot modificar l'home aplicant les seves activitats i, per tant, les menys agrícoles en el sentit estricte de la paraula. És clar que els boscos poden tractar-se degudament per a augmentar els seus rendiments, però quan les masses forestals tenen l'extensió i situació de les de la Vall d'Aran, l'únic que pràcticament pot realitzar-se és l'ordenació en el seu aprofitament; això quan la cobejança no els fa desaparèixer, cosa que sortosament no ha arribat encara en aquell país, malgrat els rumors que sobre aquest particular havien corregut.

La darrera i més baixa zona és la que més ens ha d'interessar, car és en ella on es troven els conreus i prats dallables, que com diu en Juli Soler Santaló «constitueixen el fornós bassament de la Vall».

Les parts fondes més properes al riu, tant de la vall principal o de la Garona com de les riberes secundàries, regables i de terra més grassa, estan ocupades pels prats de dalla, sense passar, naturalment, de les alçàries característiques d'aquesta zona.

En els conreus pròpiament tals, la rotació més usada és la de cereals i patates, essent moltes vegades aquella, cosa absurda, els que reben la major quantitat de fens, car els adobs químics no són pas encara coneguts, al menys en la pràctica.

Els cereals més conreats són el blat, l'ordi i el sègol. En el Mig Aran, a partir de Viella per avall, i en el Baix Aran, els cereals alternen també amb el blat-de-moro. Són també coneguts els conreus de les remolatxes, alfals, fajol, trefle, lleties, guixes, veves, etc.

Els cereals es sembraven en el Mig i Baix Aran en la

primera quinzena d'octubre i es seguen en la primera quinzena d'agost, i algunes vegades a darrers de juliol. En les localitats més enlairades, com Bajergue (1.400) i Montgarri (1.600) la sega té lloc a darrers d'agost o primers de setembre.

La producció de cereals, millor en altres temps que no pas ara, es fa com a recurs per al cas de tancar-se les fronteres a l'hivern en què els ports estan barrats per la neu, car la quantitat recol·lectada és inferior a la que necessita la Vall per al seu sosteniment.

Els camps i prats són de propietat particular; tot el demés de l'Aran és de propietat communal.

D'algun temps en aquesta part s'ha notat un retardament i desordenació en el regisme meteorològic, quant els freds durant l'hivern, que venien abans d'una faiso rigorosa, mentre que ara a lo millor després d'un hivern dolç sobrevénen freds tardans que destrocen les ja avençades collites. És en aquesta raó que atribueixen la disminució en els rendiments fitotècnics.

Els prats constitueixen la riquesa més gran de la Vall, juntament amb els boscos, mines i salts d'aigua. Mercès a ells es fa possible la indústria ramadera, permetent el manteniment del bestiar durant la crua estació d'hivern.

En les riberes de la Garona els prats donen dos dalls: el primer, l'herba del qual té més d'1 metre d'alçada, té lloc en el mes de juliol, i el segon o redall, menys abundant, de setembre a octubre. En les riberes més enlairades sols poden dallar-se una sola vegada en el mes d'agost.

Els preus dels jornals de terra (28 àrees) són variables segons qualitat, oferta i demanda, però podem fixar com a termes mitjans els de 550 a 600 pessetes pels de conreu de secà, i els de 1.000 pessetes per als prats bons de regadiu.

Com a producció d'herba de les millors que poden obtenir-se normalment en la Vall d'Aran esmentarem la de 7.000 quilos per hectàrea.

Com a arbres, separant els prats i conreus en les riberes de la Garona i valls secundàries indicarem: Pollanques, roures, freixes, salzes, verns, avellaners, oms, nogueres, acàcies, cirerers, boix, grèvol, albes, tells, castanyers, ginebrons, brucs, ginesteres, etc.

En les hortes del Baix Aran, és a dir, en les planes de Les i de Bossost, s'hi cullen verdures pròpies de comarques més templades, com tomàtocs, pebrots, albergínies, etc., etc.

El lli i el cànem són conreats en alguns indrets, havent existit anteriorment la vinya, de la qual avui solament ne resten algunes parres isolades.

Quant al bestiar, direm, per a acabar, que el nombre de caps que es recrien propietat de la Vall d'Aran, són: Egues de ventre, 2.000; matxos i mules, 2.000; vaques de cria, 4.000; bous i vedells, 4.000; bestiar de llana, de 12 a 15.000, i cabres, de 2 a 3.000.

El bestiar estranger hi és en nombre de 30.000 caps de tota mena, arrendant-se els pasturatges d'alta muntanya pels mesos de juliol, agost i setembre per preus molt variables segons la qualitat d'aquells (de 400 a 3.700 pessetes), tenint d'abonar el 10 per 100 al ram forrestal, i el 20 per 100 de propis a l'Estat. Si el poble al qual pertanyen els aprofita directament no paga res a l'Estat, i en el cas d'arrendar-les ells es reserven la primera herba que és la millor.

Per a no allargar-nos massa en aquesta descripció no parlarem res més que per a esmentar-los de la piscicultura, caça i indústries de la llet, indústries totes que, malgrat ésser petites, no deixen de constituir una bona font d'ingressos per a la Vall d'Aran.

Què és el que cal fer a la Vall d'Aran? — Un traçat de fronteres entre França i Espanya ens va separar de la Cerdanya, avui anomenada francesa, les aigües de la

qual són del Segre, i ens va donar la Vall d'Aran, bressol de la Garona.

Ens va prescindir, per tant, dels límits naturals. Heu's aquí el per què la Vall d'Aran es troba isolada de casa nostra per enlairats massissos muntanyosos que dificulten la construcció de vies de comunicació en gran manera, fent, per altra part, que la seva sortida natural sigui per una nació estrangera.

Per concessió del Govern francès es va establir el trànsit per l'interior de França (sense pagar drets de duana) de tots els productes alimenticis, menys els colonials, tabacs i licors (crec jo), així com també de robes i calçats que procedents d'Espanya anessin a la Vall, però no en sentit invers, essent practicable solament el retorn dels envaïxellaments.

Per desgràcia aquest trànsit en certes ocasions ha estat sospès mercès a circumstàncies especials, cosa que havent esdevingut en ple hivern en què els passos per la muntanya estan barrats per la neu ha convertit en angoixosa la situació de la Vall.

Sortosament l'actual ruptura de relacions no ha sospès el trànsit.

En resum, podem dir que en les circumstàncies actuals és un fet la dependència forçosa de la Vall als francesos, no sols pel dret d'aquests en la permissió o prohibició del trànsit, sinó perquè ells són els amos dels mercats, tan de provisionament com de venda, de tots els productes que no poden passar pels ports (v. gr. fustes).

L'haver fet ostentació en molts casos d'aquesta supeditació, o altres motius, són la raó per la qual, en general, no estiguin en amigables relacions aranesos i francesos, malgrat reconèixer els avantatges de què fruiten en el cas d'un canvi.

És clar que tot això tindria perfecte solució mitjançant la construcció d'una via de comunicació adequada amb el restant de Catalunya, practicable tan a l'hivern com a l'estiu, car aleshores es veurien deslligats d'aquesta supeditació, no sols comercial, sinó en quant al propi nodriment.

Però no tota la millora del país depèn exclusivament de la via de comunicació, com equivocadament creuen els aranesos, ja que si bé aquesta seria un gran avenç i un considerable alleujament, no per això vindria a arreglar-ho tot.

A la Vall d'Aran es pateix l'obsessió de la carretera. — En part tenen raó, en part no. Segons ells, sense via de comunicació res es pot fer, i per això deixen de fer moltes coses que àdhuc sense ella podrien ésser executades.

És un fet que, agrícolament parlant, és considerable l'endarreriment, i precisament la millora en aquest sentit podria iniciar-se independentment de la via de comunicació amb terres catalanes.

Per altra part estan en el convenciment de què els tenen oblidats, i això en lloc d'animar-los, d'ajuntar-los, d'estimular-los buscant una solució mitjançant les seves pròpies forces, els desmoralitza.

Tot fa creure que hi ha una certa desproporció entre les despeses que ocasionaria comunicar-los degudament amb nosaltres i el nombre d'habitants de la Vall, puix que segons el cens de 1900 aquest era solament de 6,389, és a dir, que tenint en compte la seva superfície de 470 quilòmetres quadrats dona una densitat de 13'59 habitants per quilòmetre quadrat.

Sortosament la carretera del port de la Bonaygua s'està acabant, i amb ella ja tindran la sospirada via de comunicació.

Estarà solucionat el problema? Penso que no. La carretera del port no serà més que una petita millora dintre la incomunicació, car sols serà aprofitable de dos a tres mesos de l'any, i encara amb penes i dificultats,

ja que donada la naturalesa del terreny serà d'un difícil i costós sosteniment; vegeu si no el que passa amb la de Sort a Esterri.

És qüestió, doncs, de buscar altres solucions, tota vegada que ni la Mancomunitat ni l'Estat espanyol construïran fàcilment un ferrocarril exprés per a la Vall, ja que està encara llunyà el dia en què circuli per aquelles terres l'internacional projectat pel Noguera Ribagorçans i port de Viella.

L'any 1860 el cens donava la xifra de 11,272 habitants per la Vall d'Aran. Avui, com hem vist, és aquesta de 6,389, acusant una disminució de 4,883 habitants perduts sols en quaranta anys. És, doncs, notable la despoblació d'aquella comarca.

L'emigració a França és la forma principal de despoblació, i com a causa d'ella podem citar: 1.ª L'empobriment dels prats i terres de conreu; 2.ª Els bons jornals que guanyen a l'estranger; 3.ª L'encariment de la vida que fa necessari guanys majors; i 4.ª El desig de majors plaers i comoditats.

Pel que toca a l'empobriment del terrer, si observem a grans ratlles el que passa en la Vall d'Aran veurem que anualment surt bestiar vers el Pallars, bestiar peixat en l'Aran, i que, per altra part, no s'han preocupat mai de fer entrar per a la fertilització de les terres en forma d'adobs químics, per exemple.

Per força havia de manifestar-se el desequilibri, puix que els fems, únic adob utilitzat, no és més que la part inaprofitable pel bestiar, de ço que consumeix.

De no haver-hi la riquesa natural d'herbatges, boscos, mines i salts d'aigua, s'hauria accentuat més la despoblació.

Hi ha qui recorda quan el blat donava el 15-1, mentre que avui el seu rendiment és sols del 3-5.

S'imposa, doncs, una millora agrícola independentment de la via de comunicació, car carretera la tenen amb França i els adobs químics i els residus industrials per a l'alimentació del bestiar no són pas de més difícil importació que en altres llocs de Catalunya, on actualment se'n fa gran consum.

Els prats, la principal riquesa agrícola de la Vall (prescindint dels boscos i pasturatges), ningú sap qui els ha sembrat, ni les herbes que s'hi cullen; sols saben que en donen molta, però no si tota és bona, ni si poden produir-ne més. Cal fer-hi campanyes per a promoure el perfeccionament del conreu de la terra camps, principalment dels prats.

Es llaura encara amb l'arada de fusta i gairebé no es coneix l'alternàcia de llegums i gramínies.

Els fems són l'únic adob conegut, i els pagesos ignoren com han d'estar acondicionats. De les vaquerries passen a embrutar els carrers i a ésser rentats per les pluges. És la Garona i no els camps on van a parar els principals nutrients.

Del bestiar podríem dir-ne altre tant.

Gras a l'estiu quan és a la muntanya, baixa als estables a patir fam durant l'hivern, època en què pel fred i la cria hauria d'anar més tip.

Es creu que millorar el bestiar és cosa que consisteix únicament en comprar braus suïssos i no practiquen el millorament de la raça per l'alimentació i selecció.

El bestiar aranès i el dels Alps té un origen comú i les diferències existents entre la raça de l'Aran i la suïssa no tenen altra causa que els suïssos es cuidaren del seu bestiar, mentre que els aranesos l'han deixat degenerar.

Actualment a la Vall d'Aran no cal pensar en grans indústries lleteres. Per a començar seria suficient millorar la raça, combinant la cria i recia amb l'elaboració de mantegues, excel·lents per cert les que es fabriquen casolanament en l'actualitat.

L'ensenyament agrícola de la Vall d'Aran hauria d'anar precedit d'un estudi detallat de la comarca, ve-

rificat per especialistes en els conreus, ramaderia i indústries derivades, percatant-se d'una fàiso perfecte de les condicions especials del clima, terrer i comunicacions d'aquelles regions de la nostra alta muntanya.

Un cop això obtingut, precedir aleshores a l'ensenyament, a la divulgació, a l'aplicació dels coneixements adquirits, sempre d'una manera pràctica que entri pels ulls: cursets amb pràctiques, Escoles temporals de primavera, camps experimentals, etc.

Les campanyes d'ensenyament no es faran ni a l'hivern, època en què la neu incomunica els pobles i la gent sols surt per anar al cafè, ni a l'estiu, en què tothom està dominat per la febre del treball; el millor temps és la primavera, quan havent marxat les neus dels pratls el bestiar comença a sortir, fent-se la il·lusió de què pastura en espera del paradís dels herbatges muntanyencs.

Altrament, en les vetlles d'hivernada l'aranès és aficionat a la lectura, i la creació allí d'una biblioteca popular seria de gran utilitat i molt ben rebuda.

Què més podria fer la Mancomunitat a la Vall d'Aran? Ultra l'actuació directa ja esmentada, tramitar o influir per a conseguir:

1.ª Trànsit per França en sentit invers, és a dir, de la Vall d'Aran a terres catalanes, cosa la qual, segons diuen, havia estat en tractes.

2.ª Mirar de fer modificar el regimne duaner (cosa molt desitjada pels aranesos) convertint la Vall d'Aran en una mena de regió independent en quant a les duanes. Això s'obtidria col·locant les duanes espanyoles darrera els ports i deixant-los en llibertat per a comprar i vendre allà on els sembli, mitjançant una estreta vigilància per a evitar la formació d'un focus de contraban.

3.ª Pomentar el turisme, gran riquesa d'aquestes regions favorescudes per la naturalesa.

4.ª Reconeguda la petita solució que és la carretera per a la Vall d'Aran, estudiar la construcció d'un funicular per cable aeri, semblant al que està en projecte a Nària, sistema molt empleat a Suïssa i Itàlia, el cost del qual no pot ésser molt enlairat, essent a l'ensem utilitzable tan a l'estiu com a l'hivern.

5.ª Establiment d'Escoles d'indústries de la fusta, metalls, etc., per a l'obtenció d'objectes de molta de valor i poc pes, d'una fàiso semblant als pastors de Suïssa i els mallorquins amb els moneders de plata.

SERVEI DE RAMADERIA

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Donar-se per assabentat, amb satisfacció, dels resultats del concurs porquí de la comarca del Pla de Bages celebrat a Manresa.

— Obrir un concurs per a la provisió de la plaça d'Ajudant del Servei de Ramaderia, amb subjecció a les bases següents:

1.ª El Consell Permanent obra concurs per a proveir la plaça d'Ajudant del Servei de Ramaderia, dotada amb el sou anual de 3.500 pessetes, subjecte a les condicions generals i reglament del personal dels Serveis tècnics d'Agricultura.

2.ª Els aspirants hauran de presentar un treball versant sobre una o més races indígenes dels animals explotats a Catalunya, dintre el termini de dos mesos, a comptar del dia que hagin estat publicades aquestes bases en els *Butlletins Oficials* de les províncies catalanes.

3.ª Els aspirants podran presentar la relació dels seus mèrits que estimin pertinents, essent considerat preferent el títol d'Enginyer o Tècnic agrícola o el tenir

aprovades les assignatures d'últim curs de l'Escola Superior d'Agricultura.

4.ª El Consell Permanent farà oportunament la designació del Jurat d'aquest concurs, el qual Jurat podrà subjectar els aspirants a totes aquelles proves tècniques que estimi convenients per millor assessorar-se dels seus mèrits científics.

5.ª El nomenament serà vàlid per tres anys, podent, un cop passat aquest termini, prorrogar-se per altres tres, i així successivament.

(Sessió del dia 30 de març de 1922.)

Notícies i documents

Pròximament, en diverses poblacions de la comarca d'Olot, seran donades una sèrie de conferències pel personal del Servei de Ramaderia de la Mancomunitat explicant la importància que representa la conservació i millora del bestiar boví del país, de raça catalana.

Per la importància que la susdita raça té en l'Economia rural catalana, la Mancomunitat, el dia 17 d'abril, celebrarà a Olot un concurs de bestiar boví del país, atorgant-se forts premis als propietaris que presentin millors brans i vaques.

En les conferències projectades es tractaran les següents matèries:

La raça bovina catalana és autònoma. Parentiu de la raça catalana amb les altres races. Àrea geogràfica. Caràcters de la raça. Aptituds. Valor comercial.

La millora de la raça. Alimentació. Gimnàstica funcional. Mètodes de reproducció. Aptituds dels subjectes millorats. El bou de treball i la maquinària agrícola. Els subjectes de pura raça creuats amb altres races per a la producció de vedells destinats a l'escorxador.

Avenir de la raça bovina catalana i riquesa que representa per la comarca la seva cria i explotació.

SERVEI DE TERRA CAMPA

Notícies i documents

Heu's aquí els treballs que durant aquest mes ha verificat el Servei:

Ordenació del material i maquinària per al curset de Bellvis.

Visita als Camps experimentals de Vilanova de Moya.

Resposta a diverses consultes de terra campa.

Campanya de rasclat de l'alfals.

Evacuació de dos consultes referents a enfermetats de les faveres i a l'extirpació de males herbes.

Preparació per les proves amb la salla.

Proves de germinació de llavors de remolatxa.

SERVEI D'ARBRES FRUITERS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Facultar la Direcció dels Serveis tècnics d'aquell Departament perquè, mitjançant la Secció d'Arbres fruiters, organitzi una campanya de poda d'oliveres conssemblant a les fetes en anys anteriors i duta a realització aquest any, principalment a les comarques de Les Garrigues, Tarragona i Lleyda, destinant-se a aquest objecte la quantitat de 5.000 pessetes de la part. 305;

art. 2.ª, cap. 9.ª del Pressupost vigent de la Mancomunitat.

(Sessió del dia 8 de març de 1922.)

Atès l'informe del senyor Enginyer-director dels Serveis d'Agricultura, denegar la petició de la Lliga de Defensa de l'Arbre fruiter i de l'Arbrat en general, de Santa Coloma de Gramanet, interessant la cooperació econòmica de la Mancomunitat en la seva obra.

(Sessió del dia 23 de març de 1922.)

Notícies i documents

El Servei realitzà els següents treballs:

Respost consultes d'Alacant, sobre garrofers; de Vilanova de Moya, sobre fabricació d'olis; de Barcelona, sobre l'empleu de la glucosa en la lluita contra la mosca; de Vilanova de Prades, sobre varietats de l'avellaner; de Sant Just Desvern, sobre conreu de fruiters; de Besalú, sobre poda d'oliveres; de Palau d'Anglesola, sobre malalties de l'olivera; de Granadella, sobre cultivadors, i de Figueres, sobre l'avellaner.

S'han fet conferències sobre el conreu de l'ametller a Esplugas de Francolí, Albi i Cervià, i sobre el conreu de l'olivera a Arborea.

Ha terminat la campanya d'esporga d'oliveres, havent-se fet proves i donat conferències als pobles següents: Mora d'Ebre, Mora la Nova, Guimets, Benissanet, Ginestar, Mirabet, Garcia, Flix, Ribarroja, Ascó, Vinebre, Gandesa, Corbera, Tivissa, Pinell de Bray, Prat de Comte, Horta, Arnés, Bot, Villalba, Batea, Cunit, Montblanch, Esplugas de Francolí, Vinaixa, Albi, Cervià, Vilosell, Pobla de Cèrvoles, Arborea, Artesa, Puigvert, Granadella, Pobla de Granadella, Mayals, Llardecans, Granyena de les Garrigues, Juncosa, Torrens, Soleràs, Albacés, Cogul i Castellàsens.

Continuació de la campanya de poda d'oliveres.

Continuació de la campanya de poda.

Començament de la campanya de poda de l'olivera.

SERVEI DE VITICULTURA I ENOLOGIA

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

A proposta del Conseller d'Agricultura, autoritzar el senyor Director dels Serveis tècnics d'Agricultura per a l'establiment d'un Camp mòvil de demostració de vinya, amb subjecció a les bases aprovades pel Consell de la Mancomunitat amb data 15 de desembre de 1921, i perquè, d'acord amb el senyor President del Sindicat Agrícola Social de Guimets, que ha sol·licitat aquest servei, s'escolleixi la peça de terra més convenient.

(Sessió del dia 23 de març de 1922.)

Notícies i documents

El Servei ha verificat durant aquest mes els següents treballs:

Atendre unes consultes dels Cellers de Terrassa, Falsset i Guimets, sobre vins i maquinària.

Es termina el treball sobre les experiències en el Camp experimental d'Esparraguera fetes en la campanya anterior.

Visita al Camp experimental d'Esparraguera per a l'elecció de parcel·les per experiències sobre poda en vert.

Atendre consultes sobre vins dels cellers de Rubí Ripoll i Terrassa.

Es remet l'emplaçament de l'edifici Celler al Sindicat Agrícola de Callús que sol·licità l'auxili tècnic.

Rebuda la demanda del Sindicat Agrícola de Sampedor que demana l'auxili tècnic per la construcció de Celler Cooperatiu.

Es termina la memòria sobre les experiències fetes l'any darrer en el Camp experimental de Cabrianes.

Visita al Sindicat de Callús per a l'elecció de terrenys per a l'emplaçament del Celler.

Aplicació dels adobs químics en els Camps experimentals de Cabrianes (Sallent), i Esparraguera.

Atendre diferents consultes de particulars sobre vins.

SERVEI D'ACCIÓ SOCIAL AGRÀRIA

Notícies i documents

Heu's aquí els treballs que ha verificat el Servei durant aquest mes:

Conferència al Sindicat de Vinyaters de Montblanch sobre un tema general de Cooperatives de Vinificació.

Atendre la visita d'una Comissió del Sindicat Agrícola de Sampedor per a parlar dels començos de les obres del Celler Cooperatiu.

Informe al senyor Alcalde de Das (Puigcerdà) sobre una projectada farinera cooperativa i dades per la confecció del Reglament.

Visita a Manresa per a constituir definitivament la Federació Agrícola del Pla de Bages.

Expedient de constitució de l'esmentada federació i tramitació del mateix.

Atendre una visita d'una comissió del Sindicat Agrícola de Sampedor, per començar els treballs de construcció d'un Celler Cooperatiu.

Atendre les següents comissions: del Sindicat Agrícola de Balles, per diverses consultes; i del Sindicat Agrícola de Santa Agnès de Malenyans (La Roca), també per diverses consultes.

Projecte de Reglament per al Sindicat Agrícola de Puigcerdà, amb les seccions de Farinera Cooperativa i de Crèdit.

Atendre les següents visites: Del Sindicat Agrícola Popular de Nulles, per diferents consultes, i del senyor President de la Federació Agrícola del Pla de Bages, per orientar-se en el funcionament de la mateixa.

Conferència sobre Caixa Rural al Sindicat Agrícola de Palausolitar i Plegamans.

Arranjament de la comptabilitat del Sindicat Agrícola Cooperativa Agrícola de Producció de Manresa per a ésser presentada al Govern civil i Delegació d'Hisenda.

Estudi del Reglament del Sindicat Agrícola de Bellpuig per a introduir-hi les Seccions de Moli d'oli i d'Adobs i informe resultant de dit estudi remès a l'esmentat Sindicat.

Consulta del Sindicat L'Oliva Arbequina sobre comptabilitat aplicada a les diferents Seccions que té establertes.

Atendre la visita d'una Comissió de Puigcerdà per a parlar de la projectada Farinera Cooperativa, del Reglament i pendre orientacions.

Atendre una Comissió del Sindicat Agrícola de Bellpuig per a parlar de la modificació del Reglament i per encarregar la confecció del mateix.

Atendre una Comissió del Sindicat Agrícola Celler Cooperatiu de Rubí per diferents assumptes.

Atendre la visita del Sr. D. J. Gassell, de Sant Joan

(Prov. Alacant), que ha vingut a orientar-se per a fundar un Sindicat amb Caixa Rural en aquella població.

Atendre la visita del Sindicat Agrícola de Sant Pere de Riudevitlles per diversos assumptes.

Confecció i tramitació de l'Expedient de la Caixa Rural de Navarres.

Conferència preparatòria a Manresa per la constitució de la Federació Agrícola del Bages.

Estudi del Reglament de l'esmentada Federació per a adaptar-lo a la Llei de Sindicats.

LABORATORIS DELS SERVEIS TÈCNICS D'AGRICULTURA

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

A proposta del Conseller d'Agricultura, i com a complement de l'acord del dia 4 de novembre de 1921, autoritzant diverses despeses per a obres d'habilitació, utilitat i moblatge dels Laboratoris i despatsos de la part darrerament construïda del Departament d'Agricultura, que es pugui invertir una nova quantitat de 15.000 pessetes de la part. 348 d'habilitació de la part darrerament construïda, de 10.000 pessetes de la partida 349 de mobiliari i de 8.000 pessetes de la part. 341 de material per a nous Laboratoris.

(Sessió del dia 8 de març de 1922.)

SERVEI FORESTAL

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Interessar una acció encaminada a la declaració de Parc nacional a favor de la comarca de Collsacabra, s'acordà passar els antecedents de la qüestió a coneixement i informe del Conseller Sr. Bofill i Matas.

(Sessió del dia 7 de març de 1922.)

MEMÒRIA

DE M. ROSSILLI I VILÀ, PROFESSOR DE ZOOTÈCNIA, SOBRE ELS ANIMALS SUPERIORS QUE PODRIA HAVER-HI AL PARC NACIONAL DEL MONTSENY

El Montseny convertit en Parc nacional, degudament embellit, amb tota mena de facilitats per anar-hi, amb dotzenes de camins que el creuessin per contemplar-ne llurs múltiples aspectes, originaria cap a aquesta muntanya una enorme concurrència de gent.

Es indubtable que el Montseny, proveït de tota mena d'atractius adequats a un Parc nacional, si entre ells es descuidés els animals, de llur manca la gent en faria, certament, un retret.

Els animals vivifiquen el paisatge, representen en la naturalesa l'accent de la frase, el llampec de la idea.

O, sí! Al Montseny hi ha d'haver animals. Bells animals que en veure's sorpresos per una persona tinguin un salt, facin un bot i fugin; bells i àgils animals que, des del caire d'un cingle, mirin encuriosits com passen, sota d'ells, els excursionistes; bells i grossos animals, segurs de llur força, que aixecant, sense moure's, la testa cornuda, parin l'avalot de la colla diumengera i amb la mirada l'acompanyin fins a perdre's de vista; formosos ramats de femelles porugues, seguides de llurs nadons, que al trepig de la gent es girin, totes elles

intranquilles, prestes a fugir; veloces bestioles que, com una exhalació, creuin el camí del visitant.

Però al Montseny no hauria d'haver-hi l'ós, que tan sols d'anomenar-lo espanta; ni el llop, ni el porc senglar, ni el gat masqué, ni la mustela, ni la guineu, ni el toixó, ni les rates, ni els conills, ni cap altra bèstia que pogués causar dany a les persones i a les bèsties. No; no hi hauria d'haver cap animal difícil de guardar i que escapat anés a practicar malifetes als galliners, als camps i en altres llocs. Que mai ningú pogués mirar el Montseny com un catau d'animalots de les espècies que els pagesos ja s'han esforçat en destruir, o que en desitgen el complet extermini, sinó que pel contrari, procurar que tots els ulls poguessin sempre esguardar-los amorosament.

Tampoc fóra qüestió de convertir el Montseny en closos de pastura, ni de portar al Parc nacional fragments de ramades pirenenques, reproduccions de les teles d'En Baixeres.

Els animals superiors que hi ha d'haver al Montseny han de reunir la condició de no ésser tan manyacs com els domèstics, ni ésser tan selvatges que abordin a les persones.

Precisament, hi ha a Catalunya i fora d'ella una mena d'animals que hom no sabia pas on encabir-los i que al Montseny hi estarien molt bé. És més: a còpia de pensar en la col·locació dels referits subjectes, el desig d'encabir-los ha esdevingut una espècie de deure, i aquest deure ha pres les proporcions d'un cas de consciència.

Entre la fauna de Catalunya, particularment entre les espècies d'inferior categoria, efecte de diverses causes, algunes espècies i races estan a punt de desaparèixer i algunes altres han cercat refugi en terres estranyes.

Doncs bé: cal impedir la desaparició de les espècies i races que encara hi ha en la nostra pàtria; caldrà restituir a la nostra fauna les espècies que n'han emigrat o que, sense ésser originàries de Catalunya, les d'altres països són les que haurien d'ésser les espècies extingides de la nostra terra.

La vulneració faúnica no constitueix un cas exclusiu de la Nació catalana; el fenomen ha estat i és general. Però quasi totes les nacions han cuidat de reparar el mal. Als Estats Units els caçadors han perseguit amb tanta constància al bisó que el Govern central ha destinat el Yellowstone Park per mantenir-hi un ramat d'aquests bovins; l'Estat Davoka, del Nord, i l'Estat d'Utah, han imitat la conducta del Govern federal. Recentment, altres Estats de l'Amèrica del Nord han procedit igualment, com així mateix nombrosos particulars. El bisó americà, per consegüent, té la vida assegurada.

L'espècie del bisó europeu no s'hagué d'esborrar de la zoologia vivent gràcies a la munificència del príncep Hohenlohe i del duc de Pless, els quals, en extensos tancats, als Cárpatos centrals i a Silèsia, respectivament, serven la vida de la susdita espècie.

A Anglaterra, la noblesa tradicionalment ha estat generosa amb els animals de tota mena. Entre els processos que mantenen espècies o races en vies d'extinció figuren, en primer lloc, el duc d'Hamilton, el qual en el parc de Cadzow hi té cabres, moltons, cérvols, bovins selvatges; el comte de Tankerville, en el parc de Chillingham (Escòcia), de més de cent anys hi pastura un ramat de bous selvatges; el parc de Chartley, de Lord Ferrers; el parc de Loyne, de Lord Newton; el de Woburn, del duc de Bedford; el de Kilmory, el de Somersford, i tants d'altres, tots ells destinats a l'objecte que ens ocupa.

A Espanya, de l'espècie *Capra pyrenaica Victoriae* en quedaven solament, vuit o deu anys enrera, un mascle vell, set femelles i dos cabrits. El Rei acollí l'espècie

sota la seva protecció i, al cap de cinc o sis anys, a Gredos, el ramat era ja d'una cinquantena de caps. El marquès del Mérito ha realitzat cosa semblant amb la *Capra pyrenaica hispanica* a Sierra Morena.

Arreu del món l'Estat o els particulars tenen en parecs espècies que, lliurement, haurien desaparegut. Els seus parcs de caça de França, d'Itàlia, d'Àustria i Hongria, etc., són o eren molt nombrosos.

En la nostra pàtria, fora del marquès de Marianao, que a Cambrils posseeix, entre altres espècies exòtiques, alguns cervols, ningú més manté animals d'aquesta mena.

Serà necessari que l'Estat català supleixi ço que els particulars no han fet: que en un parc reuneixi uns quants representants de totes i cada una de les espècies i races que, per diversos motius, de no ésser protegides desapareixerien, no descuidant-se, però, de retornar a la nostra fauna aquelles espècies que li manquen, és a dir, que de no ésser eficaçment perseguides, estarien encara botant per les nostres muntanyes.

Han estat espècies autòctones catalanes la *Capra pyrenaica* (cabra selvatge); *Capreolus capreolus canus* (cabra cervall); *Dama dama* (dama); *Cervus elaphus* (cervol). Ara fa dos anys, a Rivissa, m'asseguraren que en un pròxim illot hi havia una mena de cabres molt feres i selvatges.

Totes aquestes espècies, menys la primera, els caçadors les han destruït, o si no ha estat així, per elles soles haurien emigrat, cosa improbable. La cabra selvatge encara és força abundant a la serra de Cardós.

Aquestes espècies hauríem de reposar-les els catalans, tenim una obligació patriòtica i un deure científic de reincorporar-les a la nostra fauna.

Però, no solament caldrà portar al Montseny representants de les espècies susdites. Hi ha a Catalunya altres menes d'animals que no desapareixen pas per la malvestat del caçador i dels quals és necessari també preocupar-se'n. Són aquests els nostres animals domèstics.

Efecte de les lleis econòmiques, algunes de les races catalanes de bestiar han estat substituïdes per altres estrangeres de major rendiment. La substitució no data de més enllà de mitjans del segle passat, havent-se realitzat d'una manera gradual i constant. A no ésser per efectes d'atavisme i per la resistència a la innovació d'algunes comarques i de certs ramaders, actualment no quedaria ni un sol representant de les races indígenes.

I, per tant, quina responsabilitat més grossa la dels homes que impassibles contemplassin la total desaparició de les races domèstiques que durant mils i mils d'anys han estat l'ajuda dels nostres passats; quina responsabilitat la dels científics que, no ignorant el que significa un capital biològic de categoria superior, no han sabut proposar la manera de servir-lo i no han aixecat el crit al cel perquè tothom s'enterés que una raça un cop desapareguda és absolutament impossible de recrear-la.

Si en l'ordre de les afecions l'home estima a l'humil pedra tallada o polida, l'eix primitiu per excel·lència, si estima l'art quaternari i tota cosa que era útil i espiritual a les societats rudimentàries, fóra ben injust no comptar-hi els animals domèstics, els quals, com ho testimonia la glífica, sigueren l'expressió artística dels homes de l'edat de pedra. A favor dels animals domèstics hi ha un fet que no és pas en les demés coses companyes de l'home primitiu, i és que mentre la maquinària moderna i tots els útils coneguts són fills d'aquells trossos de pedra tallats o polits, les races de bestiar són les mateixes, és a dir, malgrat els milers d'anys transcorreguts, la infinita cadena de les generacions ha produït continuament anelles de la mateixa figura, de tal manera,

que els animals actuals són els mateixos, en quant a l'essencialitat de la forma, que els representats en escultura, gravats i pintures rupestres.

Tota cosa d'humana creació, si es perd, l'home pot crear-ne una d'igual, però la potència humana és incapaç de produir o crear un nou capital biològic.

Les coses seculars fan molt respecte i entre les que són vives cap de tan milenària com la dels animals domèstics i dels que més amunt s'ha parlat. I quan aquestes coses són nostres, quan amb nosaltres han conviscut d'encà que el món és món, en el moment que passa una folia destructora o una negligència mortal l'esperit es rebel·la i una mena de solidaritat de raça amb les coses de la raça en proclama la continuïtat d'existència i un deure categòric de mantenir ço que si es perd una vegada és perdut per sempre.

Entre les races autòctones que es troben en vies de desaparèixer o que aparentment han desaparegut, però que seria fàcil reconstruir-les, hi ha:

L'antic cavall català, que és el mateix que es troba representat en les famoses escultures quaternàries del Mas d'Azil.

La raça bovina marinesca i la de muntanya, i L'antic porc negre.

Però caldria també menar al Parc nacional alguns individus de les espècies ovina, caprina i asinal perquè anessin retornant a un estat primitiu i veure d'aquesta manera, al cap de quatre o cinc generacions, les diferències que presenten amb les espècies que han viscut protegides i cuidades per l'home.

En resum, les espècies d'animals que haurien d'estar representades al Montseny són les que segueixen:

1.º Espècies selvatges que ja no existeixen a Catalunya:

- Capreolus Capreolus canus* (cabra cervall).
- Dama, dama* (dama).
- Cervus elaphus* (cervol).
- Capra pyrenaica Victorae*.

2.º Espècies selvatges que encara hi ha a Catalunya:

- Capra pyrenaica hispanica* (cabra selvatge).
- Rupicapra rupicapra* (cabirol, isart).

3.º Races domèstiques en vies d'extinció:

- Equus caballus aziliensis* (Rossell i Vilà), antic cavall català.
- Bos taurus alpinus* (Sauson), varietat catalana. I a més, els bòvids de la raça marinesca (no descrits).
- Antic porc català (no descrit).

4.º Races domèstiques que es desitjaria convertir-les en estat regressiu:

- Ovis aries pyrenaica* (Sauson), raça catalana, varietat banyuda.
- Ovis capra europea* (Sauson), raça catalana.
- Equus asinus europaeus* (Sauson), raça catalana.

No cal pas afegir un sol mot sobre la importància de conservar les susdites espècies i races.

Tots els animals que les representarien foren incapaçs de barrar el pas a l'excursionista, i, en canvi, són prou interessants per seguir-los amb la vista i provocar una exclamació admirativa.

Expressament — repetim — s'ha prescindit de les espècies, molt interessants baix un altre aspecte, que podrien causar dany a l'home, als coralls i a les plantes.

Els animals proposats per habitar el Parc nacional, molts d'ells ja farien bonic des del primer dia; altres, com els domèstics, no ho serien del tot fins a la segona generació, quan la mà de l'home no els hagués tocat. Llavors, l'animal domèstic recuperaria tota la magnificència que en la domesticitat perdé. El Montseny tot quedaria molt animat amb aquesta col·lecció de bestioles tan formoses com inofensives.

El nombre d'animals de cada espècie que s'haurien

de posar, o més ben dit, mantenir-hi, seria proporcionat a l'extensió del terreny que se'ls destinés i a la fertilitat del mateix, car s'hauria de procurar que, llevat dels dos mesos pitjors de l'hivern, els animals se l'haurien de campar, rebent, quan els prats estiguessin exhaurits, un àpat de palla o fenc diàriament.

També fóra convenient que cada espècie disposés d'un edifici, per rustec que fos, a l'objecte que voluntàriament els animals poguessin aixoplugar-se o trobar un recer en les cruïlles de l'hivern. Fóra en aquests estables on podria portar-se'ls una vegada de menjar al dia, en cas d'insuficiència en els prats.

Una tanca hauria de privar els animals de fugir del Parc.

CURSETS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

A proposta del Conseller d'Agricultura, autoritzar la celebració d'un concurs de bestiar perquè a la comarca del Pla de Bages, assenyalant per a la seva celebració el dia 26 del corrent mes de març, a Manresa, i fixant en 700 pessetes el càlcul de l'import dels premis, amb càrrec a la part. 333 del Pressupost actual de la Mancomunitat, i en 625 pessetes el de les despeses d'execució, amb càrrec a la part. 334; nomenant el següent Jurat: D. Antoni Laporta i Ferrer, propietari, President; D. Josep Seculi i Roca, Veterinari, Vocal, i don M. Rossell i Vilà, Cap dels Serveis de Ramaderia, Secretari.

(Sessió del dia 16 de març de 1922.)

A proposta del Conseller d'Agricultura, concedir un curs de vuit lliçons al Sindicat Agrícola de Bellvís sobre el conreu de terra camps, fruiters, ramaderia i acció social agrària, calculant-se les despeses en unes 750 pessetes, de les quals 250 seran satisfetes per l'entitat sol·licitant i les 500 pessetes restants amb càrrec al cap. 9.º, art. 2.º, part. 322 del Pressupost de 1922-23.

(Sessió del dia 23 de març de 1922.)

PERSONAL

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

A proposta del Conseller d'Agricultura, i vist l'informe del senyor Director dels Serveis tècnics d'aquell Departament, concedir tres mesos de llicència sense sou a D. Josep Poch de Feliu, Cap de la Secció de Terra camps, a comptar del dia 10 del mes que som.

(Sessió del dia 16 de març de 1922.)

Atesa la proposta del Conseller d'Agricultura, acceptar la dimissió que del seu càrrec d'Ajudant dels Serveis de Ramaderia ha presentat D. Ramon Sala i Roqueta, a comptar del dia 1.º del mes que som.

— A proposta del Conseller d'Agricultura, nomenar, amb caràcter definitiu, Director dels Serveis tècnics d'Agricultura D. Jaume Raventós, designat interinament en sessió del dia 5 de març de 1920, i en el ben entès, tal com acordà el Consell en la seva reunió de 12 de febrer de 1920, que els càrrecs de Directors de Serveis o d'Escola es consideren càrrecs de confiança del Consell i, per tant, sense drets administratius d'inamovilitat.

(Sessió del dia 23 de març de 1922.)

VÀRIA

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Aprovar la relació presentada per l'Oficina de Pagament del Departament d'Agricultura com a justificació dels lliuraments expedits durant l'exercici de 1919-20 per a atendre serveis del dit Departament.

(Sessió del dia 15 de març de 1922.)

OBRES HIDRÀULIQUES I DE SANEJAMENT

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Donar-se per assabentat d'una comunicació de D.ª Lluïsa Climent de Pages acceptant la pròrroga per un any més del contracte per a l'execució d'un sondeig al Mas Climent, de Castelló d'Empúries.

(Sessió del dia 8 de març de 1922.)

Donar-se per informat del report del Dr. Faura donant compte del terme dels treballs de perforació en el pou artesià d'assaig projectat a l'Empordà en el Mas Climent de Castelló d'Empúries, i exposant la necessitat de procedir, abans de donar per finalida la tasca, a la neteja de la zona de contacte i altres treballs complementaris; acordant-se passar còpia de la referida comunicació al senyor Enginyer-director d'Obres públiques de la Mancomunitat perquè ordeni, en la forma que es-

timí més convenient, els treballs de referència executats per administració.

(Sessió del dia 15 de març de 1922.)

També a proposta del Cap-director d'Administració, amb la conformitat del Conseller d'Obres hidràuliques, accedir a la petició de l'Ajuntament de Rocafort i Vilumara en el sentit que sigui satisfet per la Mancomunitat el compte presentat pel Dr. D. Marian Faura i Sans de les despeses i honoraris devengats amb motiu dels estudis geològic-hidrogràfics practicats per a la captació d'aigües destinades a l'abastiment d'aquella població, lliurant el seu import total de 563 pessetes amb càrrec al cap. 6.º, art. 2.º, part. 244 del Pressupost vigent, i comunicant-se aquesta resolució a l'esmentat Ajuntament i al Dr. Faura, als efectes corresponents.

— A proposta del Cap-director d'Administració, amb el vist i plau del Conseller d'Obres hidràuliques, aprovar el pressupost formulat per la Secció d'Obres públi-

ques de la Mancomunitat de les despeses necessàries per a l'estudi del projecte d'abastiment d'aigües potables de Pont de Vilomara, i lliurar el seu import de 702'97 pessetes, a favor del Pagador segon de la dita Secció, amb càrrec a la part. 244 del Pressupost vigent.

— Atès el prec del senyor Enginyer-encarregat del Servei, i vist l'informe favorable del Conseller d'Hisenda, lliurar a favor del Pagador segon de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts, Sr. Masoliver, de la quan-

titat de 3.000 pessetes, a càrrec de la part. 243 del vigent Pressupost, per a atendre les despeses que ocasionin durant la segona quinzena del mes que som les obres de sondeig que es realitzen a Castelló d'Empúries; havent-se oportunament de justificar la inversió mitjançant la presentació de llistes de jornals i comptes de materials esmerçats en l'execució de les referides obres.

(Sessió del dia 16 de març de 1922.)

TELÈFONS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Donar-se per assabentat del curs dels treballs en les Seccions de Telèfons que ha deixat finides les línies Vilarodona-Santes Creus, Pont d'Armentera-Vilarodona, Figueres-Llansà, i Benavente de Lleyda-Vilanova de Segrià; ha començat els treballs en les línies Agullana-La Bajol, Arbúcies-Viladrau i Organyà-Seu d'Urgell, i dels treballs de la Secció de Ferrocarrils.

(Sessió del dia 7 de març de 1922.)

Donar-se per assabentat de la comunicació dirigida per l'Advocat Sr. D. Joan Maluquer i Viladot a la Presidència donant compte que la Sala segona de l'Audiència de Barcelona ha fallat en contra de la Mancomunitat la demanda interposada per aquesta contra la sentència del Jutjat de Lleyda, dictada en el plet que D. Pius Coll interposà contra l'esmentada Mancomunitat; i ateses les consideracions adduïdes pel Sr. Maluquer en la referida comunicació, així com la naturalesa de l'assumpte de què es tracta, s'acordà encomanar als Srs. Maluquer i Cabanyes, Advocat i Procurador, respectivament, els tràmits de la preparació del recurs de cassació contra la dita sentència, a reserva d'estudiar després la conveniència de formalitzar la interposició i sosteniment del dit recurs.

(Sessió del dia 15 de març de 1922.)

A proposta del Cap d'Administració, amb el vist i plau del Conseller de Telèfons, aprovar el compte presentat per la Casa de Caritat, amb data 11 de març, d'import 228'50 pessetes, per impresos subministrats a la Secció de Telèfons, a satisfer amb càrrec al cap. 8.ª, art. 1.er, part. 279 del Pressupost vigent.

(Sessió del dia 16 de març de 1922.)

A proposta del Conseller de Telèfons, obrir un concurs, publicant el corresponent anunci en la *Gaceta de Madrid* i en els *Bulletins Oficals* de Barcelona, Tarragona, Lleyda i Girona, per a l'adquisició del següent material telefònic:

Dues centrals de dos cents números, dues de cent cinc de reposició automàtica, tres de cinquanta de reposició automàtica, tres de trenta, una de vint-i-cinc, cinc de setze, dues de dotze i quatre de sis, proveïdes totes elles d'un joc de defenses, formades per descarregadors, bovines tèrmiques i fusibles del mateix número de línies, i cinc cents aparells amb microtelèfon, tipus Holanda, amb destinació a la xarxa telefònica de la Mancomunitat de Catalunya, subjectant-se el concurs a les següents bases:

1.ª Des del dia 1.er fins el 10 del proper mes d'abril s'admetran, tots els dies hàbils d'oficina, i hores de deu a dotze, en el Palau de la Generalitat, Departament d'Administració de la Mancomunitat de Catalunya, proposicions en les quals podran oferir-se exclusivament articles de producció nacional. Si dintre el dit termini no es presenta cap proposició de la indústria nacional s'admetran, des del dia 11 al 20 del mateix mes d'abril, tots els dies hàbils, en el lloc i a les hores abans indicades, proposicions en les quals podran oferir-se articles de producció estrangera, en concurrència amb la nacional.

2.ª Les proposicions hauran de presentar-se en plec tancat, exteses en paper segellat de la classe vuitena i acompanyades dels documents següents:

a) Una memòria en què es faci clarament la descripció de tot el material ofert.

b) Croquis de les comunicacions elèctriques de les centrals i aparells.

3.ª Per a pendre part en el concurs és indispensable consignar prèviament en la Caixa de la Mancomunitat la fiança provisional de 5.000 pessetes, admetent-se metàl·lic, valors de l'Estat i de les Diputacions de Catalunya, al tipus de cotització, i de la Mancomunitat per tot el seu valor nominal, acompanyant al plec de proposició, però fora d'ell, el resguard que acrediti la constitució del dit dipòsit.

4.ª El Consell Permanent de la Mancomunitat, previ informe de la Secció tècnica de Telèfons, resoldrà sobre l'aprovació del concurs, adjudicant el subministre del material a l'autor de la proposició o als de les proposicions que judiqui més convenientes, en tot o en part, podent, no obstant, rebutjar-les totes si no les estimés acceptables.

5.ª L'adjudicatari, dintre el termini de vuit dies, a comptar des de la data en què oficialment se li comunicà l'acord d'adjudicació i aprovació del concurs, haurà de consignar en la Caixa de la Mancomunitat, en concepte de fiança definitiva, el 10 per 100 de l'import total de l'adjudicació, i concórrer el dia que se li assenyalà per a atorgar dintre del mateix termini la corresponent escriptura de contracte.

6.ª La remesa del material concursat haurà de fer-se a Barcelona, en el lloc que oportunament s'assenyalà i dintre el termini de quinze dies, a comptar des de la notificació de l'acord d'adjudicació, ben entès que l'incompliment d'aquest requisit donarà lloc, salvant causa justificada a judici del Consell Permanent, a la rescissió del contracte amb pèrdua de fiança.

El material haurà de remetre's per l'adjudicatari proveït dels elements indispensables per al seu servei i en disposició de funcionar, entenent-se que en l'import de la proposició hi van compreses les despeses d'emba-

latge, transport, càrrega i descàrrega fins el punt de remesa.

7.ª L'Enginyer-director de la Secció de Telèfons, ell mateix o per delegació, inspeccionarà i verificarà les proves pertinents en el material, trobant-se present l'adjudicatari o el seu representant, per a assegurar-se que tots els aparells reuneixen les condicions indispensables per al fi a què han de destinar-se.

El resultat de les proves es consignarà en acte que servirà de base a la recepció, sense perjudici del que resolgui en definitiva el Consell Permanent, quan l'acte sia sotmès a la seva superior aprovació.

Les despeses que ocasionin les proves seran a càrrec de l'adjudicatari, el qual haurà de realitzar les reparacions indispensables i remeiar totes les averies que s'observin durant el curs de realització.

8.ª El pagament del material es verificarà dintre el termini de sis mesos, a comptar des de què aquell sigui rebut definitivament.

9.ª Aprovada que sia pel Consell Permanent la recepció total del material adjudicat, es retornarà la fiança al contractista.

10.ª Regiran en aquesta contracta, en tot el que siguin aplicables i no s'oposin al que es prevé en les presents bases, totes les disposicions de caràcter general vigents sobre contractació d'obres i serveis públics.

Condicionis facultatives. — Tenint en compte que les centrals i aparells existents en la xarxa de la Mancomunitat són del sistema Ericsson, el material que s'ofereixi en el present concurs ha d'ésser tal que les seves

peces siguin de fàcil recanvi amb el que actualment està en servei.

Les centrals estaran proveïdes de magnetos de cinc imants, i els aparells de magnetos de tres imants amb cinc cents ohms de resistència i timbre de tres cents.

(Sessió del dia 23 de març de 1922.)

PERSONAL

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

A proposta del senyor Enginyer-director del Servei de Telèfons, nomenar Subdirector d'aquest Servei D. Modest Nieto i Gil, actual Cap d'Explotació de les provincies de Barcelona i Girona.

(Sessió del dia 8 de març de 1922.)

TREBALLS EN CURS I OBRES ACABADES

Notícies i documents

Es acabada la línia Agullana-La Bajol, així com també la d'Organyà-San d'Urgell.

Continuen els treballs en la línia Arbúcies-Viladrau; igualment continuen en la de Verges-Sant Jordi Desvalls.

El dia 27 de març s'inaugurà el servei a La Bajol.

FERROCARRILS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

A proposta del Cap-director d'Administració, amb el vist i pla del Conseller de Ferrocarrils, aprovar el compte i liquidació formulada per la Divisió segona de Ferrocarrils de les despeses ocorregudes amb motiu del reconeixement sobre el terreny, junt amb un Enginyer-

militar, del traçat del ferrocarril de Reus a Montroig, pel seu import de 137'30 pessetes, i encomanar a l'Oficial-comptable D. Antoni Raguán que retiri de la Pagaduria de l'esmentada Divisió la quantitat de 210 pessetes, sobrant del dipòsit fet oportunament per a atendre les referides despeses, ingressant aquesta quantitat a la Caixa de la Mancomunitat en concepte de sobrant de lliuraments a justificar.

(Sessió del dia 23 de març de 1922.)

CARRETERES, CAMINS I PONTS

CONSTRUCCIÓ

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Aprovar els següents pressupostos, presentats per la Jefatura d'Obres públiques de Barcelona, i acord de lliurament a favor del seu Pagador de les despeses que s'ocasionaran:

Per la recepció definitiva del tros primer, tram des

de l'origen al torrent de Les Valls, del camí veïnal de Folgaroles a Vilanova de Sau, i recepció provisional de la resta del tros primer, per un import de 82'50 pessetes.

Per l'informe i comprovació dels documents de la liquidació de les obres del camí veïnal d'Olost a la carretera de Lluçanès a Sant Quirze de Besora, important 157'50 pessetes.

Per l'assistència a la recepció provisional del camí veïnal de Manlleu a Folgaroles per Roda, tros primer, important 82'50 pessetes.

— Adoptar els següents acords:

1.ª Aprovar el pressupost de despeses ocasionades per la liquidació de la contracta de les obres del camí veïnal d'Espunyola a Puigreig per Casserres, amb ramal a Gironella, tros primer, rescindida en virtut de l'acord del Consell de 9 de juny de 1920, que importa 304'50 pessetes.

2.ª Ordenar a la Secció d'Intervenció que procedeixi a la venda dels títols que calgui, integrant la fiança constituïda per a respondre de l'execució de les obres abans dites, i lliuri la quantitat de 350'50 pessetes a favor del Pagador segon de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts, amb càrrec a l'esmentat dipòsit.

Donar-se per assabentat de l'anul·lament del pressupost de despeses probables que havia d'ocasionar la confrontació del projecte de camí veïnal d'Orpí a Carme a la carretera de Valls a Igualada, d'import 387'40 pessetes, el lliurament de les quals havia acordat el Consell amb data 12 de novembre de 1919, en virtut d'un ofici de la Jefatura d'Obres públiques de Barcelona, les quals són d'incumbència exclusiva de l'Estat.

(Sessió del dia 8 de març de 1922.)

Aprovar la liquidació de les obres de construcció del camí veïnal de la carretera d'Esparraguera a Manresa a la del Bruch a Manresa per Marganell, essent l'import líquid de les obres executades de 219.692'29 pessetes, de les quals l'Estat ha d'abonar-ne 54.923'07 i la Mancomunitat 164.769'22.

— Aprovar els comptes presentats per la casa Indústries Modernas per les despeses ocasionades per diversos treballs de còpia de plànols i enquadernacions de projectes i liquidacions de camins, que importen, respectivament, 83.35'75 i 287'50 pessetes, a lliurar.

(Sessió del dia 15 de març de 1922.)

Designar el Diputat D. Joan Bosch i Roig per a assistir al reconeixement i, si s'escau, a la recepció de les obres de construcció del camí veïnal de Castellbisbal, per l'estació del ferrocarril, a Martorell, tros primer, la contracta de les quals fou rescindida per acord del Consell de data 14 d'abril de l'any últim.

— Lliurar, a favor del Pagador segon de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts, 3.000 pessetes, també a justificar, per a atendre les despeses que s'ocasionaran en començar els treballs de construcció d'un mur de defensa contra les avingudes del riu Meder en el quilòmetre 8, hectòmetre 5, del camí de Vich a la carretera de Moyà a Calaf.

— Passar a informe de l'Enginyer-director de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts l'expedient i projecte de les obres de construcció del tros tercer de la carretera d'Igualada a Manresa, des d'enfront de la casa Comasua fins a Sant Salvador de Guardiola.

— De conformitat amb el corresponent dictamen del Negociat de Carreteres, camins i ponts, adoptar els següents extrems:

1.ª No s'escau accedir a la demanda del contractista de les obres del camí veïnal de Centelles a la barriada de Sant Antoni, o sigui la revisió de preus de la seva contracta, per quant la subhasta li fou adjudicada amb data 19 de novembre de 1919, és a dir, amb gran posterioritat al 6 de març del mateix any, data en la qual es publicà el R. D. derogant el de 26 d'agost de 1918, sobre el què s'apoya la seva petició.

2.ª No és tampoc aplicable el benefici de la revisió de preus pel que es refereix a la jornada del treball de vuit hores, en aquest cas, car si bé és cert que per R. O. de 12 d'agost de 1920 es feia extensiva la revisió per aquest concepte a les contractes d'obres públiques, se sobreentén, i així es fa constar en l'apartat c) de la disposició 3.ª de la R. O. publicada en 29 de març de 1920,

que solament hi tindran dret en ço que es refereix a la jornada de vuit hores les contractes per a la subhasta de les quals es van admetre plecs abans del 4 d'abril de 1919, o sigui set mesos abans de l'adjudicació de la contracta que motiva aquest acord, però no per a les que s'adjudicassin en l'esdevenidor.

3.ª Comunicar els acords precedents a l'interessat.

— Aprovar l'acte de fixació de preus contradictoris del metre cúbic de formigó emmotllat en dovelles per a l'execució dels fronts de les voltes del pont sobre el Llobregat, a Sant Vicens de Castellet, en el camí veïnal de Mura, per Rocafort, a la carretera d'Esparraguera a Manresa, tros quart, motivant aquest preu la conveniència de substituir els carreus projectats per als fronts de les voltes del referit pont per formigó emmotllat, cosa amb la qual s'obté una economia d'importància en l'obra, que puja a 4.047'49 pessetes, sense alterar les línies i aspecte del pont projectat ni disminuir en gens ni mica la resistència.

Aprovar l'acte de recepció definitiva de les obres del camí veïnal de Vilach a la carretera de Balaguer a la frontera francesa, i remesa del susdit camí a l'Estat.

— Aprovar l'acte de reconeixement i proves i recepció definitiva de les obres del pont sobre el riu Garroña a Les.

— Aprovar la liquidació de les obres de construcció del camí veïnal d'Arenys de Munt a Sant Iscle de Vallalta, important el total de l'obra executada 50.490'96 pessetes, de les quals resulta un romanent de 50.414'88 pessetes a favor del contractista, havent-ne d'abonar 37.811'16 la Mancomunitat i 12.603'72 l'Estat.

— Adoptar els acords següents:

1.ª Acceptar, en principi, la modificació que assenyala la Jefatura d'Obres públiques de Barcelona del tram entre els perfils 255 i 271 del camí de Sant Salvador de Guardiola a la carretera del Bruch a Manresa, la qual es tindrà en compte en construir el camí.

2.ª Aprovar el pressupost de contracte, que importa 128.852'25 pessetes, i el total de 142.160'43 pessetes, en el qual hi figura la quantitat de 3.000 pessetes que l'esmentada Jefatura ha assenyalat que havien de figurar-hi en concepte de exhauriments del pont sobre la riera de Guardiola i com indemnitzacions per a inspecció i liquidació de les obres. D'aquestes sumes correspon abonar a l'Estat l'import total dels exhauriments i fonaments del pont, més el 67'20 de la resta de les obres, o sigui una subvenció de 97.981'20 pessetes, essent la diferència de 44.179'23 pessetes a càrrec de la Mancomunitat.

— A proposta del Negociat de Carreteres, camins i ponts, i havent-se acabat les obres compreses en el primer preu fet del camí veïnal de Sant Esteve de la Sarga, per Alsina, Moro i Estorn, al camí veïnal de Guardiola a la carretera de Balaguer a la frontera, secció primera, vist que els preus unitaris que li serviren de base resulten notòriament insuficients a causa del constant augment de cost de la mà d'obra i dels materials, des del setembre de 1919 ençà, adoptar els següents acords:

1.ª Aprovar el projecte reformat de la resta del camí, pel seu pressupost de contracte de 83.586'46 pessetes, comportant un augment sobre el pressupost primitiu de 27.061'66 pessetes.

2.ª Gestionar de l'Estat l'augment de subvenció corresponent.

3.ª Subhastar les obres d'acabament del camí susdit, sota el tipus de 83.586'46 pessetes, aprovant els plecs de condicions particulars i econòmiques.

(Sessió del dia 22 de març de 1922.)

Aprovar els plecs de condicions, amb acord d'anunciar la subhasta de les obres, sempre que els pobles interessats estiguin al corrent dels compromisos amb la Mancomu-

Treballs d'explanació de parcel·les per dipòsits de materials i tallers d'esmicolament, construcció de dipòsit per a aigua, desmuntats per a augmentar la visualitat de les corbes i altres millores en el quilòmetre 7, hectòmetres 4 a 7, per un import de 1,894'32 pessetes; i hectòmetres 1 a 3 del mateix quilòmetre 7, per un import de 1,893'24 pessetes.

Proveïment de pedra en gros per a la carretera de Gràcia a Manresa, quilòmetre 6, hectòmetres 7 i 8, per un import de 1,789'56 pessetes; i hectòmetres 9 i 10, per un import de 1,803'60 pessetes.

Proveïment de pedra partida per a la carretera de Gràcia a Manresa, quilòmetre 6, hectòmetres 3 i 4, per un import de 1,898'64 pessetes; hectòmetres 4 i 5, per un import de 1,896'48 pessetes; hectòmetres 6 a 8, per un import de 1,900'80 pessetes; i hectòmetres 9 i 10, per un import de 1,921'32 pessetes. Tros de Can Gomis a la Rabassada: quilòmetre 6, hectòmetres 9 i 10, per un import de 1,855'44 pessetes; quilòmetre 7, hectòmetres 1 i 2, per un import de 1,863 pessetes; hectòmetres 2 i 3, per un import de 1,868'40 pessetes; hectòmetres 3 i 4, per un import de 1,875'95 pessetes; i hectòmetres 5 i 6, per un import de 1,860'84 pessetes.

Treballs de conservació i millora dels quilòmetres 1 a 10 de la carretera de Tarragona a Pont d'Armentera, pels imports de 1,925'28, 1,870'47, 1,912'05, 1,887'90 i 1,986'40 pessetes, segons divisió en pressupostos parcials.

— Aprovar el proveïment de pedra partida per a la conservació dels quilòmetres 10 a 16 de la carretera de Banyoles a la de Besalú a Roses, el pressupost de contracte del qual és de 26,488'78 pessetes; deixant així mateix aprovats els plecs de condicions particulars i econòmiques, amb acord d'anunciar tot seguit la subhasta.

Havent esguard de l'enraonat dictamen de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts, en el qual es fa avinent que creu més útil i necessària la reparació del camí de Llesp a Pont de Suert, malmès pels aiguats de l'estiu darrer, que no la del Pont de Roca Tallada, tots dos en terme de Llesp, autoritzar la susdita Secció per a esmerçar en els treballs d'apariament del camí esmentat; en el que l'Ajuntament ha invertit ja més de 1,000 pessetes, la subvenció de 500 pessetes que s'havia concedit per a l'apariament del Pont de Roca Tallada, dins el mateix terme de Llesp.

— Adoptar els següents acords:

1.ª Rescindir l'adjudicació definitiva del projecte de pedra per a la conservació del camí veïnal de Montagut a la carretera de Girona a Olot, a favor de D. Joan Muntada, restant subjecte la fiança provisional que constituï per a pendre part en la subhasta, a totes les responsabilitats que determina l'art. 24 de la Instrucció de 24 de gener de 1905, per haver passat amb excés el termini assenyalat per a fer el dipòsit definitiu.

2.ª Trametre a l'Excm. Sr. President de la Diputació de Girona el resguard de l'esmentat dipòsit, pregant-li que en giri l'import a la Mancomunitat.

3.ª Anunciar tot seguit la segona subhasta del dit proveïment sota les mateixes condicions que regiren la primera.

4.ª Comunicar els acords primer i segon a la Secció d'Intervenció perquè, quan s'escaigui, pugui fer l'ingrés de la suma de 213'95 pessetes, que és l'import de la repetida fiança provisional.

5.ª Comunicar el primer acord a l'interessat i a la Delegació d'Hisenda de la província de Girona.

— Adjudicar a D. Sebastià Monteys la subhasta del proveïment de pedra partida per a la conservació de la carretera de Masnou a Granollers, per la quantitat de 130,559'50 pessetes.

(Sessió del dia 15 de març de 1922.)

— Aprovar els comptes presentats pel Notari D. Antoni Sasot per dos actes de subhasta (desertes) del proveïment de pedra partida amb destinació a la conservació del ferm del camí de Moyà a Calaf, d'import 51'50 pessetes, a lliurar, i del proveïment de pedra partida amb destinació a la carretera de Monistrol a Montserrat, d'import 51'50 pessetes, a lliurar també.

— De conformitat amb el dictamen corresponent del Negociat de Carreteres, camins i ponts, lliurar, a favor del Pagador segon de la Secció tècnica, la quantitat de 4,867'46 pessetes, a justificar, per a atendre les despeses que s'ocasionaran durant el mes que som, amb la continuació de les obres de desviament del quilòmetre 8 de la carretera de Sant Boy de Llobregat a La Llacuna, motivades per l'enfonsament d'un terraplè proper a l'estació del ferrocarril de Tarragona a Barcelona a Sant Sadurní.

— Autoritzar la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a realitzar per administració, en virtut dels actes deserts de les subhastes que se celebraren per a adjudicar-los, els treballs de proveïment de pedra partida per a la conservació del ferm del camí veïnal de Mollerusa a Bellcayre, per Linyola, el pressupost dels quals és de 35,311'90 pessetes.

— Autoritzar la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a realitzar pel sistema d'administració els treballs que a continuació es detallen, aprovant el pressupost llur, i acordant el lliurament a favor del Pagador segon de la Secció tècnica:

Adquisició de pals hectomètrics per les carreteres de Tarragona a Pont d'Armentera, quilòmetres 11 a 27 i 32 i 33; d'Arbós a la del Vendrell a Sant Jaume dels Domenys, quilòmetres 1 a 5, i del Vendrell a Sant Jaume dels Domenys, quilòmetres 1 i 2, per un import total de 1,990'17 pessetes.

Adquisició de pals hectomètrics per les carreteres del Vendrell a Sant Jaume dels Domenys, quilòmetres 3 a 9'200; de Pla de Cabra a Sarreal, quilòmetres 1 a 10'800, i de Reus a Morell, quilòmetres 1 a 8, per un import total de 1,998'67 pessetes.

Proveïment de pedra partida per a l'arranjament del ferm dels hectòmetres 7 i 8 del quilòmetre 7 de la carretera de Gràcia a Manresa, tros de Can Gomis a La Rabassada; pel seu import de 1,850'04 pessetes; hectòmetres 8 i 9, del mateix quilòmetre 7, per un import de 1,847'88 pessetes; i hectòmetres 9 i 10, també del quilòmetre 7, per un import de 1,848'96 pessetes.

— Lliurar la quantitat de 9,000 pessetes, a justificar, a favor del Pagador segon de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a atendre les despeses que s'ocasionaran amb la continuació dels treballs de reparació del pont de Vernet sobre el riu Segre.

— Aprovar l'expedient de revisió de preus del camí de Veciana a Copons i ramal, pel seu import de 9,885'57 pessetes, essent de càrrec de l'Estat un 25 per 100, o siguin 2,471'39 pessetes, i de la Mancomunitat un 75 per 100, o siguin 7,414'18 pessetes; acordant-se trametre un exemplar d'aquest expedient i quatre còpies de la certificació addicional a la Jefatura d'Obres públiques de Barcelona.

— Donar-se per assabentat de l'informe de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts motivat per l'ofici rebut de la Societat Protectora dels Animals i de les Plantes, de Catalunya, data 11 de febrer d'enguany, exposant els inconvenients de l'ús generalitzat de vehicles amb rodes de llanta estreta, i interessant els acords més convenients per a remeiar-los, deliberant de conformitat amb el que en el referit informe s'esmenta sobre rigorisme en l'aplicació del Reglament de policia i conservació de carreteres i camins veïnals.

Aprovar el compte del Notari D. Josep Torelló per l'autorització de l'acte de subhasta (deserta) del pro-

EMBRANCAMENT DEL CAMÍ AMB EL RAMAL A FORNELLS

DESMUNT EN CONSTRUCCIÓ SOBRE LA CALA D'ELANYÀ

VISTA DE CONJUNT DEL CAMÍ MANCOMUNAL DE BAGUR A LA PLATJA D'AYGUABLAVA AMB RAMAL A LA DE FORNELLES

veïment de pedra per a la conservació del ferm dels quilòmetres 1 a 15 del camí de Terrassa a Talamanca, per un import de 48 pessetes, a lliurar.

— Aprovar el compte de les despeses ocasionades per les visites d'inspecció a diverses obres de la província de Lleyda, per un import de 569'50 pessetes, a lliurar.

— Designar el Diputat Sr. D. Pere Lloret per a assistir a la inspecció, mesurament i recompte de la pedra invertida en el camí de Gandesa a Bot, i, si s'escau, a la seva recepció.

— Autoritzar la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a realitzar pel sistema d'administració el proveïment de pedra partida per a la conservació del ferm del camí de Sant Andreu de Llavaneres a la carretera de Madrid a França, declarat desert en les dues subhastes darrerament celebrades, o bé, si ho creu més convenient, perquè faci la revisió de preus a l'objecte de facilitar la concurrència de licitadors en una nova subhasta.

— Autoritzar la mateixa Secció tècnica per a realitzar pel sistema d'administració els treballs que a continuació s'esmenten, aprovant els pressupostos llurs i acordant el lliurament del seu import a favor del Pagador segon de la Secció esmentada:

Inversió de pedra partida per a l'arranjament del ferm dels hectòmetres 5 i 6 del quilòmetre 4 del camí de Pont de Molins a Les Escaules, per un import de 1,992'60 pessetes, i hectòmetres 7 i 8 del mateix quilòmetre 4, per un import de 1,999'08 pessetes.

Inversió de pedra partida i adquisició de pedra en gros per a l'arranjament del ferm de l'hectòmetre 4 del quilòmetre 2 del camí de Blanes a l'estació del ferrocarril, per un import de 1,015'20 pessetes.

Inversió de pedra partida i adquisició de pedra en gros per a peraltes en el camí de Sant Climent Sasseves, quilòmetres 1 a 4, i de Figueres a Espolla, quilòmetres 1 a 6, per un import de 1,994'38 i 1,992'90 pessetes, segons divisió en pressupostos parcials.

— Adjudicar a D. Joaquim Polch, representant de la societat anònima Minas del Priorato, la subhasta del proveïment de pedra partida per a la conservació del ferm dels quilòmetres 1 a 5 de la carretera de Falset a la general d'Esplugas a Flix, per Bellmunt, tros de Falset a Bellmunt, per la quantitat de 51,995 pessetes.

— Aprovar el projecte i plecs de condicions particulars i econòmiques que han de regir la subhasta del proveïment de pedra partida per a la conservació del ferm del camí de Canyamars a Dosrius, amb acord d'anunciar-ne la subhasta sota el tipus de 33,208'55 pessetes.

— Designar els Diputats Srs. D. Albert de Quintana i D. Josep M. Marqués per a assistir a les subhastes del proveïment de pedra destinada a les carreteres de Banyoles a la de Besalú a Roses i camí de Montagut a la carretera de Girona a Olot, que es celebraran simultàniament a la Diputació de Girona i al Palau de la Generalitat el pròxim dia 10 d'abril, a les onze del matí.

(Sessió del dia 29 de març de 1922.)

Notícies i documents

El dia 24 tingué lloc la recepció definitiva del camí de Rocafort a Pont de Vilumara, així com la de la caseta per a peons caminers del camí de Sant Mateu de Bages a Callús, amb assistència del Diputat D. Josep Piquer, en representació de la Mancomunitat; D. Blas Sorribas, Cap d'Obres públiques de l'Estat; Enginyer-director d'Obres públiques de la Mancomunitat Sr. Turell, Enginyers-encarregats per part de l'Estat i Mancomunitat, respectivament, Srs. Gasol i Peña, havent demés assistit a dites recepcions els respectius contractistes Srs. Vidal i Triola.

CAMINS DE BAST

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Lliurar la quantitat de 1,597'35 pessetes a favor del Pagador segon de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts, a justificar, per a atendre les despeses que s'ocasionaran amb la continuació dels treballs de reparació del camí de bast de la corba d'Aguiló a Ager, per Corsà i Serra del Montsech a la Vall del Ribagorçana.

(Sessió del dia 8 de març de 1922.)

CAMINS RURALS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Atès que mentre la Mancomunitat realitza la construcció de la xarxa de vies que ha de remeiar la incomunicació de les comarques lleidatanes ve convocant semestralment uns concursos entre els Municipis per a l'adob dels camins rurals existents; tenint en compte que als darrers concursos acudí tal nombre de Municipis fent ofertes acceptables que durant l'any la Mancomunitat hauria d'haver aplegat uns setanta camins amb una llargada aproximada de 300 quilòmetres i que les consignacions del pressupost, les possibilitats del personal tècnic i les exigències del clima, ineludibles quan es tracta de camins de muntanya, no han permès d'abastar a una tasca tan enorme, a proposta de la Direcció de Carreteres, camins i ponts, ajornar la celebració d'un nou concurs i atendre mentrestant les sol·licituds admeses en l'anterior, sempre que els Municipis hagin fet ofertes de cooperació equivalents al 50 per 100 de l'import de la feina que la Mancomunitat esmerçarà en el camí.

(Sessió del dia 22 de març de 1922.)

ARBRAT

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

De conformitat amb el dictamen del Negociat de Carreteres, camins i ponts, autoritzar la societat anònima Riegos y Fuerza del Ebro per a tallar algunes branques de setanta quatre arbres existents a la carretera d'Arbós a la del Vendrell a Sant Jaume dels Domenys, quilòmetre 1, d'acord amb les condicions següents:

1.ª Vuit dies abans de començar els treballs d'esportament o neteja dels setanta quatre arbres del quilòmetre 1, hectòmetre 1, de la carretera d'Arbós a la del Vendrell a Sant Jaume dels Domenys, la companyia Riegos y Fuerza del Ebro, S. A., ho comunicarà a la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per tal de trametre les instruccions oportunes al capatàs-encarregat de la Secció que haurà de presidir l'operació.

2.ª L'operació de referència s'executarà sota la direcció de l'esmentat capatàs i ajustant-se a les instruccions que dicti.

3.ª Dels productes que s'obtinguin de la poda o esportament se'n faran feixos que es deixaran degudament apilats als llocs de la carretera que assenyali el capatàs, de manera que en cap moment puguin obstruir

o dificultar el trànsit, i quedaran de propietat de la Mancomunitat.

4.ª D'acord amb els arbitris corresponents a la zona quarta, establerts en el Pressupost vigent de la Mancomunitat de Catalunya, ve obligada la companyia Riegos y Fuerza del Ebro, S. A., a efectuar el pagament de 3'50 pessetes en la Secció de Caixa de la Mancomunitat pel permís a què es refereix la present concessió, requisit previ sense el qual no li serà permès començar l'esporgament de referència.

(Sessió del dia 8 de març de 1922.)

Autoritzar D. Josep Plans i Coll per a arrancar un plàtan situat junt a un dels portals de la casa de la seva propietat, que es troba en el quilòmetre 1, hectòmetre 2, del camí d'Artés a Pont de Cabrianes, mitjançant l'abonament de la quantitat de 15 pessetes en concepte d'arbitri corresponent a la zona quarta pel permís que s'atorga i l'import de l'arbre, tasat en 25 pessetes, havent de comprometre's, demés, a substituir-lo per tres plançons de la mateixa classe, les dimensions dels quals no siguin inferiors a 0'12 metres de diàmetre i 3'50 metres d'alçada de tronc, els quals es col·locaran en el quilòmetre 1 del camí esmentat i en els llocs que determini el sobrestant encarregat de la conservació de la dita via.

(Sessió del dia 15 de març de 1922.)

Comunicar a l'Ajuntament de Masllorenç que tenint en compte el temps que s'invertiria en trametre-li els plançons que sol·licita per a plantar-los a la carretera de Masllorenç a la de l'Estat d'Alcover a Santa Creu de Calafell, i el que caldria per a airejar els sots, demés de què la Mancomunitat té exhaurida la quantitat consignada a aquest efecte, pren esment el Consell de la seva petició per al vinent any econòmic.

— Comunicar a l'Ajuntament de Gualba que s'han donat ja les ordres oportunes perquè es procedeixi a la poda dels arbres del camí de Sant Celoni a Gualba, en son últim quilòmetre, especialment els situats en el terme que limita amb les cases del poble que formen el carrer de la carretera.

(Sessió del dia 22 de març de 1922.)

MATERIAL

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Aprovar els comptes de les despeses ocasionades per les reparacions parcials i adquisició d'accessoris per al funcionament dels corrons a vapor de les Demarcacions primera i segona durant els mesos d'abril, maig, setembre i desembre darrers, per un import de 12,224'25 pessetes, a lliurar a favor del Pagador segon de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts.

— Encomanar a l'Arquitecte de la Mancomunitat Sr. Rubió que faci, de conformitat amb les indicacions del susdit senyor Enginyer-director, el projecte de magatzem d'aparells d'obres públiques que s'ha d'eregir en els terrenys que foren adquirits amb aquesta destinació en els carrers de Argüelles, Padilla i Diputació.

— Adjudicar a D. Ferran Junoy, com a Director-gerent de la Maquinista Terrestre i Marítima, S. A., el concurs per al suministre de tres cilindres compressors de vapor de 15 tones de pes, en buit, mitjançant l'adopció de les modificacions dels aparells i addició dels accessoris i elements complementaris assenyalats en l'informe tècnic, per la quantitat de 66,750 pessetes per cada cilindre i 10,500 per el vagó tancat i el criu de trasllat

de 20 tones, la bomba per a la neteja en fred i el marcador de voltes.

(Sessió del dia 15 de març de 1922.)

COMUNICACIONS AÈRIES

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Informat dels treballs que es vénen realitzant per a obtenir la creació d'una Comissaria règia del projectat Port aeri de Barcelona, autoritzar els iniciadors perquè puguin fer esment dels treballs de la Mancomunitat en aquest assumpte, i de la simpatia amb què per ella fóra conajuvada la seva realització.

(Sessió del dia 7 de març de 1922.)

VÀRIA

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Tenint en compte el perill que representa per al trànsit en general de la carretera de Cornellà a Fogàs de Tordera, en el trajecte comprès entre Barcelona i Sant Andreu de Palomar, i també per als obrers de les brigades de la Mancomunitat de Catalunya que executen els treballs de reparació de la carretera de Gràcia a Manresa, les velocitats en què circulen per les dites vies gran nombre d'automòbils i camions, especialment els que realitzen proves de funcionament, encomanar a la Direcció d'Obres públiques de la Mancomunitat que, en ús de les atribucions que li corresponen en virtut del vigent reglament de policia i conservació de carreteres i camins veïnals, faci públiques les següents disposicions, de les quals el Consell es donà per assabentat:

1.ª Queda terminantment prohibit el pas d'automòbils i camions per la carretera de Cornellà a Fogàs de Tordera, en el tros comprès entre Barcelona i Sant Andreu, que circulen amb la placa «proves», per no haver obtingut l'autorització definitiva de circulació.

2.ª Queda també prohibit terminantment el pas d'automòbils i camions per la carretera de Gràcia a Manresa, des del seu origen al quilòmetre 7, que circulen amb la placa «proves», advertint-se que hauran de moderar la seva marxa a 5 quilòmetres per hora, com a màxim, els altres vehicles que transitin per la dita carretera en els trams que estan ja acotats amb el cartell de «precaució».

3.ª En els encreuaments de les dites carreteres amb altres, situats en les proximitats dels trajectes esmentats, seran col·locats els corresponents avisos, contenint les prevencions anteriors.

4.ª Les infraccions al que es disposa seran castigades amb les multes i sancions previstes en el Reglament de policia i conservació de carreteres i camins veïnals, i en el dictat per a la circulació de vehicles de motor mecànic.

— Aprovar les relacions presentades pel Pagador segon de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts corresponents al tercer trimestre de 1921-22: Una dels pagaments efectuats que estan subjectes a l'impost de 1'20 per 100 que percebeix l'Estat, important 2,562'51 pessetes, i l'altra, dels pagaments que estan subjectes a l'impost de 12 per 100, que cobra l'Estat en concepte d'utilitats, ascendint a 4,273'14 pessetes; havent de lliurar-se aquesta última quantitat a favor de l'esmentat Pagador perquè la faci efectiva a la Hisenda de l'Estat.

(Sessió del dia 12 de març de 1922.)

BENEFICÈNCIA I SANITAT

BENEFICÈNCIA

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Escollides les manifestacions del Conseller de Beneficència, Sr. Estadella, autoritzar-lo perquè ultimí els estudis encaminats a l'elaboració d'un projecte d'aprofitament per a major extensió dels actuals elements de la Banda de la Casa de Caritat de Barcelona, i, passant els antecedents al senyor Conseller d'Hisenda, puguin d'acord fixar la partida o partides del Pressupost on hagin de carregar-se les corresponents despeses.

— Encomanar a l'Arquitecte Sr. Joan Rubió els següents treballs:

Projectes de pavellons per a la instal·lació a Lleyda, Tarragona i Girona de les màquines de rentar, eixugar i planxar destinades al servei dels Establiments de Beneficència.

Projectes d'escoles de l'Hospici de Tarragona, de capacitat suficient per a seixanta pàrvuls, trenta nens i trenta nenes, amb aules per les classes teòriques i per les pràctiques.

Estudis preliminars de l'avant-projecte de la Institució per a la cura per l'aire de mar i pel sol a les platges de Tarragona (autorització per a cercar i proposar lloc d'emplaçament, investigació en els Establiments de Beneficència del nombre d'asilats que hi enviarian, etc.).

(Sessió del dia 8 de març de 1922.)

Encomanar al senyor Conseller de Beneficència l'estudi de la possible intervenció de la Mancomunitat en un plan de serveis per a la reeducació dels mutilats catalans a conseqüència de l'actual campanya del Marroc, passant, a aquest objecte, a l'esmentat senyor Conseller l'oferta de l'Enginyer D. Joan Antoni Cusi i Vidal.

(Sessió del dia 15 de març de 1922.)

Pendre esment de l'estadística de moviment d'asilats en els Establiments benèfics de Barcelona, corresponent al mes de gener, i del moviment d'asilats en els Establiments benèfics de Lleyda, durant el mes de febrer.

— Atès el dictamen del Cap de la Secció primera, amb el vist i plau del Conseller de Beneficència, manifestar a D. Joan Gibert, de Terrassa, tutor del presumpte alienat Salvador Surrallés i Cabassa, reclòs en el Manicomi de Sant Boy de Llobregat amb càrrec a la Mancomunitat de Catalunya, que és acceptada la seva oferta de la quantitat de 376'35 pessetes, que farà efectives per una sola vegada a la caixa de la Mancomunitat de Catalunya, en concepte d'auxili pel sosteniment de les despeses del malalt ocasionades a la Mancomunitat, quedant així sense efecte l'obligació imposada anteriorment a la família del dement d'auxiliar amb la quantitat de 50 cèntims diaris, entenent-se aquesta exempció eficaç desde la data que deixà de fer-se efectiva l'esmentada obligació, i posant-se aquest acord en coneixement de la Secció d'Intervenció, als oportuns efectes.

— Encomanar als Consellers Srs. Sol, Estadella, Bo-

fill i Matas i Riera que, assistits dels Srs. Campalans, Gali (D. Alexandre), Dr. Sayé i de tot el personal tècnic del Consell de Pedagogia i dels Serveis de Sanitat que estimin necessari, estudiïn les condicions i abast dels serveis de l'Escola d'Infermeres de la Caixa de Pensions per si amb el seu comès atén l'eficàcia que la Mancomunitat es proposa amb la creació de la seva Escola d'Infermeres, i, a l'objecte d'evitar duplicitat de serveis, informin de si podria arribar-se a una intel·ligència i fusió dels dos ensenyaments.

(Sessió del dia 16 de març de 1922.)

Autoritzar la Junta de Govern dels Establiments de Beneficència de Lleyda perquè concedeixi l'afillament de l'exposita Gregòria Josefa, núm. 1.037 del Registre de la Maternitat, als esposos D. Ramon Colillas i D.ª Filomena Vila, veïns d'Obiols, mitjançant la condició que els esmentats esposos en fer-se càrrec de la nena dipositin la quantitat de 250 pessetes en concepte de dot de l'afillada.

Autoritzar la pròpia Junta perquè concedeixi l'afillament de l'exposita Consol Cipriana, núm. 427 del Registre de la Maternitat, als esposos D. Joan Puigdemasa Vidal i D.ª Maria Musté i Saluci, veïns de Seu d'Urgell, mitjançant la condició que els esmentats esposos en fer-se càrrec de la nena dipositin la quantitat de 250 pessetes en concepte de dot de l'afillada.

Autoritzar també l'esmentada Junta perquè concedeixi l'afillament de l'exposat Agustí Hipòlit, núm. 1.060 del Registre de la Maternitat, als esposos D. Josep Pallàs Casanyé i D.ª Maria Dolors Josefa, veïns de Lleyda, mitjançant la condició que els esmentats esposos en fer-se càrrec del nen dipositin la quantitat de 250 pessetes en concepte de dot de l'afillat.

Havent-se de fer constar aquests afillaments en escriptura pública, o en acte o document privat, segons sigui més convenient, i comunicant-se aquests acords a la referida Junta de Govern, amb devolució dels documents corresponents, i a la Secció d'Intervenció de la Mancomunitat de Catalunya.

— A proposta del Cap del Negociat de Beneficència, amb el vist i plau del Conseller del Servei, acusar rebut a l'Excm. Sr. Governador civil de la província de Barcelona dels testimonis dels antes de reclusió definitiva dels dementes que seguidament s'esmenten, els quals es trametan al Director del Manicomi que correspongui, als efectes procedents:

Miquel Alavedra i Mimó, Eudald Arenyas i Arcarona, Josep Bea i Martí, Josep Colomer i Teixidó, Ramon Gimeno i Martínez, Joan Guri i Lozano, Ramon Macià i Rubrogent, Agustí Medina i Montes, Manuel Mula i Torres, Josep Monrós i Ribera, Pau Cerdà i Muset, Manuel Soro i Cardona, Martí Viñas i Parera, Joan Vives i Ferrer, Concepció Andreu i Casanovas, Nicolasa Angela i Flora, Vicenta Ayneto i Hernández, Francesca Bonaventura i Amat, Dolors Brunat i Balagui, Maria Cairol i Mogas, Carme Cárce i Alpuente, Josefina Comas i Gezlino, Maria Escalona i Domínguez, Concepció Estruch i Torrents, Emilia Pont i Roca, Anna Galera i Aro, Casta García i López, Dolors Godayol i Coll, Francesca Lozano i Lozano, Visitació Morte i Fornas, Concepció Palau i Oliver, Valentina Pérez i Fernández, Maria

Rallo i Verge, Palmira Tarafa i Parellada, Mercè Vila i Argelès i Marina Selva i Casanovas, tots naturals o veïns de la província de Barcelona.

— Acusar rebut als senyors Governadors civils de les províncies de Barcelona i Lleyda, segons correspongui, dels testimonis dels autes de reclusió definitiva dels dementats que seguidament s'esmenten, els quals es trametan al Director del Manicomi on estiguin asilats, als efectes procedents, sol·licitant-se dels Jutges municipals dels pobles del veïnatge la formació de l'oportú Consell de família dels malalts, manifestant-los la data en què ha estat decretada la reclusió definitiva i per quin jutjat, i a l'ensens el nom, cognoms i domicili del parent més pròxim dels referits incapacitats:

Antoni Ballonga i Miranda, Antoni Bisbal i Queralt, Pau Borrell i Serra, Ferran Coll i Bertran, Jaume Compte i Massó, Carles Cuadras i Marimon, Antoni Diví i Deu, Jaume Domènech i Tuban, Josep Farreras i Pascual, Josep Ferrer i Delgà, Joan Ivern i Orpinell, Francesc Isern i Borrell, Miquel Puig i Vila, Antoni Regàs i Salvador, Didac Ruiz i Torres, Cristòfol Ten i Badenes, Rosend Tortajada i Sunyé, Josep Vendrell i Pañella, Josep Vila i Costa, Rosa Barba i Bigordà, Maria Bordes i Armans, Adelina Bisbal i Pujadó, Teresa Borràs i Enrich, Núria Calderer i Bonet, Josefa Fontanilles i Mascaró, Margarida Fortesa i Mayol, Rosa Guitart i Cirera, Carme Güell i Morera, Maria Noguera Llímes, Antònia Pasteller i Salvatella, Dolors Pla i Gorchs, Madrona Prat i Casellas, Antònia Puig i Canals, Dolors Pujals i Moner, Teresa Raspall i Codorniu, Teresa Segura i Vilalta, Concepció Tarradas i Matamala, Palmira Teixidó i Mataró, Rosa Turner i Ros, Elvira Vilaró i Mateu, Dolors Vivet i Massana, Antoni Hugas i Cusidó, tots naturals o veïns de la província de Barcelona; Adrià Ferrer i Grau, Pere Jové i Bellet, Josep Porta i Duro, Teresa Catà i Vidal, naturals o veïns de la província de Lleyda.

— Autoritzar la Junta de Govern dels Establiments de Beneficència de Tarragona perquè efectui les obres en la sala-dormitori de nois de la Casa de Beneficència, satisfent-se son import total de 6,275'20 pessetes, amb càrrec al cap. 2.º, art. 7.º, part. 79 del Pressupost vigent de la Mancomunitat; comunicant-se aquest acord a la Junta de Govern de l'esmentada Casa de Beneficència i a Intervenció, als efectes oportuns.

— Autoritzar la Junta de Govern dels Establiments de Beneficència de Lleyda perquè efectui les obres en la Casa de Misericòrdia i Casa de la Inclusa, que han estat proposades pel senyor Arquitecte de la Mancomunitat, a l'objecte de introduir-hi millores de petit abast i d'urgent necessitat, satisfent-se son import de 8,200 pessetes amb càrrec al cap. 2.º, art. 7.º, part. 79 del Pressupost vigent de la Mancomunitat; comunicant-se aquest acord a la Junta de Govern dels esmentats Establiments benèfics, a l'Arquitecte de la Mancomunitat i al senyor Interventor, als efectes de la seva respectiva incumbència.

— Autoritzar la Junta de Govern dels Establiments de Beneficència de Tarragona per a efectuar les diverses obres de caràcter urgent i petita millora proposades pel senyor Arquitecte de la Mancomunitat, satisfent-se l'import, que ascendeix a la quantitat de 8,015 pessetes, amb càrrec al cap. 2.º, art. 7.º, part. 79 del Pressupost ordinari vigent de la Mancomunitat; comunicant-se aquest acord a la Junta de Govern, a l'Arquitecte i a Intervenció, als efectes de la seva respectiva incumbència.

— Esmerçar la quantitat de 77,500 pessetes, que figura en la part. 67 del Pressupost vigent, en subvencions a Establiments particulars de Beneficència, en la forma que en son dia acordi el Consell, a proposta del Conseller del Servei, i esmerçar oportunament, i també a proposta

del Conseller de Beneficència, el romanent de la partida 17,002'01 pessetes, núm. 71 del Pressupost vigent, amb destinació a Hospitals locals de les províncies de Girona i Tarragona, per estades de malalts.

(Sessió del dia 30 de març de 1922.)

SESSIONS DE LES JUNTES DE GOVERN DELS ESTABLIMENTS DE BENEFICÈNCIA

Notícies i documents

BARCELONA

Sessió del dia 17 de març de 1922. — Despatxats els assumptes de tràmit foren adoptats els següents acords:

Vista la comunicació del senyor Interventor general de la Mancomunitat de Catalunya trametent els Pressupostos per a l'exercici de 1922-23 dels Establiments dependents d'aquesta Junta, aprovats per l'Assemblea de la Mancomunitat, en la que hi figura una nova planta d'empleats, s'acordà fer la deguda proposta d'adaptació a la mateixa del personal administratiu que actualment exerceix llurs serveis en les oficines dels referits Establiments.

Quedar enterada d'haver, la susdita Assemblea de la Mancomunitat, adoptat l'acord d'autoritzar a la Junta per a procedir a la venda de les finques propietat dels referits Establiments que no siguin utilitzats per a serveis dels mateixos.

Quedar igualment assabentada de la disposició testamentària de D. Delfi Reguant i Sendra, instituint hereus seus universals, mitjançant determinades condicions, a l'Hospital de la Santa Creu i a la Casa de Caritat, acordant-se practicar les degudes gestions conjuntament amb l'Hospital de la Santa Creu per a l'acceptació.

Acceptar el pressupost presentat per D. Vicens Bofill per a la construcció d'una galeria subterrània a la finca «Torre dels Frares», que posi en comunicació els nous pavellons que s'hi han construït, amb l'antiga masia existent en la dita finca, i que fou transformada en alberg per a epilèptiques.

Gestionar, amb tota urgència, la deguda cessió de terrenys que resulten afectats pel plànol traçat per l'Arquitecte municipal D. Ezequiel Porcel per a l'obertura de la projectada via de 20 metres d'amplada per 600 de llargada que permeti posar en comunicació directa i ràpida la finca «Torre dels Frares» amb la de «Can Tarrida».

Confiar als Serveis tècnics d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya la plantació convenient d'arbres en la dita finca «Torre dels Frares», per tal de què aquesta, ateses les seves immillorables condicions de situació, pugui, posada ja en comunicació directa amb la de «Can Tarrida», ésser utilitzada per a esbarjo dels nois i noies de la Casa de Caritat, que en sa totalitat hi seran traslladats una vegada emplaçats en la mateixa els nous pavellons que, a l'efecte, han de construir-s'hi.

Gestionar l'augment del caudal d'aigua a la Casa de Caritat, en donar-se de non el servei amb l'aigua de Montcada que signé substituïda per la de Dos-rius en procedir-se a la canalització de la primera.

Quedar enterada d'haver-se fet comanda a la casa «Maquinaria Textil Rosell» de les quatre màquines rentadores que havia acordat la Junta adquirir amb destinació al servei de bugades de la Casa de Maternitat i Expòsits, com també d'haver estat encarregat a la casa Electromotores Vivó y Torras, S. A., un electro-motor de 5 HP i el quadre de maniobra per a posar en funcionament les dites màquines.

Es donà, finalment, compte d'haver ingressat a la

Caixa de la Casa de Caritat, entre altres de menys importància, els següents donatius: De l'Il·ltre. Sr. Vocal D. Ferran Valls i Taberner, 250 pessetes; del senyor Diputat a Corts per Manresa D. Josep Creixell, 200; dels Srs. Fontanals i Surís, germans, 500; de D. Eduard Belie, 100, i procedent del llegat de D. Josep Portus, 750.

— Autoritzar la Junta de Govern dels Establiments de Beneficència de Girona perquè porti a terme les obres d'instal·lació d'una Clínica d'Otorrinolaringologia en l'Hospital de Girona, satisfent-se son import de 1.112 pessetes amb càrrec al cap. 2.º, art. 7.º, part. 79 del Pressupost ordinari vigent de la Mancomunitat, comunicant-se aquest acord a l'expressada Junta de Govern, al senyor Arquitecte i a Intervenció, als efectes oportuns.

— Autoritzar la Junta de Govern dels Establiments de Beneficència de Lleyda perquè procedeixi a la construcció d'una Sala provisional d'Operacions en l'Hospital de Lleyda, satisfent-se el seu import total de 10.399'75 pessetes, amb càrrec al cap. 2.º, art. 7.º, part. 79 del Pressupost ordinari vigent de la Mancomunitat; comunicant-se aquest acord a la Junta de Govern referida, a l'Arquitecte i a Intervenció, als efectes conseqüents.

— Concedir una subvenció a la Rvnda. Mare Superiora de les Filles de la Caritat del Refugi Bressol de la ciutat de Girona, consistent en sostenir dues Filles de la Caritat en aquell Institut, mitjançant el pagament mensual, a comptar del dia 1.º d'abril de l'any proppassat, de la quantitat corresponent, o sia 10 pessetes mensuals per vestir i 1'50 pessetes diàries per menjar, per cada una de les dites Filles de la Caritat, amb càrrec a la part. 71 del Pressupost vigent.

— Aprovar el compte de les estades ocasionades en l'Hospital municipal de Ripoll, durant el tercer trimestre de l'any econòmic de 1921-22, que importa en total 2.049 pessetes, abonant-se el referit import amb càrrec a la part. 71, art. 5.º, cap. 2.º del Pressupost vigent de la Mancomunitat; comunicant-se aquest acord a l'Alcaldia de Ripoll i a Intervenció, als efectes oportuns.

— Expedir l'oportú lliurament, amb càrrec al capítol 2.º, art. 2.º, part. 60 del Pressupost vigent, a favor de l'Auxiliar interí de la Secció de Caixa de la Mancomunitat D. Josep A. Pérez i Guillén, per la quantitat de 201'01 pessetes, que, repartida en la forma que s'indica, constitueix l'import dels auxilis a les famílies que s'esmenten per raó del sosteniment de dementes:

A la família de Maria Herms i Puig, la quantitat de 112'50 pessetes pels socorsos de 12'50 pessetes mensuals, concedits per acord de la Diputació de Barcelona del dia 11 de novembre de 1913, corresponent aquest auxili als trimestres primer, segon i tercer de l'any 1921-22.

A la d'Emili Garcia i Torres, la quantitat de 52'82 pessetes pels socorsos concedits per acord de 14 de juliol de 1914, a raó de 12'50 pessetes mensuals, corresponent aquest auxili al primer trimestre del present any econòmic i trenta vuit dies del segon trimestre, o sia fins el dia 7 d'agost de l'any passat en què morí l'expressat dement.

A la de Joan de Torrents, la quantitat de 35'69 pessetes pels socorsos de 18'75 pessetes mensuals, concedits per acord de la Diputació de Barcelona de 14 de juliol de 1914, corresponent aquest auxili a cinquanta vuit dies del primer trimestre de l'actual any econòmic, o sia tot el mes d'abril i fins el 28 del mes de maig, data en què morí l'expressat dement.

TARRAGONA

Sessió del dia 14 de febrer de 1922. — Pendre esment d'haver millorat la situació de la infecció grippal que s'havia desenrotllat entre els asilats.

També prengué esment del raport de la fleca durant el mes de gener, del qual report es dedueix que el pa ha resultat a 6'48 pessetes els 10 quilos.

Quedar enterada del rendiment de l'hort durant el propi mes, el qual rendiment segons valoració de productes és de 296'15 pessetes.

Donar-se per assabentada de la comunicació d'agraïment de l'Associació Patronal d'aquesta ciutat, per haver acceptat la Junta el patronat de la fundació feta a favor dels fills de l'obrer assassinat Josep Reverter Queralt.

S'acordà trametre a la Mancomunitat de Catalunya la memòria redactada pel Cos mèdic de l'Establiment per encàrrec del senyor Ponent de Beneficència.

Tenir en compte a la seva oportunitat les proposicions formulades pel Cos mèdic per l'isolament de malalts epidèmics.

Autoritzar a l'exposita Eulàlia Espinach, veïna de Tarragona, per contraure matrimoni i retornar-li el dipòsit constituït a son favor, quan justifiqui ésser casada.

Admetre a les nenes Rosa i Maria Cendrós Aguadé, filles del veí Josep Cendrós, de Vilabella, així com a Francisco, Anton i Rafael Sangenis Aguiló, fills del veí Esteve Sangenis, de Vilaseca.

Pendre esment d'haver estat admesos en la Casa de Maternitat de Barcelona els nens majors que hi foren destinats a fi d'aprendre ofici.

Sessió del dia 28 de febrer de 1922. — Autoritzar al metge d'aquesta ciutat D. Anton Paris per a fer pràctiques de la seva professió en el departament de Maternitat, al costat del Director de la Clínica.

Aprovació de fondos pel Consell, corresponent al mes de febrer, el montant dels quals és de 21.332'14 pessetes.

Completat l'expedient d'ingrés dels nens Andreu, Jeroni i Josefina, filles de la veïna Josefa Chavarria Garcia, de Tortosa, fou autoritzada la seva admissió.

Autoritzar el matrimoni de l'exposita Marina Martorell, de Sant Sadurní d'Anoya, amb el seu conveí Enric Parellada, i el de Josefa Ripoll, d'Amposta, amb Josep Bayerri Royo.

Per iniciativa dels asilats se'ls autoritzà per instaurar un Pomell de Joventut, sots el nom de Violetes del Jardí.

Acceptar amb agraïment l'oferta del Club Gimnàstic de posar certs dies a disposició dels nens el magnífic camp d'esports que aquella entitat posseeix.

Sotmetre a l'aprovació del Consell el complement de pressupost d'obres per a l'acabament de la Sala-dormitori de nens.

Sessió del dia 14 de març de 1922. — Pendre esment del resultat de l'elaboració de pa durant el passat mes de febrer, que ha resultat a 6'20 pessetes els 10 quilos.

Felicitar als novells pomellistes de la Casa per la constitució de l'associació, posant-la sots la protecció i autoritat de la Junta.

Ordenar el reingrés a l'Establiment de les nenes Maria Castells i Maria Pla, per ser convenient així al benestar de les mateixes.

Autoritzar l'ingrés dels vells Josep Giné Giné, veí de Marsà, i Maria Teresa March, natural de Garcia.

Retornar a l'exposat Sebastià Blanch, de Tivenys, la quantitat que constituïren a son favor els seus afil·lants, per quant ha contret matrimoni.

Pel mateix motiu s'ordenà la devolució del dipòsit fet a favor de Brauli José Marzo, veí d'Alforja.

Autoritzar el matrimoni de Josep Ventura amb Teresa Colomines Tomas, abdos veïns de Tortosa, com també el de Josep Matias Ripoll que ho és de Santa Eulàlia de Vilapiscina.

Concedir una pensió d'al·letament al veí Bartolomé

Mercadé Guàrdia, de Pobla de Montornès, per la seva filla bessona Esperança.

Sol·licitar de la Mancomunitat l'asilament en un establiment apropiat del nen Ignasi Loes Moran, per estar atacat d'una enfermetat nerviosa que fa necessari tractament especial.

Per no produir la documentació necessària es deixà en suspens l'admissió del fill del veí Josep Sanromà Estil·les, de Valls.

Sessió del dia 28 de març de 1922. — Anunciar el pagament de pensions d'al·letament, gràcia i orfenesa.

Autoritzar el matrimoni de l'expòsit Jaume Espinós, de Benifalset, amb Teresa Duran Panisello.

Celebrar, com de consuetud, la festa patriòtica de Sant Jordi, la qual tindrà aquest any especial encant per tenir lloc a l'església de l'Establiment la inauguració dels Pomells de Joventut d'aquesta ciutat, entre ells el que acaba de ser instaurat a la Casa.

LLEYDA

Sessió del dia 6 de març de 1922. — Amb assistència dels Srs. Vicens, Agelet, Solé i Pinell, es reuní la Junta prenent els següents acords:

Admetre a la Casa de Misericòrdia, quan per torn li correspongui, a Lluçiana Camí i Tarín i a Manuel Solé Balcells, de Castellserà.

Acordar el reingrés als asils de Ramona Masià Navarro, nada a Orcau.

Concedir la pensió d'al·letament demanada per Agustí Pagès Giralt, de Balaguer, per un dels seus fills bessons.

Admetre a la Casa de Misericòrdia a Josep Sana-huja Trilla, d'Utxafava.

Concedir, amb caràcter interí, l'afillament de l'expòsita Gregòria Josepa, núm. 1.037, als esposos Ramon Colillas i Filomena Vilàs, i el de l'expòsit Agustí Hipòlit, núm. 1.060, als esposos Josep Pallàs i Maria Dolors, de Lleyda, mitjançant la condició de què els dotin amb la quantitat de 250 pessetes, i trametre els expedients al Consell Permanent de la Mancomunitat per a la seva resolució definitiva.

Traslladar la pensió d'al·letament del bessó Pere Fo a la seva germana Concepció.

Aprovar les relacions de queviures necessaris per al sosteniment dels asils durant el mes de març, que importen 11.004'80 pessetes els de la Casa de Misericòrdia, 7.121'16 pessetes els de la Maternitat i 4.822'96 pessetes els de l'Hospital.

Autoritzar l'adquisició de materials d'obres per un total de 382 pessetes.

Anunciar un concurs per a contractar els articles de consum per al primer trimestre del vinent exercici econòmic.

Aprovar els comptes de queviures comprats durant el mes de febrer, que importen en juny 21.044'94 pessetes.

Autoritzar l'adquisició de venes i cotons amb destinació a l'Hospital, per un valor aproximat de 700 pessetes, i aprovar una factura de la Casa Dalmau, de 599'45 pessetes, per medicaments.

Aprovar la relació de jornals del muntador del taller mecànic, que importa 176 pessetes.

Aprovar una factura de Claudi Baiget, de 9'30 pessetes, per material elèctric.

Aprovar les factures de Jeroni Martí, pel valor total de 242'15 pessetes, per material de pintura.

Autoritzar l'adquisició de material per les escoles, que importa en juny 1.083'30 pessetes.

Contribuir amb 1.692'15 pessetes a la construcció

d'una claveguera al llarg del carrer del Dr. Robert, amb el que toca la Casa de Misericòrdia.

Sessió del dia 14 de març de 1922. — Amb assistència dels Srs. Jaques, Agelet, Pinell i Solé, presidits per don Josep M.ª Vicens, celebrà sessió, prenent-se els següents acords:

Concedir la pensió d'al·letament demanada per Pau Rocaspana per un dels seus fills bessons.

Concedir les pensions d'al·letament demanades per Francesc Genís, veí de Toloriu, per a dos dels tres bessons que ha infantat la seva filla Maria Genís Viladomat.

Concedir, amb caràcter provisional, l'afillament de l'expòsita Carme Rita a Pau Nuet, veí d'Andorra, i la de l'expòsit Antoni Jaume, núm. 1.182, demanat pels esposos Josep Palomés i Josepa Riera, veïns d'Alguayre, mitjançant la condició de què els dotin amb 250 pessetes.

Expedir un certificat referent a l'expòsit Ramir Rodrigo, núm. 14, als efectes de quintes.

Aprovar una relació de material per a la impremta de la Casa de Misericòrdia, que importa 1.996 pessetes.

Aprovar tres factures de la Casa Sarradell, de 348 pessetes, per cent setanta quatre sacs de serradures despesats per a calefacció.

Aprovar altres cinc factures, que importen en juny 557 pessetes, per materials d'instal·lació del taller mecànic.

Aprovar altra factura de Jeroni Martí, que importa 153 pessetes, per material de pintura.

Admetre en torn a la Casa de Misericòrdia a Antònia Prats i Balcells, de Lleyda.

Aprovar una factura de la Sra. Vidua de Marquès, de 3.372 pessetes, import de les robes facilitades durant l'hivern a la casa de Misericòrdia.

Aprovar una factura de Josep Florensa, de 19'75 pessetes, per material de pintura, i altra de Josep Palau, de Barcelona, de 691'60 pessetes, per fusta que s'ha comprat amb objecte de construir el menatge de les escoles dels asils.

Concedir una gratificació a la dactilògrafa Teresa Montalà pels bons serveis que presta.

Encarregar a l'Arquitecte que estudiï la forma de construir una necessària a les habitacions del porter de la Casa de Misericòrdia.

Sessió del dia 20 de març de 1922. — Amb assistència dels Srs. Pinell i Solé, presidits per D. Josep M.ª Vicens, celebrà sessió la Junta prenent els següents acords:

Aprovar una relació de materials pel taller mecànic, que importa 165'40 pessetes, i altra de material d'ensenyament per a les escoles dels asils, que ascendeix a 95'20 pessetes.

Admetre a la Casa de Misericòrdia a Ramon Joan-martí Durro, veí de Sas (Benés), pobre i impedit pel treball, i Marian Casals Segura, de Corbins, orfe de pare; i en la Casa de Maternitat als orfes Francesc i Llibertat Llarde Marsal, de Lleyda.

Formalitzar l'afillament de l'expòsita Maria Montserrat, núm. 932, demanat pels esposos Domènec Musall i Leonor Valladaura.

Admetre a l'Escola de Sords-muts de la Casa de Misericòrdia a Pere Duro Solé, de Coll de Nargó.

Aprovar una factura de la Casa Lorrilleux i C.^a, de Barcelona, de 7'25 pessetes, per material d'impremta, i altra de Josep Aresté, de 123 pessetes, per material d'oficina.

Aprovar el compte dels materials d'obres comprats durant el mes de febrer, que importen 382 pessetes.

Aprovar els comptes de queviures despesats durant el mes de febrer, que importen els de la Casa de Misericòrdia 8.295'85 pessetes, els de la Maternitat 5.291'24 pessetes i els de l'Hospital 1.859'92 pessetes.

Aprovar dues factures de la Casa Hartmann, de Barcelona, per un total import de 635'20 pessetes, per material i medicaments de l'Hospital.

Prorrogar fins al dia 16 del mes d'abril el termini d'admissió de sol·licituds per al concurs-oposició a la plaça de Mestre de música de la Casa de Misericòrdia.

Sessió del dia 27 de març de 1922. — Fou presidida pel Conseller de Beneficència i Sanitat, Dr. D. Josep Estadella, assistint-hi els Srs. Jaques, Agelet, Solé, Pí-nell i Sol.

Es prengueren els acords següents:

Admetre a l'Escola de Sords-muts a la nena Antònia Ribé Bosch, d'Alamús.

Remetre l'expòsita Maria Mercè, ním. 1.199, a la seva mare Elvira Amorós per haver-la reconegut com a filla natural.

Admetre a la Casa de Misericòrdia a Joan Sasada, de Lleyda.

Contestar al Jutge d'Instrucció de Lleyda que si vol la partida de neixement de l'asilat Marian Blanch Cazador, ha de demanar-la al Jutjat municipal.

Aprovar les següents factures: una, de D. Ramon Urrixa, de 12 pessetes, per a material d'escriptori; altra, del mateix, de 95'20 pessetes, per a material escolar; altra, de D.ª Teresa Eugènia Arbonés, de 78'50 pessetes, per a l'adquisició de sangonelles; altra, de la casa Lorilleux i C.^a, de 39'75 pessetes, per a material d'impremta; altra, de D. Josep Claramunt, de 23 pessetes, per a instal·lació d'aigües; altra, de la casa Dalmau i Oliveres, de 224'75 pessetes, per a medicaments; altra, del regent de la impremta, de 110'30 pessetes, per a petites despeses; altra, de V. i Pílls de P. Vilalta, de 133'20 pessetes, per a material de tallers; altra, de D. Joan Florensa, de 32 pessetes, pel mateix concepte; i altra, de D. S. Sufé Ribera, de 1'50 pessetes, també per a material de tallers.

Nomenar porter de la Casa de Maternitat a Jaume Ribes Petanàs.

Aprovar les factures del fluid despesat en els asils durant els mesos de gener, febrer i març d'enguany, que importen en junt 1.016'51 pessetes.

Adjudicar el concurs de subministre per al primer trimestre del vinent exercici econòmic 1922-23.

MEMÒRIA

SOBRE UN VIATGE D'ESTUDI A FRANÇA, BÈLGICA I ITÀLIA, QUE PRESENTA AL CONSELL PERMANENT DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA EL DR. D. SALVADOR VIVES, METGE-DIRECTOR DEL MANICOMI DE SALT, RELATIVA A L'ASSISTÈNCIA FAMILIAR DELS ALIENATS A AQUELLS PAÏSOS, I NOTICIA SOBRE ALGUNES INSTITUCIONS I SERVEIS DE PSIQUIATRIA EN ELS MATEIXOS

(Continuació)

I

L'assistència familiar a Bèlgica La Colònia lliure de Gheel

Origen de la Colònia de Gheel. — Règim i organització de la mateixa. — Infermeria: serveis mèdic i administratiu. — Funcionament d'una secció de la Colònia. — Moviment de malalts i estadístiques: formes mentals tractades a Gheel.

Hi ha a Bèlgica dues colònies d'alienats: la Colònia de Gheel per la Bèlgica flamanda, i la Colònia de Lier-

neux per la Bèlgica valona. La Colònia de Lierneux fou instituída per la província de Lieja, en 1884, prenent patró de la de Gheel; darrerament hi havia a Lierneux uns 500 alienats, distribuïts en una població de 2.500 habitants. Nosaltres no hem visitat aquesta Colònia per tenir el mateix règim i organització que la de Gheel, que descriurem detalladament.

Gheel és un dels municipis més importants i sens dubte el més interessant del camp d'Anvers. Situat damunt la línia fèrria Anvers-Gladbach, a uns 12 quilòmetres de Herenthals, limitat al nord pel riu petit Nèthe i al sud pel gros Nèthe, Gheel s'ofereix com un agradable i sorprenent oasi en mig dels boscos, de les dunes i dels magres conreus que donen a la regió arenosa de la Bèlgica septentrional un aspecte de bellesa un poc aspre.

El municipi de Gheel té una superfície de 10.853 hectàrees i una població de més de 15.000 ànimes. Consta de 9 parròquies i té unes 3.000 llars, de les quals cap a 1.400 hospitalitzen alienats.

El centre del municipi, constituït per una aglomeració urbana d'uns 5.000 habitants, ofereix l'aspecte d'una petita vila amable i endreçada; hom pot admirar-hi la Gran Plaça, l'església de Sant Amand, la Catedral gòtica de Santa Dymphna amb les seves obres d'art i els seus records històrics, el pati de l'Hospital civil, etc. Al voltant d'aquesta aglomeració principal hi ha unes vint-i-dues localitats veïnes, petits poblets distribuïts en mig d'un camp que es perd en l'horitzó, pla com la mà, fèrtil, ben conrat. La monotonia del paisatge és trencada per les grans clapes roges de les teulades de masies i veïnats i les petites taques blanques de les finestres, nevades de puntes i randes. L'entrada d'un gran nombre de cases, tant a la vila com a fora, està solament defensada per una vidriera, i la immensa majoria de finestres i obertures, àdhuc en els baixos, no tenen finestrons...

Quan i com el costum d'hospitalitzar i tenir cura dels alienats s'és introduït entre els habitants de Gheel?

Diu la llegenda que cap a les darreries del segle VI.^a una virtuosa donzella anomenada Dymphna, filla del rei d'Irlanda, per tal de sotraure's a l'obsessió morbosa del seu pare qui volia contraure amb ella una unió incestuosa, fugí de la seva pàtria acompanyada de son confessor Géréberne. La barca que els portava pregué terra a les platges de Flandes.

Internats en el país, cercaren refugi a Gheel, on cregueren trobar un asil segur, mes els enviats del rei, seguint el rastre dels fugitius per les monedes d'or que aquests havien anat desprenent en el viatge, varen descobrir el refugi; els soldats del rei mataren al vell sacerdot, el rei mateix decapità la seva filla al bell mig de la plaça de Gheel. En el lloc del sacrifici rebia sepultura la despulsa de la virtuosa Dymphna.

La curació d'un obsadat, guarit de sobte en tocar la pedra de la sepultura, va bastar perquè corrés la veu del miracle i per atraure malalts de totes les contrades veïnes. Altres curacions extraordinàries, esdevingudes d'identica manera al peu de la tomba de la verge màrtir, consagraren el seu renom de santa, i cada dia foren en major nombre els alienats que anaven a cercar la salut a Gheel.

Així esdevingué Gheel un lloc de peregrinació pels desgraciats dementes; el seu crèdit i la seva fama perduren a través dels segles.

En arribar a Gheel, els peregrins dementes eren rebuts i allotjats en una dependència de l'església dedicada a Santa Dymphna, dependència dita «Ziekenkamer» o «casa dels malts», interessant construcció adossada al campanar de l'església i de la qual encara avui dia hom pot veure'n la disposició i confort tot especials.

Secceia sovint, però, que per raó d'una concurrència

extraordinària de peregrins, la Ziekenkamer esdevenia insuficient; hom buscava llavors les cases veïnes de l'església per allotjar-hi els dementos. Fou d'aquesta manera que els habitants de Gheel s'acostumaren de bona hora al contacte i convivència amb els alienats i que la pràctica de l'assistència familiar s'hi organitzà i extengué de dia en dia. Se sap que des del segle XVII^a — època en què ja els dementos eren tinguts a Gheel per malalts — una bona part dels habitants d'aquest municipi hospitalitzaven a casa llur un o diversos alienats. Reglaments molt assenyats i prudents eren dictats pels regidors de Gheel a fi de prevenir els abusos que haurien pogut cometre's. Un capítol de deu canonges, adscrit a l'església de Santa Dymphna, dirigia el tractament religiós a l'església i vigilava fora d'ella els tractaments prestats als dementos per les famílies gheeleses.

S'anà creant així a Gheel una institució de caràcter semi-religiós, semicomunal, destinada a l'assistència familiar dels alienats, de la qual s'incantà l'Estat belga en 1852. Reorganitzada per l'Estat belga, la Colònia de Gheel ha anat creixent i desenrotllant-se, assolint una reputació realment mundial.

La Colònia de Gheel és, essencialment, una institució de beneficència que depèn directament del Ministeri de Justícia i està col·locada sota l'autoritat immediata d'un Metge-director. Hi són també acollits alguns malalts pensionistes, hospitalitzats sempre per mediació del Metge-director, el qual té cura de tot ço referent a llur assistència.

La Colònia té per objecte el tractament en règim familiar de les afeccions mentals. Totes les formes d'alienació mental poden ser-hi assistides; en són excluits solament aquells alienats amb els quals és precís usar continuadament mitjans de contenció, els malalts constantment perillosos per ells mateixos o per les persones que estan prop seu i aquells que sofreixen una afecció mental que per la seva naturalesa podria ocasionar perturbacions de l'ordre i decència públiques. Una experiència quotidiana ha demostrat a Gheel que molts alienats que són perillosos dins l'ambient de llur pròpia família esdevenen a la Colònia pacífics i inofensius, tant gran és la influència del canvi de mitjà i dels procediments de suavitat que la població de Gheel té envers els malalts de la ment.

L'escollir la família on l'alienat haurà d'ésser assistit és una qüestió molt important i a voltes molt delicada. En general, els artesans són confiats a famílies que exerceixen el mateix ofici; els malalts de ciutat són col·locats en famílies burgeses del centre de la vila; els camperols allotjats entre els agricultors...

A cada llar no poden haver-hi mai més de dos malalts. El gran nombre de llars de què es disposa a la Colònia permet una selecció variada, i l'adaptació de l'alienat al nou mitjà es fa d'habitud en les millors condicions. Les famílies dels malalts de pagament, guiades pel consell del Metge-director, escolleixen una pensió al seu gust. Per als indigents, l'elecció és deixada en mans dels metges de la Colònia i d'un Comitè de plaçament, del qual parlarem més endavant. Els malalts que no procedeixen d'un asil són admesos a la Colònia de Gheel mitjançant les mateixes formalitats legals que són necessàries per l'ingrés en un manicomí belga. Davant la llei, la situació dels alienats assistits a Gheel és la mateixa que la dels psicòpates tractats en un manicomí.

Després d'un costum iniciat fa uns tretze segles, l'assistència familiar dels alienats sembla haver esdevingut més que una habitud, ja gairebé una necessitat per la població ghelesa. Nosaltres visitarem a Gheel algunes masies recentment construïdes, els plànols de les quals havien estat tracats preveient ja les habitacions que serien destinades als alienats; habitacions que s'ajustaven a les condicions exigides per la direcció de la Co-

lònia. No tothom qui ho demana pot ser a Gheel acceptat com a família custodi; per ser admès com a tal, el sol·licitant ha de provar que observa bona conducta i, al mateix temps, que frueix d'un cert benestar. Ja de natural bons i condescendents amb llurs pensionistes, els custodis reben una instrucció professional de caràcter elemental, perfeccionant-se així en llur delicada missió.

Per les conveniències del servei mèdic la Colònia de Gheel està dividida en quatre seccions. Sota el control del Metge-director hi ha al front de cada secció un metge responsable, assistit de dos inspectors de secció o infermers en cap. Metge i infermers visiten constantment els malalts en les cases on són allotjats. Els metges de la Colònia tenen prohibida la clientela privada: funcionaris del Ministeri de Justícia han de consagrar-se enterament al servei de llurs malalts.

Cada secció posseeix una casa de banys on els malalts són periòdicament conduïts per llurs custodis. Més endavant descriurem detalladament el funcionament d'una secció, car les seccions constitueixen cadascuna d'elles un centre autònom de la Colònia i és en elles, com diu el Dr. Meeus, antic Director de Gheel, on realment batega el cor del patronatge familiar.

El servei religiós està assegurat de manera que satisfaci totes les exigències dels malalts i de llurs famílies. Un capellà catòlic està especialment adscrit a la Colònia, i un pastor protestant i un rabí compleixen regularment prop de llurs correligionaris els deures del seu ministeri.

La vigilància i la inspecció són a Gheel molt severes.

Independentment del personal de la Institució, Metge-director, Metges de secció i Inspectors que seguidament estan en relació amb els alienats, la vigilància dels malalts assistits en el municipi de Gheel és confiada a dos organismes especialment constituïts amb aquest objecte: la *Comissió superior* i el *Comitè permanent* de plaçament i d'inspecció local de la Colònia de Gheel.

La Comissió superior compta entre els seus membres el Governador de la província d'Anvers, el Procurador del Rei, el Jutge de pau del cantó, l'Alcalde i el Rector degà de Gheel. La vigilància d'aquesta Comissió s'exerceix principalment sobre el personal empleat, el règim medical, el règim econòmic, l'alimentació, l'abillament la ventilació i calefacció dels dormitoris, el règim higiènic, etc. Cadascun d'aquests extrems és objecte de disposicions reglamentàries detallades.

Al costat de la Comissió superior funciona el Comitè permanent, integrat per l'Alcalde de Gheel; un *sechevin* (magistrat de la ciutat adjunt a l'Alcalde en els països baixos; aquest càrrec sembla equivalent el nostre tinent d'Alcalde); tres membres, nomenats pel Ministre de Justícia, i els metges de la Colònia. Aquest Comitè està encarregat de la col·locació dels alienats pobres i d'aquells pensionistes les famílies dels quals no han designat el custodi, vetlla pels interessos dels alienats, vigila les famílies que tenen pensionistes i proposa l'exclusió d'aquelles que han deixat d'oferir les condicions prescrites o bé que han faltat a les disposicions reglamentàries, concedeix primes i recompenses especials als custodis que es distingeixen per llur humanitat i cura que tenen dels malalts.

A més d'aquesta vigilància especial i minuciosament organitzada, a més de la que exerceixen els parents i amics dels malalts que poden sempre visitar-los, hi ha la de la població mateixa de Gheel, amb la qual els alienats conviuen materialment i moralment, que exerceix constantment un control indirecte, però d'eficàcia indubitable, ens diuen els metges de la Colònia. Ells confien molt en aquest control, per tal com l'hospitalitzar alienats constitueix per Gheel un orgull col·lectiu, així com també en la vigilància que mútuament s'exerceixen els mateixos custodis. Sembla que a Gheel l'haver de retirar a una família el malalt que assistia per raó

de mais cuidados, porta a aquella, a part del perjudici material, una disminució en el concepte públic.

Els malalts assistits a la Colònia de Gheel frueixen dins llur infortuni de tots els aventatges de la llibertat i de la vida de família: contacte permanent amb persones normals, treball voluntari apropiat a llurs aptituds i a llurs preferències, passeigs, distraccions, etc.

Aquesta llibertat és, no obstant, temperada en interès dels malalts mateixos; és així que la freqüentació de tavernes i cafès és sols permesa als alienats més tranquils i de bon comportament i encara només fins a certes hores; que està també absolutament prohibit als empleats d'aquells establiments de servir-los begudes alcohòliques (prohibició establerta per una ordinació comunal), i que les famílies custodi venen obligades a vetllar perquè els alienats siguin a casa a l'hivern a les quatre de la tarda, i a l'estiu a les vuit, llevat de les excepcions expressament autoritzades pel metge.

Un poc a les afores i cap al costat sud de la vila de Gheel hi ha la Infermeria, que funcionalment representa el centre superior de la Colònia. Entorn de la Infermeria es troben les habitacions dels metges: un pavelló independent per cadascun.

La Infermeria pot hospitalitzar 100 malalts: 50 homes i 50 dones, i conté també les dependències necessàries pels serveis administratius. Anex a la Infermeria hi ha un pavelló per autòpsies i investigacions anatomo-patològiques i biològiques.

La Infermeria, inspirada en les idees del gran psiquiatra belga Guislain, fou construïda sota la direcció del Dr. Bulkens, antic Metge-inspector de la Colònia. Consta d'una ala esquerra on hi ha instal·lades les oficines de la direcció i la secció de dones, i d'una ala dreta, amb les oficines del secretariat i economat, el magatzem de robes i la secció d'homes; en els jardins es troba a cada costat un pavelló d'isolament per malalties infeccioses.

Com que la Infermeria no respon al que actualment té d'ésser un servei destinat al tractament de psicòpates aguts, el Metge-director de la Colònia, Dr. Sano, projecta la construcció de dos nous pavellons d'admissió, capaços cadascun per 25 malalts. Els plànols d'aquests pavellons, traçats d'acord amb les necessitats a què ha d'atendre la terapèutica dels malalts mentals aguts, han estat inspirats pel Dr. Sano i tenen ja l'aprovació del Ministeri de Justícia. Ens digué el Dr. Sano que dintre poc es començaria llur construcció i que simultàniament s'aixecaria, veí a la Infermeria, un gran edifici destinat a rebre infants anormals i deficientes, que seran després del tractament mèdico-pedagògic necessari, distribuïts com els alienats entre les famílies de Gheel.

El malalt, en arribar a Gheel, és posat en observació a la Infermeria, on persegueix el temps necessari per permetre al Metge-director d'estudiar el caràcter de la seva afecció mental i d'assegurar-se que aquesta no presenta reaccions incompatibles amb el règim d'una Colònia oberta. A més de lloc d'observació per als malalts que ingressen, compleix també la Infermeria altres serveis. Així, quan els alienats ja col·locats dins les famílies contranuen malalties que reclamen una cura especial i continuada, o bé quan manifesten tendències a evadir-se o esdevenen violents, llavors són retornats a la Infermeria, on, com es comprèn, la vigilància i el tractament poden ésser més acurats. Sempre, però, sigui el que es vulgui el motiu que ha fet necessari el retorn del malalt a la Infermeria, el seu sojorn hi és essencialment temporal, car tan aviat com és possible el psicòpata és enviat de nou a la família custodi que l'assistia. El malalt sols és reintegrat a un manicomi quan el metge es convenç que, malgrat tot, aquell no podrà adaptar-se al règim familiar.

La Colònia de Gheel compta amb sis metges: el Metge-director — que té l'alta direcció i responsabilitat tant del servei mèdic com dels serveis administratius —, quatre metges de secció i un metge per al Laboratori, que ajuda al Director en el treball de la Infermeria. El personal administratiu comprèn un Secretari, que està a les ordres immediates del Metge-director, i tres empleats: un caixer i un empleat; un cap de magatzem i dos empleats.

La pensió mínima pels alienats de beneficència és actualment de 900 francs a l'any, abonats a l'Administració de la Colònia per la corporació pública, estat o província que estigui obligada a socórrer el malalt. Els alienats de pagament abonen una pensió que oscil·la entre 1,500 i 2,000 francs, havent-hi també pensions de 5,000 i 10,000 francs. Les pensions totes, tant les de malalts de beneficència com les de malalts de pagament, són abonades íntegres a l'Administració de la Colònia; aquesta es reserva el 14 per 100 de llur import per constituir un fons del qual surten els honoraris dels metges, els sous dels empleats i les despeses d'abillament dels malalts de beneficència, així com també de renovació de la roba de llit i furniment de mobles per les cambres que aquells ocupen.

Les famílies que tenen un malalt de beneficència percebeixen, per dia i per malalt, el següent: 3 francs si estatgen un malalt que treballa; 3'10 francs si el malalt no treballa i és endreçat, i 3'29 francs si el malalt presenta *gafisme*.

Els malalts que treballen percebeixen íntegre el guany que obtenen amb llur treball i són lliures de contractar-se allà on bé els sembli, ja sia a casa del custodi mateix, ja sia en una casa estranya. Els que treballen a la Infermeria i serveis generals són remunerats amb 0'50 francs diaris.

A la Colònia de Gheel les famílies que assisteixen malalts reben una instrucció professional de caràcter elemental, que els és proporcionada mitjançant conferències, donades principalment en dies de festa en diferents llocs de la municipalitat i seguides de preferència per les noies i dones joves.

En aquestes conferències els metges expliquen als custodis: 1.ª Nocions generals sobre la higiene corrent: la temperatura, l'aire, l'aigua, els aliments i la higiene personal i de l'habitació; 2.ª Nocions sobre l'origen de les malalties i especialment de les microbianes i llur transmissió; 3.ª Nocions generals sobre les principals afeccions internes i externes, cuidados generals a donar a un malalt, conducta a seguir en casos d'accident, pràctiques de cures, vendatges, revulsius, enemes, envoltoris humids, etc.; 4.ª En el capítol especial de les malalties mentals, consideracions generals sobre les psicopaties amb algunes explicacions sobre les principals varietats: psicosis congènites, epilèpsia, paràlisi general, estats d'excitació i de depressió, deliris i demències.

Una colònia familiar tan vasta com la de Gheel és indubtablement aventatjós de dividir-la en seccions. Sota el control general del Metge-director les seccions constitueixen centres autònoms que faciliten i milloren l'administració, la vigilància i el servei mèdic.

La Colònia de Gheel està dividida en quatre seccions independents, cadascuna de les quals compta amb un metge, dos vigilants-infermers o inspectors i un banyista que resideix a l'establiment de bany. Aquest establiment constitueix en certa manera el petit centre de cada secció.

El metge visita els alienats de la secció a casa llur, almenys una vegada al mes. Els psicòpates aguts i curables han de ser visitats cada setmana, si més no, una vegada, i els que sofreixen una malaltia intercurrent tan sovint com aquesta ho reclami. L'inspector visita a part de secció que té designada almenys dues vegades

al mes, i, ultra això, ha de portar a llur destinació els avisos d'ordre administratiu que li donen el Metge-director i el Secretari del Comitè Permanent. Les visites que es fan als malalts són inscrites en una llibreta dita d'llibreta de visites, amb indicació de la data; el Metge signa, l'Inspector posa senzillament un timbre amb la data. Cada alienat té la seva llibreta especial, que guarda el custodi. Demés de la llibreta de visites, a cada casa que hospitalitza malalts hi ha una altra llibreta on són registrats els mobles de la cambra del malalt, la roba del lli i objectes diversos.

Cada mati els dos inspectors donen compte al Metge de la secció de la tasca que han fet el dia abans; els Inspectors inscriuen en un carnet, dia per dia, totes les cases que visiten amb els detalls i observacions pertinents. El Metge signa damunt el carnet, amb la data del dia, afegint-li el seu propi report, en el qual s'expressa el poble que ell ha visitat el dia anterior i els noms dels alienats que estan malalts. Amb llurs propis carnets i el report diari del Metge els Inspectors es dirigeixen al despatx del Metge-director, el qual controla les dades proporcionades i dona, si és necessari, indicacions al Metge i ordres als Inspectors.

Generalment el Metge de secció és l'encarregat de la correspondència amb les famílies dels seus alienats i és ell també qui les adverteix en cas de malaltia.

Cada tres mesos el Metge de secció fa un report sobre les funcions genitals de les alienades, a l'objecte d'evitar embarrassos desconeguts; també cada tres mesos adreça al Metge-director un report complet sobre els detalls dels serveis de la seva secció. Cuida, demés, de tenir al dia les fulles d'observació de tots els malalts de la seva secció i inscriu en elles les modificacions que presenta llur estat físic i mental. Porta, finalment, un registre on són inscrits els noms dels custodis, els noms dels alienats i el diagnòstic de llur malaltia mental. Cada setmana, en un dia fixe per cada secció, es fa la distribució dels efectes de vestir als custodis. L'Inspector quan fa la visita del seu districte pren nota dels efectes a furnir, omple un val i el signa; el Metge controla el val i el Cap de magatzem el despatxa.

També cada setmana hi ha un dia de banys a la secció. El banyista adverteix als custodis que han d'acompanyar llurs pensionistes als banys. El Metge es troba present mentre es donen els banys, i inscriu en un registre, amb expressió de la data, el nom dels alienats banyats, duració i temperatura del bany, i pes de l'alienat. El pes s'inscriu també en la llibreta de visites; així el Metge, per comparació amb els pesos anteriors, està sempre resenyat sobre l'estat de nutrició del malalt.

Quan un alienat reclama cuidados especials, o bé s'excita, o bé esdevé perillós i turbulent, el Metge de la secció demana l'admissió d'aquell a la Infermeria, mitjançant un butlletí especialment destinat a aquest objecte. Quan un alienat mor, el custodi va immediatament a advertir-ho al Metge de la secció. Aquest constata la mort, inscriu la defunció en la llibreta de visites i lliura al custodi una declaració de defunció. Amb la llibreta de visites corresponent a l'alienat i la declaració de defunció, el custodi es dirigeix primerament al Secretari de la Colònia i després al Registre civil. Si hom creu que una autòpsia seria interessant o necessària, el Metge de la secció ho adverteix al Metge-director, el qual disposa que dos infermers traslladïn el cadàver a la Infermeria. Si l'alienat es cura, el Metge de la secció lliura un certificat d'alta; cinc dies després, si no hi ha avis en contra del Metge-director, l'alienat és retornat a la seva pròpia família.

Quan un cap de família de Gheel desitja ser inscrit com custodi, ha de dirigir-se al Comitè permanent d'inspecció local.

Aquest Comitè, la composició del qual ja hem dit quina era, delega al metge de la secció corresponent a l'aspirant a custodi perquè investigui les condicions físiques i morals que reuneix la família en qüestió. El Metge consigna les seves observacions en un report qüestionari.

Els membres no metges del Comitè permanent, així com el Metge-director, visiten totes les seccions almenys una vegada l'any, i signen també en la llibreta de visites, amb expressió de la data. I, finalment, custodis i malalts són encara visitats, en el curs de l'any, pel Procurador del Rei del districte i per un Metge-inspector dels manicomis, delegat pel Ministre de Justícia.

Malgrat que aquestes indicacions generals sobre el funcionament d'una secció de la Colònia constitueixen una àrida enumeració de reports, hem cregut que seria interessants de consignar-les perquè ells representen la trama oculta del patronatge familiar dels alienats a Gheel.

En 31 de desembre de 1911 el nombre de malalts era de 1,162 homes i 1,151 dones. Total, 2,313 alienats assistits.

Quant a les formes mentals, els pensionistes de Gheel s'agrupaven com segueix:

	Homes	Dones
Formes delirants.....	197	199
Formes afectives: mania i melancolia....	64	78
Demència simple (precoç).....	155	189
Psicosi epilèptica.....	103	109
Psicosi alcohòlica.....	48	4
Paràlisi general.....	47	29
Demència senil.....	57	82
Imbecilitat.....	223	251
Idiòcia.....	196	139

Durant l'any 1911 foren admesos: 269 homes i 223 dones. Total, 492 ingressos.

Sortiren de la Colònia: 104 homes, dels quals 30 per curació o millora notable i 74 no aliviats, i 62 dones, 28 per curació o millora notable i 34 no aliviades. 85 malalts foren traslladats a asils tancats per ser incompatibles amb el règim de la Colònia.

Respecte de l'edat, els malalts admesos per primera vegada a Gheel en 1911 es reparteixen així:

	Homes	Dones
Menors de 16 anys.....	12	6
De 16 a 20 ".....	14	10
De 20 a 30 ".....	42	23
De 30 a 50 ".....	74	53
De més de 50 ".....	60	68

El moviment de malalts durant l'any 1919 fou com segueix:

Malalts presents a 1.º de gener de 1919.....	2,149
Ingressos durant l'any.....	252
Sortides.....	319
Malalts presents en 31 de desembre.....	2,082

Classificació de les sortides:

Guarits o millorats.....	89
No aliviats.....	23
Evadits.....	14
Traslladats a un Manicomi.....	30
Morts.....	163

La mortalitat fou de 6'78 per 100.

Quan visitàrem la Colònia, el juliol de 1920, el nombre de malalts assistits era 2,300, dels quals 400 eren holandesos; 20, anglesos; 25, francesos; 10, alemanys, i 1 de nacionalitat turca.

La Colònia de Gheel està autoritzada per assistir fins a 3,000 malalts.

Moviment de la població alienada de la Colònia durant 10 anys:

Anys	Ingressos	Sortides	Totals a fi d'any
1902.....	162	166	1,849
1903.....	154	169	1,834
1904.....	240	188	1,886
1905.....	214	256	1,844
1906.....	251	187	1,805
1907.....	226	192	1,839
1908.....	294	209	1,924
1909.....	263	203	1,978
1910.....	445	239	2,184
1911.....	492	263	2,313

De 1875 a 1896 foren admesos a la Colònia 3.143 alienats, dels quals 768, o sia més del 25 per 100, sortiren guarits o millorats.

La mortalitat dels alienats tractats a Gheel oscil·la entorn del 5 per 100, xifra evidentment inferior a la que és habitualment registrada en els manicomis.

De les estadístiques aportades se'n desprèn: 1.ª Que l'assistència familiar segueix en son mateix lloc d'origen una marxa ascendent; 2.ª Que totes les formes mentals són susceptibles de ser tractades en les Colònies familiars i que cap edat n'és exclosa; 3.ª Que el tant per cent de malalts aptes per viure en família ha de considerar-se superior al 10 per 100 i àdhuc al 20 per 100 de tots els alienats hospitalitzats, puix que dels 492 malalts ingressats a Gheel en 1911, solament 85 hagueren de ser traslladats a un asil tancat, la resta foren confiats a l'assistència familiar.*

(No acaba.)

SANITAT

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Donar-se per informat de la R. O. de 28 de febrer últim establint noves disposicions per al funcionament de les Brigades Sanitàries a Catalunya.

(Sessió del dia 7 de març de 1922.)

A proposta del Conseller de Beneficència i Sanitat, pendre els següents acords:

1.ª Obrir i anunciar un concurs, el terme del qual serà per tot el pròxim mes d'abril, publicant-se l'anunci en els *Bulletins Oficials* i en la CRÒNICA OFICIAL de la Mancomunitat, per a l'adquisició, amb destinació a quatre Brigades Sanitàries, dels mobles i aparells que a continuació s'esmenten:

Dos laboratoris portàtils de diagnòstic bacteriològic. Trenta vuit aparells polvoritzadors o formògens per a desinfecció domiciliària. Una rentadora mecànica, móguda a braços i portàtil. Dos carros-bóta per a aigua. Sis estufes locomòbils per a desinfecció mitjançant va-

* Regraciem vivament al Dr. F. Rano, Metge-director de la Colònia de Gheel, i al Dr. G. Vermeylen, Metge-assistent, per les facilitats de tots ordres que ens han donat en la visita dels penesistes i serveis de la Colònia i per les indicacions que sobre el seu funcionament ens han donat.

por a pressió i formol. Quatre potavilitzadores Henneberg locomòbils. Quatre auto-camions amb carroceria per a transport de material i de malalts (lliteres). Un pavelló Docker per a isolament de malalts contagiosos. Utensilis i accessoris per al moblatge de petites sales i habitacions d'isolament per a malalts contagiosos en els petits hospitals de les capitals i de les poblacions importants.

2.ª Aprovar les següents bases per a la convocatòria del concurs al qual abans s'ha fet referència:

1.ª El preu se satisfarà, quant al 50 per 100 de l'import dels mobles i aparells, a llur remesa. La resta del preu serà satisfeta dintre un termini màxim de dotze mesos, podent la Mancomunitat lliurar quantitats parcials o totals sempre que el dictamen dels tècnics asseguri el perfecte funcionament dels aparells.

2.ª Durant el primer any, a partir de la remesa del material, les cases subministradores respondran del seu bon estat i funcionament, i estarà al seu càrrec l'arranjament dels desperfectes.

3.ª Les despeses originades per la publicació de l'anunci del concurs, així com les de l'escriptura pública del contracte, impostos de drets reals i timbre de l'Estat, seran de càrrec de l'adjudicatari o adjudicatari, en equitativa proporció.

4.ª Les ofertes hauran de presentar-se per escrit a la Secció de Sanitat de la Mancomunitat de Catalunya, signades pel concursant, contenint una sucinta declaració respecte dels extrems i condicions de l'oferta, i assenyalant els dies, hores i lloc en què els objectes oferts poden ésser examinats i controlat el seu funcionament.

5.ª En la dita Secció de Sanitat hi haurà, a disposició dels concursants que vulguin examinar-lo, el plec on constaran les condicions tècniques que haurà de reunir el material que és objecte d'aquest concurs.

6.ª Haurà d'expressar-se per cada concursant el preu total de l'oferta i, ben especificat, el parcial de cada objecte o aparell.

7.ª El Consell Permanent de la Mancomunitat, examinades les ofertes i prèvies les inspeccions i controls que judiqui oportuns, a proposta de la Comissió de Sanitat, elegirà o rebutjarà en tot o en part la proposició que judiqui més convenient o refusarà totes les proposicions si estima que cap d'elles no compleix suficientment les condicions necessàries per al fi a què han de destinar-se les adquisicions.

— Encomanar al Arquitecte D. Joan Rubió el projecte de pavelló per a l'ampliació de l'estació sanitària de Lleyda.

(Sessió del dia 8 de març de 1922.)

SANATORI DE TUBERCULOSOS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Vist el dictamen del Cap-director d'Hisenda, amb la conformitat dels Consellers de Beneficència i d'Hisenda, autoritzar la Junta de Govern de les Cases de Caritat i de Maternitat i Expòsits de Barcelona per a esmerçar fins a la quantitat de 84.129 pessetes en les despeses d'habilitació del Sanatori de Tuberculosos construït a la finca denominada «Torre dels Prades», i a satisfer amb càrrec a la part. 79 del Pressupost vigent, havent la Junta de retre compte de llur inversió.

(Sessió del dia 8 de març de 1922.)

POLÍTICA SOCIAL

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Accedint al preu de la Delegació del Ministeri del Treball de la província de Barcelona, autoritzar que siguin trameses gratuïtament a les Oficines del servei d'aquella Delegació les publicacions de l'extingit Museu Social i el *Butlletí del Treball* de la Mancomunitat.

(Sessió del dia 7 de març de 1922.)

Vistos els comptes de les despeses de treballs de col·laboració prestats a la Institució de Política social, justificants dels pagaments fets amb càrrec als lliuraments núms. 61 i 933, a proposta del Conseller d'Afers socials, Sr. Bofill i Matas, aprovar llur import de 1,100 pessetes; acordant comunicar aquest acord a la Secció d'Intervenció, als oportuns efectes.

(Sessió del dia 16 de març de 1922.)

Pendre els acords següents:

1.º Aprovar el següent pla d'inversió de la part. 221 del Pressupost de 1922-23:

Personal subaltern	Pessetes
Mecanògrafa.....	2,000
Auxiliar.....	1,200
	3,200

Publicació del Butlletí

Impremta, col·laboradors, faixes i correu..... 5,400

Altres publicacions..... 5,000

Biblioteca

Subscripcions, compres d'obres..... 9,000

Material

Escriptori, enquestes, impressió de fulles..... 1,400

Total..... 24,000

2.º Els recursos així distribuïts s'esmerçaran en la mida del possible per dotzaves parts mensuals, i, a aquest fi, el Cap de la Secció trametrà cada mes una relació a l'Excm. Sr. President pregant-li que vulgui lliurar, amb càrrec a la part. 221, les quantitats necessàries per les atencions del mes, justificant després la inversió deguda de les quantitats lliurades, sempre dintre dels límits màxims que fixa l'anterior distribució.

3.º Passar diligència dels anteriors acords a Intervenció, als efectes conseqüents.

(Sessió del dia 30 de març de 1922.)

HISENDA

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Adoptar els acords següents:

1.º Formalitzar l'ingrés del líquid a favor de la Mancomunitat de la relació d'interessos i comissions formada pel Banc de Terrassa amb data 4 de febrer de 1922, important 527'40 pessetes.

2.º Formalitzar igualment l'ingrés del líquid que acredita la Mancomunitat segons la relació firmada en la pròpia data pel Banc de Granollers, ascendint a 26'44 pessetes.

3.º Formalitzar, així mateix, l'ingrés del ròssec de la relació d'interessos a favor de la Mancomunitat, durant el mes de desembre proppassat, en el compte corrent amb la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, important 50'15 pessetes.

4.º Lliurar, a favor de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, les següents quantitats:

2,007'09 pessetes, amb càrrec a la part. 368 del cap. 10, art. 6.º, import de la comissió d'1'50 per 100 en concepte de recaptació dels ingressos de la Mancomunitat, que detalla la corresponent relació, i

125'69 pessetes, amb càrrec a la part. 378, cap. 10, art. 10 (Imprevistos), import de la comissió d'1 per 1,000

sobre 125,699'37 pessetes, import dels girs pagats en el mes de desembre per compte de la Mancomunitat.

— Vista la liquidació de les quantitats cobrades pel Banc de Terrassa fins a 16 d'octubre de 1920, el premi de recaptació de les quals importa 24,465'10 pessetes, quantitat que no va ésser formalitzada al seu degut dia per no existir consignació en el corresponent pressupost, i havent-se acordat amb posterioritat la transferència necessària, a proposta del senyor Interventor, portar a terme la dita formalització, extenent un lliurament de les esmentades 24,465'10 pessetes, amb càrrec a la partida 361 del cap. 11, art. únic (Resultes), de 1920-21.

(Sessió del dia 7 de març de 1922.)

Pendre els següents acords:

1.º Declarar la cessantia, a comptar del dia 1.º d'abril pròxim, de les Entitats que realitzen la recaptació dels ingressos de la Mancomunitat en les demarcacions de Vilanova i Geltrú i Santa Coloma de Farnés, o siguin, respectivament, el Banc de Vilanova i D. Josep Mont i Pascual.

2.º Designar per al cobrament dels dits ingressos la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, a comptar de la mateixa data.

3.º Comunicar els acords precedents als interessats

fent constar als que cessen la satisfacció del Consell Permanent per la seva actuació durant el temps que han prestat els seus serveis a la Mancomunitat.

4.ª Publicar en els *Bulletins Oficials* de les respectives províncies els nomenaments i cessanties que s'expressen.

(Sessió del dia 13 de març de 1922.)

A proposta del Conseller d'Hisenda, i per a regular les funcions del Caixer de la Mancomunitat, aprovar els següents extrems:

1.ª Correspon al Caixer, la guarda i custòdia dels cabals de la Mancomunitat que ingressin a la caixa, el pagament de les despeses d'aquella i les altres funcions que les lleis, l'Assemblea o el Consell li encomanin en relació amb els cabals de la Corporació. En el compliment d'aquestes obligacions es subjectarà el Caixer a les disposicions generals o especials de cada cas i a les normes i regles de comptabilitat.

2.ª Els cabals de Mancomunitat ingressaran a la caixa observant-se les prevencions de l'art. 107 de la Llei provincial.

3.ª El càrrec de Caixer es proveirà sempre per concurs, estimant-se com a mèrit principal la més provada honradesa. Abans de pendre possessió del seu càrrec, el Caixer haurà de prestar una fiança, la quantia i garanties de la qual determinarà prèviament el Consell.

4.ª El Caixer respondrà amb la fiança prestada i amb tots els seus béns, dels falliments, desfalcs o pèrdues que sofrexin els cabals la custòdia dels quals li correspongui, qualsevol que sigui la causa d'aquella pèrdua, i tant si prové de culpa pròpia com de culpa aliena, a menys que justifiqui que ha utilitzat per la seva part tota la diligència i previsió d'un bon caixer.

5.ª Tots els funcionaris i subalterns de caixa es consideraran com a dependents exclusius del Caixer, i per aquest motiu seran nomenats a proposta d'aquest i baix la seva exclusiva responsabilitat i risc. El Caixer tindrà la facultat de suspendre i destituir quan li sembli procedent a tots i a cada un d'aquells funcionaris, els quals no tindran dret a reclamació de cap mena contra la Corporació.

6.ª En els casos d'absència o malaltia del Caixer, el substituirà el funcionari de la seva dependència que ell designi. Aquesta substitució, que haurà de notificar-se oportunament al Consell, s'entendrà sempre baix la responsabilitat i risc del substituit.

7.ª En cas de quedar vacant el càrrec de Caixer, el Consell designarà la persona que interinament hagi de desempenyar-lo.

8.ª En atenció a les condicions de provada moralitat del Caixer procedent de la Diputació de Barcelona, D. Joaquim Giménez i Sala, i el fet de que el dit senyor tingui constituïda a favor de la Diputació de Barcelona i en garantia del compliment de les seves obligacions de Caixer una hipoteca de 75.000 pessetes sobre una finca de la seva propietat, mitjançant escriptura pública autoritzada en 17 d'agost de 1904 pel Notari D. Josep M.ª Vives i Mendoza, es relleva al dit senyor de l'obligació de constituir nova fiança en garantia de les operacions pròpies del càrrec de Depositari de la Mancomunitat, en el ben entès que, no obstant això, la dita hipoteca, com els altres béns de l'esmentat senyor, quedaran afectes a la responsabilitat envers la Mancomunitat, i que la Diputació de Barcelona no autoritzarà la seva cancel·lació sense que la Mancomunitat hagi declarat lliure de responsabilitat la gestió del Sr. Giménez; comunicant-se a aquest fi el present acord a la Diputació i al Sr. Giménez per tal que formalitzin, si ho estimen convenient, els corresponents compromisos, a manca dels quals el Consell es reserva el dret d'adoptar la resolució que estimi més ventajosa pels seus interessos.

9.ª Malgrat el que es disposa en els acords anteriors, els funcionaris que actualment depenen del Caixer i que tenint la consideració i els drets de funcionaris de la Diputació de Barcelona passin a dependre de la Mancomunitat, si bé podran ser suspesos en les seves funcions pel Caixer, no podran ser destituïts més que de conformitat amb els preceptes del Reglament de la Mancomunitat. En el cas que el Caixer estimés convenient prescindir dels seus serveis, ho comunicarà al Consell per tal que aquest si no és procedent la destitució pugui destinar-los al servei d'altres dependències, respectant la categoria i drets adquirits pels referits funcionaris.

(Sessió del dia 23 de març de 1922.)

Després de llegida i aprovada la minuta de l'escriptura d'adquisició de la finca Torre Marimon, per a serveis d'agricultura, acordant-se que es procedeixi al signament del referit document, i tenint en compte la naturalesa d'aquest contracte, la rebaixa obtinguda ja en el preu de venda de l'immoble i la fixació d'aparells que havia de quedar en poder de la Mancomunitat, que corri a càrrec d'aquesta el pagament de 1'20 per 100 que, en concepte d'impost sobre pagaments, ha de gravar el preu de venda, i sense que aquesta resolució impliqui precedent invocable en cap altre cas.

(Sessió del dia 29 de març de 1922.)

EMPRÈSTITS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Pendre esment de la relació dels títols de l'emprèstit de 60.000.000 de pessetes posats en circulació fins a la data, que ascendeixen a quinze mil tres cents vuitanta set, i del producte líquid obtingut que suma 5.358.518'45 pessetes.

(Sessió del dia 7 de març de 1922.)

ARBITRIS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Donar-se per assabentat de l'estat comparatiu de la recaptació de l'arbitri sobre automòbils, entre els anys 1920-21 i 1921-22, amb un augment a favor d'aquest darrer de 332.446'77 pessetes; de l'estat comparatiu de les recaptacions de la Secció de Telèfons, en el quart trimestre de 1920 i el quart trimestre de 1921, amb un augment de 36.542'11 pessetes a favor del darrer; del producte líquid del Servei de Telèfons, en el quart trimestre de 1921, que ascendeix a 81.330'53 pessetes, i del resum de la liquidació d'ingressos de la Secció de Telèfons, corresponent també al quart trimestre de 1921.

(Sessió del dia 7 de març de 1922.)

A proposta del Conseller de Finances, adoptar els següents acords:

1.ª El termini voluntari de recaptació de l'arbitri sobre circulació per carreteres provincials i camins veïnals a càrrec de la Mancomunitat dels camions, omnibus, automòbils, voiturettes, cycle-cars, side-cars, motocicletes i carros de motor animal, per a l'exercici de 1922-23, començarà el dia 1.ª d'abril i acabarà el 31 de juliol pròxim.

2.ª Les patents de circulació a què fa referència la segona de les bases aprovades per l'Assemblea seran expedides en el Departament d'Intervenció de la Mancomunitat.

3.ª La circulació per les carreteres mancomunals dels vehicles esmentats en l'apartat primer, des de 1.ª d'agost, sense la prèvia adquisició de la patent de circulació, serà considerada com un cas de defraudació, incorrent en les penalitats previstes en la sisena de les bases generals, o sia imposició del doble de la quota ordinària si es realitza el pagament dins els vuit dies feiners següents al de la comunicació, notificant el deure de pagament, i del triple si deixen transcórrer aquell termini sense fer-les efectives, i perdua del dret a tota mena de rebuixes i bonificacions.

4.ª La inspecció de l'arbitri s'encomana al personal del Departament d'Intervenció adscrit al Servei de Recaptació d'aquests arbitris, als Mossos de l'Esquadra i als capatassos peons de carreteres.

5.ª El personal inspector donarà compte al Departament d'Intervenció de la Mancomunitat dels vehicles subjectes a l'arbitri que circulin per les carreteres a càrrec de la Mancomunitat, atemperant-se al model que se'ls circularà.

En els casos que a son judici ho cregui necessari, el personal inspector podrà detenir els citats vehicles a l'objecte de comprovar si estan proveïts de patent o per pendre nota de la marca i número del motor i número de matrícula.

6.ª Els acords precedents, junt amb les bases generals en les quals va inclosa la tarifa, seran publicats en els *Butlletins Oficials* de les províncies mancomunades, i seran, demés, posats en coneixement, per mitjà de circular, de cada una de les persones que dels registres generals que es porten als Governaments civils apareguin que són propietaris de camions, omnibus, automòbils, voiturettes, cycle-cars i side-cars.

(Sessió del dia 29 de març de 1922.)

PERSONAL

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Pendre essent de la comunicació del senyor Caixer accidental de la Mancomunitat, referent a incompliments del funcionari D. Alfred d'Avilés i Sanz, i encomanar al Cap d'Administració que, prèviament les informacions necessàries d'expedient, previstes en el Reglament d'Oficines per als casos generals, proposi l'acord que en aquest cas concret calgui pendre.

(Sessió del dia 7 de març de 1922.)

Acceptar la dimissió del càrrec d'Auxiliar de la Secció de Caixa formulada per D. Alfred de Avilés i Sanz, amb data 6 del mes que som, rebuda el dia 15, deixant en sa conseqüència sense ulterior efecte l'acord pres pel Consell en la reunió celebrada el dia 7 de l'actual referent a aquest funcionari.

(Sessió del dia 16 de març de 1922.)

A proposta del Cap-director d'Administració, pendre els següents acords:

1.ª Acceptar el traspàs dels funcionaris de la Depo-

nitat de Catalunya, respectant-los tots els drets que els corresponguin, de conformitat amb el Reglament de la Mancomunitat i amb els acords del Consell de 23 de l'actual, que regulen el funcionament de la Secció de Caixa, quedant afectes, no obstant, al servei que prestaven a la Diputació i que continuaran despenyant.

2.ª El susdit personal quedarà adaptat a les consignacions del cap. 1.ª, art. 2.ª del Pressupost de despeses de la Mancomunitat per l'any 1922-23, en la forma que es detalla a continuació:

Partides	Pesetes
49 D. Joaquim Giménez i Sala, Caixer, amb el sou de.....	8,500
50 Gratificació al mateix.....	2,500
51 Al mateix, per perjudici en la moneda..	1,000
<i>Negociat de Pagaduria</i>	
52 D. Josep A. Pérez Guillén, Cap-pagador, amb el sou de.....	6,000
53 Gratificació al mateix.....	1,500
54 D. Francesc Figuerola i Magriñà, Auxiliar segon, amb el sou de.....	3,000
54 D. Josep Pascual del Pobil, Auxiliar segon, amb el sou de.....	3,000
<i>Negociat de Comptabilitat</i>	
55 D. Ignasi Reynals i Marco, Oficials, amb el sou de.....	4,000
56 Gratificació al mateix.....	1,000
57 D. Rafael Silva i Ducas, Auxiliar segon, amb el sou de.....	3,000
57 D. Lluís Alvarez de Alarcón, Auxiliar segon, amb el sou de.....	3,000
58 Gratificació a D. Rafael Silva i Ducas.....	1,000
58 Gratificació a D. Lluís Alvarez de Alarcón.....	1,000
59 D. Manuel Alvarez i Sebolino, Auxiliar segon, amb el sou de.....	3,000

— A proposta del Cap-director d'Administració, que tant i mentre no s'acordi la provisió mitjançant oposicions de les noves places d'Oficial-comptable incloses en la plantilla de la Secció d'Intervenció, els actuals Oficials-comptables i els Oficials de la pròpia Secció quedaran adaptats a les corresponents consignacions del cap. 1.ª, art. 2.ª del Pressupost de la Mancomunitat per l'any 1922-23, en la forma que es detalla a continuació:

Partides	Pesetes
36 D. Josep Llacer i Carbonell, Oficial-comptable, amb el sou de.....	5,000
37 D. Antoni Rió i Perpinyà, Oficial, amb el sou de.....	4,000
39 D. Salvador Rion i Agustí, Oficial-comptable, amb el sou de.....	5,000
40 D. Alexandre Fargas i Barrera, Oficial, amb el sou de.....	4,000
42 D. Joan Oñate i Soler, Oficial, amb el sou de.....	4,000
43 D. Angel Fernández i Fernández, Oficial, amb el sou de.....	4,000
45 D. Josep M. Escofet i Milà, Oficial, amb el sou de.....	4,000
46 D. Josep Ribelles i Comín, Oficial, amb el sou de.....	4,000

(Sessió del dia 30 de març de 1922.)